

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Első Ferencz József.

Budapest, június 7.

Arról az emberről szól ez az írás, ki ma este, mikor a monarchia valamennyi kaszányájában recsegnéi kezdnek a takarodó kúrhangjai, lefekszik tábori ágyába, magára huzza a szőr-takarót és álomba merül, mint a gyermek. A lelkiösmeret nem mardossa, gondok nem tépik; kilencz órát üt az óra Budavárban, tehát eloltják szobájában a világot, amint eloltják a Burgban, a Hradzsinban, vagy a Mária-Terézia kaszányában. Ugy hajtja le fejét párnájára, mint aki jól végezte dolgát és azzal a gondlattal, hogy holnap reggel ismét talpon lesz s folytatni fogja ott, hol elhagyta. S mire a nap leküldi sugarait a Várkert fái koronájára, ő már ott fog alattuk sé tálni, katonasipka lesz a fején, sarkantyú a csizmáján és az öreg urak kedves pirossága az orcáján.

Ha lenéz majd az álmat szemeiből törülő Budapestre, mit fog ugyan gondolni! Hiszen negyven esztendeje lesz holnap, hogy koronát tettek itt fejére; ez mégis csak eseménynek akkora, hogy ne így szóljon az ébredező főváros látára: „Szépen kifejlődött ez a Budapest, igazán meg vagyok vele elégedve!“ ... hanem valami más, nagyobb, univerzálisabb gondolatnak kell szívét megmarkolnia.

Azt mondják, hogy első Ferencz József elméje fölüti a Habsburgok rendes elme-mértékét, és egyáltalában nem

hasonlítható fölséges elődjéhez, ötödik Ferdinándhoz, ki, amikor a koronát ránták le a fejéről, azt mondta: a fő az, hogy a szakács jó puhára főzze meg a gombócokat. Ferencz József tud messzebb is látni és tud hátrább is nézni a multra. Azt hisszük tehát mi nyomorult alattvalók, hogy holnap számadásra szólítja a királyt is a kisbíró: épp úgy, mint ahogy mi tünődve állunk meg egy-egy évfordulónál. És ha ez meg fog történni és elvonultatja maga előtt a negyven esztendő harczát, küzdelmét, békéjét, örömeit, szenvedéseit, vajjon milyen eredményre fog jutni? Lesz-e képes azt mondani, hogy nem hiába éltem, életemnek marad nyoma?!

Itt eszembe jut, hogy valamelyik udvari ebéden szóba hozták ő felsége előtt a gazdasági különválást; a megszólitott delegátus olyasfélét mondott, hogy bizony a különválás elkerülhetetlen. Erre a király így szólott: „Ha ez megtörténik, akkor hiába éltem!“ Ez az egyszerű mondat vakító világosságot szór annak a katonának a gondolkodására, ki ma este kilencz órakor lefeküdt Budavárban. Nem kell többé kulcsot keresni, melyet lelke zárjába beilleszthetnének. Megvan a kulcs. A király nem tekinti haszontalannak életét, mert a két állam össze van fűzve gazdasági lánczokkal és ő alkalmasint örökre is lehunyja majd szemét, anélkül, hogy e láncz bármelyik szeme megpattanna.

A serdülő ifjunak álma, az érett férfunak fontolt meggyőződése és az

aggastyánnak makacs rögeszméje mindenha az volt, hogy a monarchia egységes maradjon. Egységes legyen a hadserege, a külügyi képvisellete, a vámterülete, az institucziói és az — ordói. Ezért küzdött, dolgozott — és ha nem lenne irreverenzia egy jubiláló koronás fő iránt, azt mondanók — ezért izzadott első Ferencz József. Munkája nem valameddő. A monarchia egységes. Nem oly szép tömör tömbbé faragott egész, mint ahogy azt az iskolás könyvek tanítják, de azért egész. A magyar képviselőház ugyan meg szokta néha rázni sörényét, de a következő pillanatban megmozdulnak a szuronyok és nincs sörény, nincs képviselőház. A monarchia él, akárhogy rugdossák is egymást az abroncsában élő „népek és törzsek“.

A király tehát, ha holnap reggel friss egészségben fölébred és a lakáj alázatosan jelenti neki, micsoda nap virradt rája, jogos büszkeséggel mondhatja, hogy nem hiába élt. Fürgén öltheti magára diszruháját és mosolyogva gondolhat a jubileumi ünnepség programjára. Megérdemelte ezt a kis czéczót, megdolgozott érte. Ez rendjén van. Igen ám, csak hogy az az aranszegélyű kártya, melyre a meghívót nyomatták, azt mondja, hogy holnap, június nyolczadikán a nemzet együtt ünnepel királyával.

Hát ez nem igaz. Kinek szeme van, láthatja, hogy ennek a nemzetnek nincsen virágos kedve és ünnepre, dárídóra nem gondol. Szürke, mivelónapi itt

Péntek kisasszony.

Írta: BÁRÓ NYÁRY ALBERT.

(Utánnomás tílos.)

A kis harang hangja élesen csendült át a parkon. Össze kell gyűlenni szavára a növendékeknek az ebédhez. Máskor alig várták már a jelzést a leánykák. S ma senki sem örül igazán hallatára. Így szokott ez lenni minden esztendőben ezen a napon. A vizsga után az utolsó évesek még egy ebédet költenek el volt társnőikkel s aztán ott hagyják az intézetet. Pedig nincs közöttük egy sem, akit ne fűzzen kellemes emlék hozzá. Még az is, akinek szívében már valami édes, titkos sejtélem kezd ébredezni, akit valami nyugtalan vágy hívogatótt már a forró nyári éjjelek álmatlan perceiben ki az ismeretlen világba, az is összeszorulni érzi a szívét. S most mintha szívesen feledkezne meg arról, hogy ő nagy lány máttól fogva, s szeretne legalább még egy napot eltölteni ott, ahonnet kicsinyes elkeseredés között annyiszor vágyakozott, még ha szökés árán is, ki.

De azért fölényes mosolylyal hallgatják a kicsinyek irigykedő csacsogását, s úgy mutatják, mintha csakugyan nagyon boldogok volnának, s a világért nem árulnák el, hogy bizony még tulajdonképen nem azok a nagy lányok, akiknek a kisebb társnők hiszik őket. Azzá csak holnap vagy holnapután lesznek, a mikor azzá teszi őket egy-egy fiatal ember forró kézszeritása. Éppen így megy ez az életben is,

mint az egyetemen, mikor az aranszemüveges vén professzor kezét fog a jelölttel, s azt mondja neki, hogy:

— Doktorrá fogadom!

Egy csoportból magasán kiválik Doroghy Edit. Ő talán még legkönnyebb szívvél válik meg az intézettől. Van egy éve is már talán, hogy nagy titokban egy kis arczképet mutogat bizalmas barátainak. Egy kicsike kép csak, amelyik elfér egy arany medaillonban. És azon a képen rajta van mégis egy villogó monokli, egy angolosra vágott bajusz. A társnők valami regényt sejtettek, titkos, rejtegetett szerelmet, s fantáziájuk kiszínezte a dolgot. Pedig olyan egyszerű története van annak a képnek. Az unokatesztvére adta, akit a szülők már régóta neki szántak, s akit vőlegényének nevezett Edit kicsi gyermekkorára óta már. De itt megtörtént az a ritka eset, hogy csakugyan megszerették egymást azok, akiket egymásnak szántak. Mikor a legutolsó vakációra hazament Edit, a régi pajkos kis leánypajtás, valami ünnepélyes elfogódottsággal nyújtotta kezét a szintén hazatérő Palinak, s a vakáció vége az lett, hogy a testvéres szeretet a leányka szívében szerelemmé alakult át. A gubóból himes pillangó röppent ki aranyos, ragyogó szárnyakkal.

A mig tehát a legtöbb leány a szerelmet csak sejtette még, amely csak mint kéjcs vágyódás, arzba csapódó láng jelentkezett, Edit már tudta is, hogy miért nem tud figyelni a legérdekesebb számtani problémákra, s pírulva rejtette el drága kincsét, a kis arczképet, ha kigyulani érezte arcát, s mámorító bizsergés

járta át tagjait. Ő tehát némiképen börtönnek tekintette már az intézetet, amelynek még csak ablakát sem jár megkopogtatni vándormadár, hogy hirt hozzon „róla“, hogy izenetet vigyen „neki“.

Ott álldogált mellette a csoportban egy keskeny, halványarcú kis leány, aki nagy, fekete szeméit egy percze sem vette le róla. Editnek valami távoli rokona volt, s a Doroghy nevet viselte ő is. Ez a rokonság még közelebb fűzte egymáshoz a két leányt, mint a többi mátkások voltak. Mert, — ki tudja, ki adta az eszmét? — az volt a szokás az intézetben, hogy mindn ujonnan belépő növendék ideált választott magának az idősebbek közül, s ezzel annak az oltalma alá helyezkedett. A kis Doroghy Lola talán akkor is Editet választotta volna mátkájának, ha a vérrokonság nem kívánta volna is így, annyira megtetszett neki a jó kedvű, szép sugár leány, villogó szemével, nevető ajakával. És ez a vonzalom nőtt napról napra. A fejletlen kis leány szinte lázban égett, ha Edit keze megérintette, szája megcsókolta. Valami beteges vágy epesztette szép rokona után, s nála vélte feltalálhatni mind azt a boldogságot, amelyet egyébként megtagadott tőle a sors.

Lola árvább volt a legárvábbnál, pedig minden héten egy levelet atyjának, egyet anyjának kellett írnia. De a szülők közül csak az apa volt az igazi, az anya akkor került a házhoz, mikor a kis Lola már nagyon jól emlékezett, milyen volt az igazi, az eltemetett édes anyja. Így aztán az érzékeny lelkű kis lány an-

minden. Ha itt-ott piroslik is egy szín, az nem a nemzeté; szolgakéz tüzte föl. Amelyik homlokot nem a Gond barázdálta meg, azon a közömbösség ül. Miért örülnék? Annak, minek a király örül, mi nem örülhetünk; minden, ami őt jókedvre deríti, a nemzetet boszantja, lázítja, ingerli.

A magyar nemzetnek nem kell a közös hadsereg; gyűlöli, megyeti és ellenségét látja benne. A király imádja a közös hadsereget; a szeme fénye, dédelgeti, viseli a ruháját és csak körében érzi magát jól. A magyar nemzetnek nem kell a közös külügyi képviselő, mely osztrák és a mely kiüldözi kebeléből a magyarságot. A király ragaszkodik ehhez a külügyi képviselőhöz s kardjához kap, ha osztrák-ságából valamit le akarnak faragni. A magyar nemzetnek nem kell a közös vámterület, mert lekötöttségének és rabszolga voltának forrását látja benne. A király azt mondta, hogy élete hiábavaló volt, ha a gazdasági közösségen rés üttetik.

Ilyen feneketlen szakadékok választják el a nemzetet a királytól. És hiába dobálnak ebbe a szakadékba szobrokat, titkos tanácsosságokat s néhány rossz magyarsággal elmondott ünnepi szónoklatot — nem fogják tudni áthidalni.

Ha akadna az udvaros emberek között bátor férfi, magyar, azt kellene holnap mondania Ferencz Józsefnek, hogy a negyven esztendő alatt szempillantásig sem haladt egy uton a nemzetel; de mindig szemben állott vele. A magyar nemzet önálló, független, szabad akar lenni, a király egységes, egész, tömör monarchiát akar. Alnok, ki azt meri állítani, hogy király és nemzet egyetért. Nem igaz. Külön uton haladnak. Holnap is ünnepelni, jubilálni fog első Ferencz József, és közömbös, morgorva lesz a nemzet. Ferencz József nyugodtan feküdt le ma este kilencz órakor és nyomban elaludt, mint akinek rendben van a szénája; holnap hajnal-

nál inkább szenvedett, ha gyöngédtelenséget tapasztalt s gyűlöletet keresett mostohája minden szavában. Hideg, bizalmatlan, magába mélyedő lett s ezzel a viselkedésével lassanként edes atya szeretetét is eljátszotta. A kis Lola idegenné lett a családban. Az elkedvetlenedett apa végre is arra szánta rá magát, hogy megválk leányától s internátusba adja, ahol idegen embereknek majd inkább lesz szívük megtörni a leányka makacsságát, mint neki.

Doroghy Lola félénk, bizalmatlan maradt társnői között is. Valami koraérettség látszott ezen a vézna, fejletlen lányon, amelyik nem a kislánys bohóskodásokban, játszi gondtalanságban tudja kielégíteni vágyait. El-elüldögélt egymagában, a nagy szeméi mereven bámultak a semmiségbe, csak finom orozimpáinak remegése árulta el, hogy betegesen sovárgó lelke ismeretlen világokban kalandoz. A többi leány szívesen húzódtott vissza tőle, miután látták, hogy nem sok hasznát vehetik ártatlan mulatóságaikban. Csak Edit közeledett hozzá gyöngédséggel, mert hízelt neki, hogy ez a vad kislány milyen odaadással ragaszkodik hozzá. Leste, hogy eltalálja gondolatát s valóságos rabszolgája volt neki. Nem is volt más neve az intézetben Doroghy Lolának csak: Péntek.

És a kis Péntekre nagyon szomorú nap virradt fel ma. Szeme sóvárogva tapadt az Edit telt, formás termetére, gömbölyű nyakára, nevető piros ajkára. Nem fogja többé érezni „mátkája” forró kezének érintését, a ruháiból kiáradó parfüm izgató illatát. Nem lesz aki az ő ragaszkodását szeretettel viszonzza, mert **hisz ő nem fog másik mátkát választani ma-**

ban vidáman ugrik talpra és folytatja azt a munkáját, hogy a monarchiát úgy adja át utódjának, mint ahogy kapta. A nemzet nyugtalan, ideges, ingerlékeny; nem tudja, mit hoz számára a holnap; amerre néz, ellenség mered rája. Legjobb fiai ingadozni látszanak s néha igaz oka van a kétségbeesésre, mert nem tudja, mit rejteget számára a jövő.

Soha jubileumban annyi drasztikus tréfa még nem volt begöngyölve, mint első Ferencz József negyvenéves koronázási jubileumában.

Budapest, június 7.

A képviselőház legközelebbi ülése hétfőn, e hó 10-én délelőtt 10 órakor lesz, amelyen folytatják a vasutas javaslatok tárgyalását.

A képviselőház ülése. A képviselőházban lezajlott Vajda-botrányról, valamint az ülés végén benyújtott interpellációról (Tisza István tegnapi valómására vonatkozólag) lapunk más helyén számolunk be. A Ház különben a vasutasok törvényét tárgyalta igen lanyha érdeklődés mellett. **Szmetcsányi György** volt az első felszólaló, aki a néppárt nevében örömmel üdvözölte és elfogadta a javaslatokat.

Babics-Gyalszki Lyuba horvát képviselő beszélt ezután horvátul. Kossuth beszédével foglalkozva, védelmezte a horvát álláspontot. Ők nem kívánnak új jogokat a magyaroktól, csupán régi jogaikat védik. Beszéde végén Zagorác képviselő horvát nyelven kiáltotta:

— Hol van a horvát miniszter? Hol van Joszovic? Erre a többi horvát képviselő is zajosan követelte, hogy Joszovic jöjjön be, de nem jött be.

Rökk Iván szerint Baross nagyszabású reformjait az utódei tönkretették. Az államvasutak már-már a csőd szélén állottak, amikor Kossuth a vasutat lábraállította. (Éljenzés.) A szolgálati pragmatikának humánus és szabadelvű intézkedései vannak és ezért szívesen fogadja el. Arra kéri a minisztert, hogy olyképen módosítsa a fizetésről való javaslatot, hogy a mérnökök a hatodik fizetési osztályba is eljussanak. A javaslatokat elfogadja. (Helyeslés.)

A szünet után **Grahovac Mirko** beszélt horvát nyelven egy óra hosszáig. Azután a vita folytatását hétfőre halasztották.

gának. Ő nem lesz hűtelen soha ehhez az egyhez.

— Bizony azt hiszem, nemcsak a mama fog várni az állomásnál — beszélte fontoskodva Edit a leánycsoport közepén.

— Tudjuk már, kit gondolsz — felelte kórusban a leánysereg.

— Te Edit — sugta Báróczy Margit — aztán ne feledd meg, mit ígértél.

— Mit? — kérdezte tünődve a kis menyasszony.

— No szép, ha már nem is tudod, hogy olyan nagy cukkerlét ígértél, amelyiken a te és a vőlegényed arcképe lesz. Nagyon szeretem ezeket a cukrokat — tette hozzá csillogó szemekkel — én is fogok ilyeneket rendelni, ha férjhez megyek.

— Ne sugdosdjak — kiabáltak a lányok — mi is akarunk még beszélgetni Edittel. Ugy-e te is akarsz kis Péntek? — kérdezte egy virgócz kis barna lányka pajkosan Lolától, aki tágra nyitott szemekkel egyre csak mohón bámulta szép rokonát.

— Nem is evletek akarok — felelte a kis leány daczosan.

— Hát nem engem választasz kis Péntek, máttól fogva ideáldod? — kérdezte Gáty Boreca, egy gögös, gazdag leány, aki szinte irigyelte Editől ezt az alázatos kis rabszolgát.

— Nem bizony — felelte kurtán a kis leány.

— A teremtsben vesztés csak én vagyok, sóhajtott tréfás kétségbeeséssel a gögös leány, megbántott hiúságát palástolva.

A kiegyezési tárgyalások. A kiegyezésről való tanácskozást legközelebb ismét fölveszik itt Budapesten. Dr. **Derschatta** vasuti minisztert vasárnapra várják Budapestre, báró **Beck** osztrák miniszterelnök és a többi szakminiszter pedig vasárnap este érkeznek a magyar fővárosba. Ilyenformán azután hétfőre megindulnak a tárgyalások. A mostani tanácskozásokat három napra tervezik, eredményük azonban aligha lesz.

Justh Gyula üdvözlése. Justh Gyula képviselőházi elnök valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezetése alkalmával azon számos politikuson és tisztelőjén kívül, akik személyesen fejezték ki legjobb kívánságaikat, az ország minden részéből nagyszámu üdvözlő-táviratot kapott. A mai nap folyamán a többek között táviratilag üdvözölték: Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, Schönaich Ferencz közös hadügyminiszter, Montecuccoli Rudolf gróf tengernagy, a tengerészet főparancsnoka, gróf Zichy Nándor tárnokmester, Molnár Viktor, Szerényi József, Déry Zoltán és Bezerédi Viktor államtitkárok, Bogdanovics Luczian budai szerb püspök, Szemere Miklós, báró Dóczi Lajos, gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó, Daruvary Géza udvari tanácsos, a kabinetiroda főnöke, Ludvig Gyula főrendiházi tag, a Máv. elnökgazdátja, báró Gromon Dezső, a közmunkatanács alelnöke, gróf Zichy Géza, Libits Adolf udv. tanácsos, Rakovszky István, az állami számszék elnöke, Zemplén vármegye, Makó város tisztikara és még több vármegyei tisztikar, valamint több vidéki függetlenségi kör és párt.

Tanitók Kossuthnál. A Magyar Tanitók Otthonának igazgatósága tisztelgett ma a képviselőházban **Kossuth** Ferencz kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttség megbotránkozását fejezte ki a minisztert ért csunya támadás fölött s kérte Kossuthot, hogy a tanitók kedvezményes vasuti jegyének ügyét intézze el kedvezően. A miniszter nyomtalanul hangsúlyozta, hogy a tanitók vasuti kedvezményének ügyét meg fogja oldani. Méltányosnak tartja a tanitók kérelmét, de a kérdés azért okoz nagyobb nehézséget, mert jelentékenyen érinti a vasutak budgetjét. De teljes jóakarattal keresi a módot, melyen a tanitók kérelmét teljesítheti.

A tótok denuncziálnak. Prágából táviratozzák nekünk, hogy a **Hlas Naroda** közlése szerint a párisi **Justitia** kiadásában legközelebb fog megjelenni a magyarországi tótok tiltakozó körirata a magyar kormány erőszakos magyarosító törekvései ellen. A röpiratot, a melyet a legtöbb európai nyelven nyomtatnak ki, megküldik minden neves politikusnak.

Beszámoló. **Petrogalli** Oszkár, Besztercebánya orsz. képviselője e hó 23-án, vasárnap Besztercebányán beszámolót tart, amelyre több függetlenségi képviselő is elkíséri.

— Nem kell egyikőtök sem — szolt daczosan Loló. Nekem nem lesz több mátkám. Csak egy szóra, csak egyetlenegyre kérlek Edit. Valamit úgy szeretnék mondani neked.

Edit vállatvonva engedett a kérésnek, s a két leány ott hagyta a csoportot.

— Nos mit akarsz Lolókám? Siess a mondani valóddal, mert nézd a lányok már mind sietnek az ebédhez, s ha elkésünk, csak neked lesz kérod belőle.

— Nem törődöm az ebéddel. Egy kérésem volna hozzád, egy utolsó. Megteszed? Hidd el, csakugyan a legislegutolsó.

— Hogy beszélsz, kis Loló? Mintha ma látnánk utoljára az életben egymást. Majd írogatsz leveleket nekem, ér majd válaszolok, közben pedig megszeretsz mást, és egészen elfelejtesz engem. Ha pedig nem, meglásd akkor is olyan hamar elmúlik az a néhány esztendő, s aztán majd eljössz lakni én hozzám, és én majd férjhez adlak — jó lesz?

— Én csak téged szerettelek, és én nem fogom bevárhatni, míg újra látni foglak téged — felelt komoran a kis leány. Én örökre a te mátkád akarok maradni csak. Az az egy kérésem volna hozzád, add nekem ezt a kis gyűrűt az ujadról, s huzzad helyébe az enyémét. Hogy legyen neked eljegyezve úgy, mint igazán szokták a jegyesek. Én örökre meg fogom őrizni a te gyűrűdet.

— Jól van Lolóka, ha neked örömet csinál. — S már lehuzta ujjáról a kért gyűrűt Edit. A kis Péntek áhitattal csókolta meg s reáhuza

Vajda-Vojvoda Sándor.

— Kikergették a képviselőházból. —

Budapest, június 7.

Egy karrier után tett a mai nap pontot. Zajosan, robajjal cselekedte ezt meg, de annál marandóbb módon. *Vajda-Vojvoda* Sándor országgyűlési képviselő pályája tört ma ketté.

A figyelmesebb újságolvasó meglehetősen pontosan ismeri ennek a pályának a fejlődését és fordulatait. Talán legjobban maradt meg emlékezetében az a jelenet, mikor Vajda egy képviselőházi beszédében ezt mondotta:

— Magyar nemeseik vére csörgedez ereimben, mégis egész lelkemmel vallok magam románnak és egész szívemmel érzek a román nemzettel.

Ekkor nézték meg figyelmesebben ezt az embert, a fanatizmus ott lángolt két mélyen ülő fekete szemében. Hosszu haja, sápadt arca, magas homloka, vibráló hangja, a született népröbűre emlékeztetett. Ki beszélni halotta, az első benyomása az volt, hogy ez a Vajda képes lenne elveit az akasztófa alá menni. De csak az első impresszió volt ilyen.

Később egy másik Vajda bontakozott ki. A művelt, nyugateurópai ember, ki a modern tudomány minden furfangos instrumentumával száll sikra gondolatáért. Nem, nem, ez a Vajda nem tudna oláh hordák élére állni, hogy asszonyokat és gyermeket kardélre hányasson, vagy pedig őt érje az ellenség golyója. Ez a Vajda csak arra képes, hogy alattomban magyargyalázó verset csempészsen be a képviselőházi naplóba. Hát ezt meg is cselekedte.

— De hiszen ez gyávaság, Vajda! — lobbantották szemére — ilyet férfi nem tesz.

Vajda erre nem ezt válaszolta: „beismerem, févedtem és úgy akarok vezekelni bűneimért, hogy leteszem azt a mandátumot, melyre méltatlan vagyok“ . . . nem azt válaszolta Vajda; hanem kergette, alakoskodott úgy, hogy a képviselők haragja sodorta ki a teremből. Alkalmasint még emlékeznek erre az izgalmas jelenetre; Vajda csak úgy kerülte el az inzultálást, hogy néhány képviselő körülvette és saját testével védelmezve, kikisérte a lépcsőre. Azóta Vajda nem jött a Házba. Várt, hogy tétlenek színe kikopjon.

Vajda a Házban.

Bizakodott abban a példaszóban, hogy semmi-féle csoda nem tart tovább három napnál. Elfelejtik is, versét is, visszafordul minden a rendes kerékvágásba és ő megint hozzáfoghat pályájának

a saját gyűrűje helyére. Most már jól van Edit. Most már mehetünk vissza a többihez.

Az ebédhez befelé lökdösködve mentek a csintalan leányok. A kis halas fő partján, hogy kitölthesse bosszúját, Gáty Borisa megkapta a Lolóka vékony karját s a habok felé lödítette, vigyázva, hogy azért el ne veszítse a kis leány az egyensúlyt.

— Most bedoblak a vízbe, hogy egyenek meg az aranyhalak, a miért nem kellek mátkádnak.

— Miért nem tetted? — kérde közönyösen a kis leány s többé nem hallotta szavát senki sem. Csak egy „Isten áldjon meg“-et susogott az Edith fülébe, mikor bucsuzáskor görcsösen átölelte nyakát.

Esté hiába keresték a szobákban Doroghy Lolát. Már azt hitték, hogy a hü Péntek utána szökött urának. A szép holdvillág mellett a kertbe ment keresni az eltűntet a leánysereg. Ott is hiába kiáltották nevét, hiába hajtogattak szét minden bokrot. Már visszafelé tartottak, izgatottan tárgyalva az esetet, mikor a fő tükre esett önkénytelenül a Gáty Borcsa tekintete. Eszébe jutott, hogy ide akarta bedobni a kis Pénteket. Valami fehér fodrot ringatott lágyan a szellőverte apró hullám ott. Egy pár gyors szökéssel megkerülte a partot Borcsa kisasszony s aztán ijedten sikoltott fel. A leányok remegve állottak körötte s belebámultak az ezüstös habu kis tóba, melynek iszapos partján, mintha puha vánkoston feküdne, pihent a kis Péntek halovány arcozskája.

egyenetéséhez, ott, ahol elhagyta. Azt hitte, hogy a mai nap alkalmas nap arra, hogy ballon d'essai-képen megjelenjék a képviselőház tanácstermében. Hiszen oly régen volt az, mikor száz ököl nyult feléje fenyegetőzve!

Könnyű, flanel-ruhát öltött magára és puha panamát nyomott a fejébe — így lépkedett végig a folyosón elvbarátai kíséretében. Wekerle Sándor meglátta.

— Te itt vagy, szerencsétlen? — kérdezte tőle.

— Itt hát; jogom van hozzá! — mondotta Vajda.

A hangja remegett, de a szeme daczosan villogott.

— Ebből baj lesz! — figyelmeztette még a miniszterelnök és azután elgondolkodva tovább ment.

Vajdáék besiettek a terembe. A középső rekesz legutolsó padjában telepedtek le. Izgatottak, idegesek voltak valamennyien, az meglátszott rajtuk. Senkisémet volt még kívülök a teremben, csak a szolgák hegyezték a miniszterek plajbászait, Először egy alkotmánypárti képviselő toppant be. Sűrűn odanézet a nemzetiségi csoportra.

— Hm! — mondotta és fejét csóválva kiszaladt.

Az első kiutasítás.

Utána Horváth József tévedt be. Ő már nem elégedett meg egy hm-mel. Odaállott a terem közepére és torkaszakadtából kiáltotta:

— Mégis csak disznóság, hogy ez az ember ide meri tolni a pofáját!

A karzati közönség meglepetve nézett össze. A képviselőházban ugyan divatosá vált az erőteljesebb tónus, hanem ez mégis nagyon borsos. De a java csak most következett, mert Horváth folytatta:

— Takarodj ki disznó, mert kipofozlak!

Minden izom megfeszült, ökleit összeszorította és úgy tetszett, hogy rögtön megrohanja a kis fekete csoportot, melynek közepén úgy fehérlett Vajda flanel-ruhájában, mint egy zsup szalma a fekete szántáson.

Még mindig nem volt más magyar képviselő a teremben, mint Horváth József. Vajda tehát felbátorodott és odaszólt neki:

— Azt szeretném látni, hogy engem innen kipofozzon!

— Szeretné? . . .

És Horváth rohant a közép felé, ahol utját állották a román képviselők. Kérlelték, hogy legyen tekintettel a Ház méltóságára.

Horváth magánkívül ordította:

— Én legyek tekintettel? . . . Hiszen ennek a hazaáruló gazembernek az ittléte alacsonyítja le a Ház tekintélyét.

Kitör a vihar.

Ebben a pillanatban több függetlenségi képviselő jött be a terembe. Mikor megtudták, hogy mi történt, éktelenül fölháborodtak. Nem lehet itt reprodukálni, hogy miket kiáltottak Vajda felé. Horváth ezalatt folyton azt hajtogatta:

— Én kipofozom a bitangot; azután nem bánom, ha agyon is kell magamat lőnöm.

Csak olaj volt a tűzre, hogy Coppony Traugott száz képviselő oda ment Vajdához és kezét fogott vele.

— Hogy foghattott vele kezét? — rohanták meg huszan is egyszerre,

A száz remegve védekezett:

— De kérem, hiszen a miniszterelnök kezét fogott vele, azután meg Vajdával is együtt jártam iskolába.

Tíz óra volt. Justh Gyula elfoglalta az elnöki emelvényt. Az ülésmegnyitási procedurák alatt elképzelhetetlen izgalom kavargott a teremben. Mindenki beszélt, mindenki cáromkodott — igen, igen, *káromkodtak*: annyira elvesztették a hidegvérüket — és mindenki úgy gondolta, hogy cselekedni kell. De mit? Az első az, hogy a Ház nem tanácskozhatik.

És Eitner Zsigmond már föl is állott, int az elnöknek, hogy beszélni akar.

— Tessék! — adja meg az engedelmet Justh?

Főszólamások a viharban.

— A házszabályokhoz kérek szót! — kezdte Eitner és a zsibaj elült. — Tisztelt Ház! A házszabályok ugyan nem intézkednek a felől, hogy ha egy hazaáruló gazember van a teremben, hogy akkor itt a gyűlés fölfüggesztessék . . .

Zaj, láрма, tombolás, az elnök csönget:

— Kérem a képviselő urat, méltóztassék a házszabályoknak megfelelő kifejezést alkalmazni. (A házszabálynak megfelelő? . . . Mondd a vulkánnak, hogy szalontónusban beszéljen.)

— Erre más kifejezést nem tudtam — folytatta Eitner — ezért bocsánatot kérek a Háztól. Indítványozom tehát, hogy addig, amíg ez a teremben van, gyűlést ne tartsunk.

Lármázva helyeselte az egész Ház; csak a nemzetiségek szigete pihent mozdulatlanul. Az elnök megint csönget s Rátkay Lászlónak adja meg a szót. Rátkay ezt mondotta:

— A magyar törvények biztosítják minden képviselőnek, aki mandátummal bír, hogy a magyar képviselőházban megjelenhessen és a tárgyalásokon részt vehessen. Vannak azonban inkompatibilitások, amelyeket nem lehet törvénybe foglalni, amelyre senki sem gondolt, mert a helyes értelemben vett hazafiságnak, a honfiai becsületnek kérdése. Tisztelt képviselőház! Én a magam részéről azon az állásponton vagyok, hogy ha Vajda Sándor képviselő mandátummal bír, mindaddig, amíg mandátummal bír, a házszabályok és az alkotmány értelmében neki ebben a képviselői terembe bejőni joga van, de a becsületérzet és a magyar hazafiság. . . (Folyton tartó zaj.) a magyar nemzet szuverénitása és a magyar nemzet iránti tisztelet és a kötelező érzés azt sugja neki, hogy ebben a képviselőházban ne jelenjék meg. Én figyelmeztetem a képviselő urat, hogy amíg ebben a teremben van, a házszabályok és a magyar törvények őt védik, azonban tanácsolom, hogy ne vegye sokáig ezen jogot igénybe, mert vannak érzések és kérdések, amelyeket a házszabályok által többé megkötni nem lehet. Ne engedje a t. képviselő ur, hogy az elégtételnek ezt a módját vegye a Ház ellene igénybe.

Takarodjék ki!

A reirén zengve zug:

— Takarodjék ki! Takarodjék ki!

Polit Mihály föluggrott.

— Szót kérek!

A vihar most rája csapott le. Talán nem volt képviselő, a minisztereken kívül, aki valami erő kifejezést az öreg ur arcába ne dobott volna. Név szerint nem lehet ezeket a képviselőket megnevezni, mert akkor majdnem az egész képviselő névsort kellene ide írni. A hivatalos gyorsírói följegyzések csak néhány képviselő szavát kapták el; a valóság azonban az, hogy beszélt, kiabált, ordított ott mindenki.

Az elnök próbált csöndet csinálni, de csakhamar belátta, hogy egy hánykolódó oceánt nem lehet hárfával lecsöndesíteni. Kapta magát és fölfüggesztette az ülést. Az elnöki tekintély még valahogy féken tartotta a szenvedelmeket; de amikor elhagyta Justh az emelvényt, úgy látszott, mintha minden fenekestül fölfordult volna. Ezt s rettenetes kaoszt azonban, mintha tudatos erő irányította volna.

Küzdelem a védőivel.

Lassan-lassan Vajda Sándor felé hömpölygött és kezdte elborítani a szerencsétlen embert. A körülötte emelkedő ember-gát első oszlopait Somogyi Aladár, Eitner Zsigmond, Horváth József, Hentaller Lajos és Markos Gyula kezdte lazítani. Egyenként megfogták a román képviselőket és egyenként ránczigtálták őket.

Leszka Gyula háznagy odaszólt, hogy itt a Házban senkit inzultálni nem szabad.

— Vajda menjen ki innen, mondotta, de ne tüsssek.

Somogyi Aladár jobbról, Markos Gyula balról átmászott a padokon s Vajda közelébe jutott. Somogyi majdnem Vajdához ért, amikor Simkó József megragadta a karját s iparkodott őt föltartóztatni. Somogyi azonban lerázta magáról, de ekkor Szucsú János gáncsot vetett neki, amikor

elvesztve az egyensúlyt, balra dőlt. Somogyi Szucsit is lerázta magáról, most azonban Muzsa Gyula fogta meg s jó ideig nem bocsátotta el.

Kikergetik a hazaárulót.

Vajda ezalatt nyomról-nyomra hátrált. Már az ajtónál volt. Látta maga előtt az áradatot, mely pillanatról-pillanatra dagadt. Alig volt emberi külseje. Ráth Endre, ki a minap is megmentette, ujból megszánta. Odaugrott melléje és a fülébe kiáltotta:

— Nem lesz semmi pofozkodás, nem lesz verekedés, de *legyen benned annyi erkölcsi érzés, hogy takarodjál innen!*

Még most sem volt benne annyi erkölcsi érzés.

— De hiszen én megkövettem a Házát! — dadogta.

— *Ki innen! Ki innen gazember!* zugta az áradat.

Vajda nem ment volna, hanem a képviselők csoportja kitolta, kiszorította, kisodorta a teremből. A folyosón a lármázók hada tovább üldözte.

— *Ki a hazaárulóval! Ki vele!*

Néhány nyugodtabb vérű ember megfogta a heveskedőket:

— Most már ne bántsátok! *Hiszzen szokik a nyomorult!*

Csakugyan szokott. Ahogy megtisztult előtte a tér, sietve sompolygott a lépcsők felé, néhány nemzetiségi képviselő védelme alatt. Finom, kivasalt flanel-ruhája össze volt gyűrve, az izzadság átütötte. Elegáns panamája nem volt seholl. Anélkül ült bele egy fiakkerbe és vágatott haza lakására.

Nyilatkozik a bős.

Megtörtén? Azzal a gondolattal, hogy vége a gyönyörűen indult pályának? . . . Hallgassák csak meg, mit mondott egy hírlapírónak vesszőfuttatása után néhány percczel.

— Két hónapja tervezem már, hogy bemegyek a Házba — szólott — de mindig elodáztam. Elodáztam pedig első sorban azért, mert a feleségem súlyos beteg volt. Most sem mondtam meg neki, hogy a Házba megyek. Az a gyűlölet, amely ellenem megnyilvánult, ha még úgy állítják is az ellenkezőjét, *teljesen indokolatlan*. Én soha sem izgattam a magyar nemzet ellen és *eszem ágában sem volt a magyarokat megsérteni*. Azt az emlékeztetést két költeményt azzal a kommentálással olvastam fel, hogy idefajulhat a nemzetiségek gyűlölsége a magyarok iránt. Mint elrettentő példát említettem e két verset, melyek tartalmával *soha egy perczig nem azonosítottam magamat*, mint ahogy ezt a képviselőházi naplóban megtekinthető beszédem előljáró részében hangsúlyoztam is.

Az alulról jövő presszió és társaim határozata készítetett arra, hogy *kerületemet a parlamentben ismét képviseljem*. Be akartam már akkor jönni, amikor Andrassy válaszolt nekem, majd Hodzsa Milán beszédekor, de akkor azzal beszéltek le, hogy *ne zavarjam a jubileumi hangulatot*. Ez a jubileumi hangulat azonban eltarthat sokáig és végre is úgy határozotunk, hogy bemegyek.

Nem vétettem semmit, de ha vétettem volna is, bocsánatot kértem s így teljes joggal hihettem, hogy *nem leszek semmi inzultusnak kitéve*. Csak a Kossuth-párt, hangsúlyozom: kizárólag a Kossuth-párt falanksza nekem támadt. Néhány százan hat ember ellen és kitudskoltak. Furcsa és veszedelmes precedens ez. Nem lesz mindig 48-as többség — jöhet egy más párt uralomra, mely ugyanígy fogja respektálni a képviselő jogát.

Tetteslegesen inzultus nem ért. Én magam távoztam és haza jöttem. Ide követtek barátaim. Délután értekezletet fogunk tartani, amelyen megbeszéljük követendő eljárásunkat. Amit a pártom határozni fog, annak én alávetem magamat. A párt nemcsak az egyént látja bennem megsértve, hanem az egész pártot. *Ma nekem, holnap neked*.

Amint látják, ez nem megtört ember beszéde. Még mindig reménykedik; de hát a halálraítélts is reménykedik az utolsó pillanatig. Még az akasztófa alatt is gondolja, hogy jöhet a kegyelem hírnöke. Mi, a publikum, tudjuk, hogy nem fog senki jönni. A delinkvens függni fog.

Revolverrel fenyegetnek.

Mig Vajda a reménykedésnek adta át magát, azalatt a Házban az izgalmas jeleneteket tépdések széjjel. Hogy történt, mint történt, jól történt-e? Hát persze, hogy jól, amit így fejeztek ki:

— A levegő tiszta! *Ide Vajda többé nem fogja betenni a lábát.*

A nemzetiségek ebbe sehogysem tudtak belesnyugodni. Vlád Aurél rekedten kiáltotta:

— Vajda Sándor *hétfőn mégis bejön a Házba s a nemzetiségek revolverrel fölfegyverkezve védik meg elvtársukat.*

Ezt a fenyegetést Nagy György hírül adta Justh Gyulának, a képviselőház elnökének, aki kétkedve fogadta, de amikor a képviselő főntartotta állítását, kerestette Vládöt, hogy kérdőre vonja. Vlád azonban már nem volt a képviselőházban. Az elnök azt mondotta:

— Intézkedni fogok a dologban s *meg fogom akadályozni, hogy a nemzetiségek e fenyegetésüket beválthassák.*

Mihályi Tivadar, a nemzetiségek elnöke, igen izgatott hangon mondotta, hogy a nemzetiségi képviselők helyzete ezek után a Házban *teljesen tarthatatlan* lett. Ma Vajdát dobták ki, máskor vele, vagy egy másik társával történhetik meg hasonló eset. Ezzel számolniok kell s demonstrálniok Európa előtt, hogy *nálunk a képviselőket megfosztják jogaiktól.*

Mihályi Tivadar, a nemzetiségek elnöke, már tegnap bejelentette Wekerle Sándor miniszterelnöknek és Justh Gyulának, hogy Vajda ma be fog jönni a Házba.

Justh is, Wekerle is kijelentették, hogy ezzel Vajda nagy kellemetlenséget szerez magának. A Ház tagjainak még sokkal élénkebb emlékeztetésben van legutóbbi vakmerősége, semhogy ilyen rövid idő alatt elsiklanának rajta. Jó lesz tehát, ha megkíméli a Házát az újabb izgalmtól. Ha már egyáltalában be akar jönni a Házba, *ősz előtt semmiestre se tegye*. Addig talán elmosódik cselekedetének emléke.

Vajda azonban nem hallgatott a jó tanácsra.

A nemzetiségek tanácskoznak.

A nemzetiségi párt ma délután hat órakor dr. Mihályi Tivadar elnöke alatt értekezletet tartott, melynek tárgyát kizárólag Vajda Sándor ügye és azzal kapcsolatosan a nemzetiségi párti képviselők részéről követendő eljárás megállapítása képezte.

Végleges határozatot az állásfoglalásra nézve az értekezlet *nem hozott*. A párt tagjai ugyanis ez idő szerint csak gyér számmal vannak Budapesten. Miután nagyfontossága, a nemzetiségek politikai életére kiható határozathozatalról van szó, az értekezlet abban állapodott meg, hogy a párt minden egyes tagját *távíratilag* hívja meg a vasárnap tartandó értekezletre, melyen véglegesen fog döndeni a képviselőházban ma lezajlott események folytán szükségessé vált állásfoglalásról. *Az értekezleten jelen volt Vajda Sándor is.*

Egy lovagias ügy.

A Somogyi és Szucsiu között történt jelenet miatt Somogyi Aladár Hentaller Lajos és Horváth Gyula képviselők útján lovagias elégtételt kért Szucsiu Jánostól, aki Vlád Aurél és Bredicán Korjolan képviselőket nevezte meg segédeikül.

Az ügyet azután békésen intézték el, mivel Szucsiu kijelentette, hogy csupán Vajdát akarta megvédeni, Somogyit megbántani nem volt szándékában.

Bécsből üdvözlik a csempészt.

A bécsi román kolónia Vajda Sándorhoz a következő táviratot intézte:

Az ázsiai vandálistáms az egész civilizált világot undorral tölti el. Büszkéek vagyunk reád és szíveddel lélekkel veled érzünk. Gratulálunk neked és arra kérünk, hogy folytasd a megkezdett nemes harcot népünk szent szabadságáért.

A bécsi román kolónia.

. . . Hát jó, ha együtt akarnak vele érezni, csak jöjjenek ide, majd érezhetik azt, ami neki fáj . . .

Budapest, június 7.

Wekerle a királynál. A „Bud. Tud.” jelenti: Dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt ő felsége ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta.

A horvátok obstruálnak. A horvátok folytatják a vitát a vasúti javaslatról. A mai ülésen két szónokot küldöttek a vitába. Ugy tetszik, hogy a *horvátok és a nemzetiségek kooperációra készülnek*. Feltűnt már ma is, hogy a nemzetiségek keresték az érintkezést a horvátokkal. A jövő héten a Ház üléseit egy órával meghosszabbítják. *Drohobeczky Gyula* körösi püspök ma váratlanul megjelent a képviselőházban, hol minden oldalon a legnagyobb rokonszenvvel fogadták. A körösi püspököt ugyanis a gör. kat. hívek részére készülő egyházi könyvek átvizsgálására működő bizottság munkálatai, melyek az ő elnöke alatt folytak, annyira igénybe vették, hogy teljesen lehetetlen volt, hogy a fővárosba jöjjön és a vasúti nyelv kérdésében szükségessé vált tárgyalásokban részt vegyen. A hozzá intézett kérdésekre a püspök határozottan megegyeztetve azt a hírt, mintha gróf *Khuen-Héderváry* öt Körösön meglátogatta volna. Ez teljesen alaptalan. A tévedés alighanem onnan ered, hogy az említett bizottság egyik tagja, egy világi tanár, némileg hasonlít Khuenhez és mint a püspök vendége, a püspöki rezidenciába szállt. Csakhamar szárnyra kelt a hír, hogy *Khuen-Héderváry* időzik a városban, ami azonban éppugy, mint a hozzáfűzött kombináció, teljesen alaptalan volt. *Drohobeczky* püspök ma hosszabban értekezett *Wekerle* miniszterelnökkel, *Kossuth* és *Josipovic* miniszterekkel és *Szterényi* államtitkárral, valamint a horvát képviselők vezérfiaival. Mindenfelől azt a biztosítást nyerte, hogy a felmerült sajnálatos konfliktus *kiegyenlítésre megvan a hajlandóság*. Az ellentétük ma még mereven állanak egymással szemben, a jóakarát azonban megvan és azért *Drohobeczky* püspök nem mond le arról a reményről, hogy mégis sikerülni fog utat és módot találni, hogy ezen ellentét kiegyenlítésék. A püspök holnap újból felkeresi *Wekerle* miniszterelnököt és vasárnap valószínűleg a horvát képviselőkkel fog értekezletet tartani. A horvát-szerb koalíció tagjai kétkedéssel fogadják ugyan a püspök ezen akcióját, mert a magyar kormány álláspontját átkidáhatatlannak tartják az ő felfogásukkal szemben, mindazonáltal szívesen fogadnák, ha a tárgyalások újból felvételnének.

Désy államtitkár jelölése. *Désy* Zoltán államtitkár ma este a gornyességi kerületbe utazott. Az államtitkár több napig marad a kerületben és a kerület nagyobb községeiben programbeszédet fog tartani.

Vámkonferencia. Bécsből táviratozzák: Az osztrák-magyar vám- és kereskedelmi konferencia délután a külügyminisztérium palotájában ülés tartott, amelyen a többi közt a Balkán államokkal való kereskedelmi szerződési tárgyalások megkezdésének időpontjáról és sorrendjéről tanácskoztak. A határozatokat javaslatok alakjában a két kormány elé terjesztik.

Norvégia fegyverkezése Svédország ellen. *Michelsen* norvég miniszterelnök, miután Olsson norvég hadügyminiszter lemondott, a királytól kieszközölte, hogy azokat a nehéz ágyukat, amelyeket annak idején a neutrális zónából el kellett távolítani, Narvikban, Drontheimban és Sarpsborgnál újra felállíthassák. Ennek 1,076.000 koronás költségét a norvég storting már a múlt évben megszavazta, eddig azonban ez a kérdés dülőre nem futott, mert a volt hadügyminiszter a fentebb már megjelölt összegben felül még újabb nagyobb összeget követelt s az egész határ hosszában nagy erődtéseket akart építeni. Az egész ellenzék megvan elégedve, mert látja, hogy a kormány minden békeszeretete mellett is meg akarja a határt Svédországgal szemben védeni.

A t. Házból.

I. Kitelepített . . .

Hogyha a horvátok az urak a képviselőházban gondolta ama nevezetes Vajda Sándor, (aki a magyart gyalázó verseket olvasta volt fel) akkor már ő is beülhet. Tehát ma reggel bejött és leült a helyére a Vlád Aurél szomszédjába, Polyt Mihálynak, a nemzetiségi papjának a közelébe. Egy kicsit sápadt is volt, egy kicsit piros is lett, majd megint sápadtá vált, az ajkai remegtek. De leült, mert ennek így kellett lennie, bejött, mert azt így határozták. Azért jött és azért ült, hogy ki-mozdítsák és kidobják. Ez a szereplés hozzátartozott a nemzetiségi programhoz éppen a király itt tartózkodásának napjára. Meg is történt, a minthogy másképpen nem történhetett.

Az egész multság nem került sokba . . . Csendben gyülekeztek a szélbalon, az alkotmánypárton, a néppárton a vasúti ügyek iránt érdeklődők, jött egy pár száz is és együvé huzódtak a horvátok. Justh már cseppet, megnyitotta az ülést, olvasták a jegyzőkönyvet. Ekkor hallatszik a suttozás: „Itt van Vajda!” „Itt?” „Igen, az ott.” „Suciu János ül előtte.” „Vlád az mellette.” „Igaz-e, hogy revolver van a zsebében.” „Lehetséges.” Hát most mit teygenek? Eitner Zsigmond feláll, szót kér. Hogy itt nem lehet ülést tartani, büdösség van attul az oláhtul. Kórusba fujták: „Jaj, de büdös lábszag van . . . lábszag van.” Majd mérgesebben folytatta, hogy az ilyen hazaáruló gazembert nem lehet itt tűrni. Bejöttek a fiatalabbak. (Hagyjak csak minket előbbre, bátyám; beszédekkel ezt nem fogjátok kiexpediálni.) De még Rátkay László is csak beszél. Hogy nincs ugyan a házszabályokban tilalom, de mégis . . . A házszabályok szerint ülhet itt a leghazaárulóbb és leggazemberebb. Melyik is az a Vajda Sándor? Mutassátok meg az erős karu Horváth Józsefnek, Markos Gyulának és Somogyi Aladárnak. Az ott ni, akilhez átmegy az alkotmánypárttól Coppony Traugott és kezét fog vele. (Megbotránkozás, elszörnyűködés. Egy hazaárulóval kezét fogni.) Az ott ni, Vajda Sándor, akihez most Wekerle megy és kezét fog szintén. Ez azonban úgy van, hogy Wekerle azt vélte:

— Odamegyek a disznóhoz és megmondom neki, hogy távozzék el!

Meg is mondta neki, de nem ment. Persze, hogy nem ment, sőt annál inkább itt maradt! Mindjárt beszél Polyt Mihály és megmagyarazza nemzetiségi szempontból, hogy Vajda Sándor itt ülhet. Hej, azonban már nem lehet beparfumozni ezt az ügyet aképpen, mint a horvátokat. Már mázsás szidalmak röpködnek. Nem aféle engedélyezettek, hogy a kakas kukorékoljon a füledbe, avagy a macska nyávogjon a zsebedbe. Hanem a legszelidebb „Mars ki komisz, piszok, rugjátok ki, a fene egye meg a pofáját!” Még ennél is súlyosabbak. Nem lehet azt lenyomtatni, hogy mit mondtak, amikor Vlád Aurél állott fel, szintén védelmezni akarván Vajdát, ha lehet szóval, hogyha nem lehet, revolverrel. Vége van . . . Az ülést hamar fel kellett függeszteni, hogy azután ami történik, ne hivatalosan, mint *parlamentari tárgyalás* történjék, hanem csak úgy essen, akár csak az utcán folya le. Gyors totalizátorok arra fogadtak, hogy hány pofó fog kapni egy perc alatt. Horváth József és Somogyi Aladár már rohant. A többiek is utána. De nem mind olyan jó szándékkal, mint Somogyi. Horváth Gyula azért, Szentiványi Árpád aligha. Hentaller Lajos, Ráth Endre,

Petrogally Oczkár talán. Leszky Gyula, a háznagy, rendet csinálni. Muzsa Gyuláról mindjárt megtudjuk, hogy miért. Ott voltak egy csomóban mind a többiek is, szemben állva Vajda Sándorral. Rekedt kiáltások hallatszottak:

— Menjen ki! Menjen ki a mig szépen van! Nen lesz semmi baja, ha kimegy! De ha nem megy, kitapossuk a belét, komisz, piszok . . .

Csak nem mozdult.

Most már ott volt legközelebb hozzá Somogyi Aladár. De Suciu János gáncsot vetett neki a lábával. Dulakodtak. (Sebaj. A párbajsegédek eligazítják.) Csakhogy most a bajtársak közül Muzsa Gyula átfogta Somogyi Aladárt. (Ne csinálj bolondot, kimegy már.)

Szépen, csinosan, rendben kitudskolták tehát Vajda Sándort. Utána mentek a folyosóra is, elkísérték a ruhatárba, odaadták a kalapját:

— Alászolgája! Le is ut, fel is ut. Asoha viszont nem látásra.

Kitelepítettét. Pont. Be van végezve, Nincs tovább. A folyosón még disputáltak felőle. Jó volt-e, nem volt-e jó. A későn jövőknek beszéltek az esetet, akik korábban itt voltak, a szereplők és a tanuk. Polyt Mihály járt kelt nyugtalanul, izgatottan hirdelve:

— Ez osztrákizmus. Ilyesmi semmiféle más európai parlamentben nem történhetett.

— Hát ahol pofoztak?

— De kitelepíteni azért nem kell.

Talán mégis ez az enyhébb. És hogyha már megtörtént, ezen nem lehet változtatni.

Akik beszédre készültek, azok el voltak keseredve, most mi lesz az ő szónoklatukkal. A szenzációt, az érdeklődést egészen lefoglalta ez a Vajda-eset.

S most érkezik a hölgykarzatra Márkus Emilia, aki szintén nem láthatott semmit a dulakodásból, amihez hasonlót különben az „Ember Tragédiájá”-ban nem egyet csinálnak a színpadon.

* * *

II. Folytatás.

Nem a kitelepítésnek folytatása, nem a vasutas javaslatok tárgyalásának a folytatása.

Az érdeklődés csakugyan megcsappan. Nemesak a Vajda eset miatt, hanem más témák okán is. Megint belső titkos tanácsosokat gratulálnak. A hivatalos lap ugyan nem közöl egyebet, mint a tanítói javaslatok szentesítését, de mindenki tudja, hogy lehet már gratulálni Rakovszky Istvánnak és Návay Lajosnak, esetleg Szerényi Józsefnek is! A képviselők a koronázási jubileumra készülődnek. De hol van a jubileum. Hova kell menni, hogy megmutassák, mennyire örvendenek a király ünneplésének. Hát hiszen hogyha ülés lenne itt június nyolczadikán, akkor egyszerű volna a megoldás. Akkor itt összegyűlekezvén, kifejezhetnék az örömet és a jókívánságot s mondhatnának valamit afelől is, hogy melyek lennének a kívánalmak jövőre az újra következő tiz esztendő küszöbén az ötvenedik jubileumig. De éppen az a nevezetes, hogy az országgyűlés aképpen ünnepel, hogy a jubileum napján nem tart ülést. (E napon a parlamentnek némának kell lennie, hogy annál nagyobbak látszódjék a másik hatalom, a fejedelem.) Merre menjenek? Sehová más hová, mint a templomba, a jubileumi misére. A szemesebbek hozzájutottak egy-egy meghívóhoz, ami különben csak az exellenciásoknak járna. Most nagy dologban vannak, hogy kocsit fogadjanak és a diszmagyart poroltassák. A várból kapják a híreket, hogy a király jól aludt az éjszaka s ma reggel már olvasta a lapokból átküldött ama kivonatokat, amelyek érkezéséről és fogadtatásáról

szóltak. De azt mondja, nem hökkent meg, amikor kérvényt dobta a kocsijába, ő tudja, hogy ez ártatlan cselekvés. A szegények közt pedig pénzt osztottak ki ma reggel.

A t. Házban is keresik a koronázási aranyérmeket, amaz új ötkoronásokat, amelyeket a jubileum alkalmára verettek. De nincsenek még künn, mert a törvényt csak tegnap szavazta meg a főrendiház s a király csak holnapra szentesítheti s addig nem lehet kiadni az új pénzeket.

Justh Gyula a Vajda-esettel kapcsolatosan mond el kulissza mögötti dolgokat. Elmondja, hogy ezelőtt két héttel gyüleseztek a nemzetiségi és szó volt arról, hogy mikor jöjjön be a Házba Vajda Sándor. Mihályi az elnökük azt tudatta vele, hogy majd csak ősszel jelentkezik Vajda. És éppen azért ítéli el az esetet, hogy a király itt időzését használták fel a skandalum okozására és hogy a horvátokra számítottak. Ma reggel bejelentette neki Mihályi, hogy Vajda nem várhat, a kerületéből leveleket kapott és felszólították, hogyha képviselőjük akar maradni, hát menjen be. És ő bejött. (És ő kiment.)

A vasutjavaslat vitáját folytatták. Magyar beszéd és horvát beszéd váltakozott. Magyarul beszélt Szmracsányi György és Röck Iván.

A horvátok közül az egyik Babics Gjaljski a másik Kranovác. A figyelmes hallgatók már egy-egy szót megtanulnak. (Mondják, lesz még alkalmuk többet is tanulni, mert valamennyi horvát beszélni fog és pedig kimerítően, hogy megtapasztalják, mennyi idő kell ahhoz, amíg a magyar türelem kimerül.) Már azt megtanulták, hogy „goszpodi” annyit jelent „ur.” És amikor a horvát azt mondja:

— Goszpodi Kossuth!

Akkor a magyarok kiáltják:

— Éljen Kossuth!

Hanem amidőn emlegeti, hogy „magyarski” erre már úgy felelnek:

— Nem magyar ki! Hanem horvát ki!

Csak még rokon szavakat keresnek: *Macic* valjon macsicsot jelent, vagy maczest és a *kalarábé* ugyanaz-e, mint a főzelék, amelyet többen ismernek, mint a hányan szeretnek.

A kalarábénál eszébe jutott Rakovszky Istvánnak, aki az ülés második felében elnökölt, hogy a t. Ház mai étlapján egy kis finom csemege is van.

Hát amikor a második horvát bevégezte a mondanivalóját, kihirdeti Rakovszky, hogy a vasutas vitát csak hétfőn folytatják, most egy sürgős interpelláció következik, melynek Hammersberg László az előterjesztője.

* * *

III. Ki hitte volna?

Ki hitte volna, hogy Hammersberg László megtámadja a kormányt ama nyilatkozat folytán, melyet Tisza István tegnap a zárszámadási bizottságban tett. No de nem is volt tulságosan veszedelmes. Mindössze annak a tisztázását kérte, hogy miért mondta Tisza, hogy ez a kormány se jobb a Deákné vásznánál, elszámol, beszámol, Isten tudja mit számol.

Hát Wekerle azután kimosta és kisulykolta Deákné hires vásznát. Wekerle azt mondja ugyan, hogy nem tartja elmarasztalandónak Tiszát és társát, de mégis különbség van aköz, hogy az ő kormánya miképpen számol el, meg az elődei miképpen számoltak el; elődei alatt Tiszáékát értvén. A különbség az, hogy Wekerléék az elszámolásra kötelezett költségeket nem keverték össze azokkal, amelyekről nem kötelesek elszámolni.

— Mi is így tettünk! — szölt közbe Széll Kálmán

— Mondtam már előbb — nyugtatta Wekerle — hogy ez más kormányra nem vonatkozik.

— A jelenlévők mindig ki vannak véve — nyilatkoztatta ki Lengyel Zoltán, nagy derűtséget kelte.

Ki hitte volna? De azt már mindenki elhitte, hogy Hammersberg László tudomásul veszi a választ. Képviselőtársai évődtek vele:

— Nem hittük volna, hogy így beleereszkedsz az ellenzékiességbe?

— Csak biztatók rá, tudta László, hogy hol van a tilos zászló.

— Éljen gramobojig és elengedünk egy kontrát! — így bucsuztak tőle.

S ez már elég volt egy napra. Most már csakugyan elmehettek ebédelni.

A rendelkezési alap pénzei.

— Wekerle nyilatkozata. —

Budapest, június 7.

Gróf Tisza István volt miniszterelnöknek a zárszámadási bizottság tegnapi ülésén tett ki-jelentései természetesen nagy visszhangot kel-tettek képviselői körökben. Különösen annak az állításának nyomán támadt nagy visszatetszés, hogy a mostani kormány is követte azt a mód-szeret, amelyet vele szemben kifogásolnak. Poli-tikai körökben élénken kommentálták ezt a meg-nyanúsítást és a képviselőház folyosóján a képvisel-ők erősen követelték, hogy a kormány még a mai ülés folyamán egész határozottan nyilat-kozzék erről a vádról és tisztázza magát alóla. Már az ülés megnyitása előtt tárgyalás folyt ebben az ügyben Wekerle Sándor miniszter-elnök, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és Justh Gyula képviselőházi elnök között, délben pedig a zárszámadási bizottság jelenlevő tagjait kérte bizalmas tanácskozára a mi-niszterelnök. Ezen a tanácskozáson részt-vettek Hentaller Lajos, a bizottság elnöke, Éber Antal előadó, Farkasházy Zsigmond, Lányi Mór, Hentz Károly, Buza Barna és Szun-yogh Mihály bizottsági tagok. Wekerle Sándor miniszterelnök az egy óra hosszat tartott tanács-kozáson, melyen később Kossuth Ferencz és Justh Gyula is résztvettek, tudomására adta a bizottság tagjainak, hogy Hammersberg László képviselő a mai ülés végén interpellációt fog hozzá intézni s ő arra rögtön megadja a vá-laszt. Ismertette röviden ennek a megteendő nyilatkozatának tartalmát is, s arra kérte a bi-zottság tagjait, hogy a délutáni ülésen, amelyen különben ő is résztvesz, gróf Tisza István ös-zszámvévezer koronájának ügyében ennek alap-ján hozza meg határozatát.

Az ülés végén Hammersberg László sürgős interpelláció formájában csakugyan a képviselőház elé vitte az ügyet és Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban választolt is, visszautasítva gróf Tisza István vádját.

Délután aztán a zárszámadási bizottság folytatta gróf Tisza István nyilatkozata fölött a tárgyalást. Elsőnek Wekerle Sándor miniszter-elnök szólt, aki a korona és a kormány között létrejött paktum alapján azt kérte, hogy a volt minisztereket ne marasztalja el a képviselőház. Éber Antal előadó rosszalási indítványt terjesztett elő, amelyet nemcsak Tiszára, és Hieronymi-re, de a számvévezők elnökére is kiterjeszteni kívánt. Hosszabb vita után a bizottság elfogadta az előadó indítványát, az utolsó pont kivételével. Így tehát a zárszámadási bizottság azt a javaslatot fogja a képviselőház elé terjeszteni, hogy fejezze ki rosszalását gróf Tisza István és Hieronymi Károly pénzkezelése fölött. Az előadó javaslata a kormánnyal előzetesen kötött megállapodás alapján jött létre és ezért hiány-zik belőle a vád alá helyezés, amelyet külön-ben a bizottságban Sziklay Ottó, Hencz Károly és Farkasházy Zsigmond terjesztettek elő.

Részletes tudósításunk a következő:

Tisza ügye a képviselőházban.

A képviselőházban Hammersberg László az ülés végén sürgős interpellációt intézett a minisz-terelnökhöz Tisza István vádjai miatt, amelyre Wekerle Sándor nyomban felelt. Az ülésnek ez a része így folyt le.

Hammersberg László: A következő sürgős in-terpellációt terjeszti be:

Megegyezik-e a tényekkel gróf Tisza István, volt miniszterelnök urnak a képviselőház zárszá-madás vizsgálóbizottsága előtt, ennek a folyó hó 6-án tartott ülésében tett azon nyilatkozata, hogy a jelenlegi kormány is követi azt az eljárást, mely szerint a magyar királyi államvasutak pénztárából bizonyos összegek a törvényhozás budgetjogának megkerülésével, a miniszterelnök részére költség-vetésileg megszavazott rendelkezési alapba, ennek növelése céljából utaltatnak át?

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. képviselő-ház! (Halljuk! Halljuk!) Én igen sajnálom, hogy a zárszámadás vizsgáló bizottság tegnapi tárgyalásai-nak során a mai kormány eljárására történt hivatko-zás; sajnálom ezt azért, mert én közpályámon való működésemben azt tűztem ki feladatul, hogy a magam munkájából és erejéből éljek meg s má-sok tevékenységére hivatkozni. kivált hivatali elő-dömré, azt hiszem egész politikai múltam igazolja, soha sem szoktam, még talán addig a határig sem, amint azt talán hivatali állásom feladatommá tenné.

Sajnálom tehát, hogy ezen alkalommal reflektálnom kell és bizonyos ellentétet kell megállapítanom az előttem működött kormányok — ez alatt értem éppen a tegnapi szóbanforgó miniszter urak eljárását — és a mi kormányunk eljárása között, de mivel reám hivatkozás történt, ezt megállapítani kötelességemnek tartom. A kérdésnél nem fogok az inkriminált 550,000 koronára hivatkozni, hogy az miként tárgyalassék. Ebbeli véleményem meg is mondom előre, hogy az akkori miniszter urakat miért nem tartom elmarasztalandónak, majd a zárszámadási vizsgáló bizottságban, ahol felkérés folytán fogom kifejteni. Most csak arra a kér-désre szorítkozom, hogy a mai kormánynak el-járása is ugyanez-e, mint amely ezen inkrimi-nált 550,000 koronára nézve követetett. (Halljuk! Halljuk!)

Én ebben a kérdésben már kétszer nyilatkoztam a t. Ház előtt. Először 1906. évi október hó 10-én, amikor sajtóügylet tárgyalattak. A de-tailokba nem bocsátkoztam, azt mondtam (ol-vassa): „En a magyar közélet szennyest a kormányadokról nem szellőzethetem, hanem igenis, kellő óvatossággal és átmenet mellett kell a purifikációt komolyan, határozottan és biztosan keresztülvinni.” Ugyanakkor azt mon-dtam (olvassa): „Hogy mi bizonyos pausálé-ka tartartottunk, bizonyos pausálékat meghosszab-bitottunk, ennek oka az, hogy fennálló viszonyo-kat úgy alterálni, hogy rombolólag hassunk, nem akartunk. Mi békés uton akarjuk ezt megoldani, de egyet megjegyeztek, t. képviselő ur s ez a köz-élet tisztaságában egy oly kötelezettség, melyet nemcsak politikailag, hanem mint magánemberek is becsületbeni kötelességünknek tartunk, hogy sem én, sem miniszterelnöksim az államilag rendelkezésünkre bocsátott, vagy államilag elszámolandó pénzeket kívül semminemű magándotá-cziókat, hozzájárulásokat semminemű sajtó-czélokra igénybe nem veszünk.” (Helyeslés.)

Később azután, ez év január 31-én újból kötelezettséget vállaltam, hogy csakis azon pénz-ekkel fogok anyagi téren kormányozni és fognak kormányozni társaim, amelyeket a törvényhozás bocsát rendelkezésünkre, amelyek pedig részint olyanok, amelyeknél elszámolni diskreczionális jo-gunknál fogva nem tartozunk, részint pedig olyanok, amelyekről a t. Ház előtt itt el fogunk szá-molni. Én úgy tudom, t. képviselőház, hogy annál az 550,000 koronánál, amelyről a zárszámadási bi-zottságban szó volt és amelynek ügye talán a sajtó közleményeiből úgy keletkezésében, mint a kér-dés minden fázisában a t. Ház minden tagja előtt ismeretes, a kérdés egyszerűen körül fogott, hogy a törvényhozás által elszámolás kötelezett-sége mellett adott összegek elszámolás nélkül fel-használhatók-e vagy sem? (Igaz! Ugy van!) Ez a kérdés. (Igaz! Ugy van!) És erre, bocsánatot ké-rek, vagyok bátor a t. Háznak fölvilágosításul annyit mondani, hogy semminemű elszámolás mel-lett adott összegeket sem közvetve, sem közvetle-nül az elszámolási kötelezettség nélkül adott ösz-szegekbe nem keverünk, azokkal együtt nem ke-zelünk. (Élénk helyeslés.) És ha már konstatal-nom kell, hogy lényeges különbség van politikai fölfogásunkban elődöim közt és én közöttem, ez a dif-ferencia az, hogy e kötelezettségeket vállaltuk és azt szorosban be is tartjuk. (Élénk helyeslés.)

Székely Kálmán: Mi is úgy tettünk.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Említettem az előbb, hogy t. barátomra és kormányára ezek nem vonatkoznak.

Lengyel Zoltán: A jelenlévők mindig ki van-nak véve. (Derűtségek.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Felhozzák azt és ez a hírlapokban is szellőztetve lett, itt e Ház-ban is nyilatkoztam már ebben az ügyben, hogy én az államvasutak pénztárából 50,000 koronát igénybe vettem. Ez áll, hogy a múlt évben, ha jól emlékszem, szeptemberben...

Szterényi József államtitkár: Augusztusban!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Augusztusban vagy szeptemberben, szóval az őszi hónapokban, amikor a sajtóügyi viszonyok rendezésében két kiadási tétel merült fel, amely elkerülhetetlen volt, egyik egy 16,000 koronás tétel, a második egy 50,000 koronás tétel: akkor ezeket az összegeket az államvasutak pénztárából kifizettettük, direkté kifizettettük, a miniszterelnökség közvetítésével, úgy, hogy csak forma szerint szerepelt a minisz-terelnökség. Meg is mondom miert: azért, mert a sajtóügyi viszonyok rendezésére fordított kiadások-at, amelyek lebonyolítási kiadások voltak, olya-noknak tartottuk, amelyek az országgyűlés nyilvános elszámolása elé nem tartoznak. És ezért azt mondtam, hogy nekem 1906-ra az összegek ren-delkezésemre nem állanak, de január 1-én az 1907-iki rendelkezési alaphól az összegeket meg fogom téríteni. (Élénk helyeslés.) Minthogy pedig január 1-én budget még nem volt, már deczem-ber hó utolsó napjaiban írtam a kereskedelmiügyi miniszter urnak, hogy megállapodásunkhoz képest én január 1-én tartozom ugyan visszatéríteni ezt az összeget, minthogy azonban budgetem nincs, azt most vissza nem téríthetem, de mihelyt a bud-getjavaslat törvényerőre emelkedik, azonnal vissza fogom téríteni. (Élénk helyeslés. Felkiáltások: Ez korrekt! Mihelyt a budget törvényerőre emelke-dett, én az összeget vissza is térítettem.)

Kossuth Ferencz: Február 25-én.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Még annak okát is elmondom, mert semmi titkolni valóm nincs, miért nem utalványoztam az összeget tulkiadás-képpen. Azért nem utalványoztam tulkiadás-képpen, mert hogyha a rendelkezési alap terhére tulkiadás-képpen utalványozom, akkor az már az 1906-iki pluszba számít, holott, ha az államvasutak előle-gzik azt, miután ott a zárszámadásba a netto-eredmények vétettek be, ennélfogva a visszatérítés még ugyanazon számadási év terhére esik, amely-ben a kiadás történt. (Élénk helyeslés a balold-alon.)

Még egy másik esetre is történt hivatkozás, t. i. a Méray-Horváth dotációjára.

Hát, engedelmet kérek, ennek semminemű összefüggése vasuti pausálékkal, vagy mikkel nin-csen. (Ugy van! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) Ez nem az az eset, hogy annak igazolásul szolgálhatna, hogy elszámolás mellett kapott összegek el nem számolás mellett használtak fel. A kereskedelmi tárczában az ipari és kereskedelmi czimnél a mun-kásvédelmi rovatban 300,000 korona van felvéve, amelyből teljesítettnek az összes szociológiai ki-adások. Ezen szociológiai kiadások közé tartozik az is, hogy többen, nemcsak Méray-Horváth, hanem többen mások is állandóan meg vannak bízva a külföldi szociális viszonyok alapos tanulmányozá-sával. Ilyen tanulmányozással bízott meg Méray-Horváth is; megbízott őt esztendőre.

Mezőfi Vilmos: Nem sokat tanult!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Hát hogy sokat adtak-e vagy nem sokat, vagy többet adtak-e neki, hogy erre a többire talán más indokok is voltak-e befolyással, hát bocsánatot kérek ez meg-ítélés tárgya, de azért a felelősséget elvállalom. (Helyeslés.) De e czimen senkinek a kezéhez egy krajczár sem fizettetett ki anélkül, hogy az szá-bálszerűen okmányolva és azonnal az állami számvévezőknek tudomására hozva ne lett volna. (Helyeslés.)

Én azt hiszem, t. Ház, ebben bizonyítékát szolgáltatott annak, hogy hű maradtam és hű maradt a kormány ahhoz a kötelességhez, melyet elvállaltunk, hogy t. i. a törvényhozás által ren-delkezésünkre bocsátott összegeket csakis úgy és arra akarjuk felhasználni, amely czélokra és amint azok rendelkezésünkre bocsátattak. (Élénk helyes-lés a jobb és baloldalon.)

Kérem ebbeli válasznak tudomásul vételét. (Általános élénk helyeslés a baloldalon.)

A Ház a miniszterelnök választát tudomásul veszi.

A zárszámadási bizottság ülése.

A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután 5 órakor Hentaller Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyben folytatta gróf Tisza István 550,000 koronás ügyében a tárgyalást.

Az ülésen megjelentek a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Deésy Zoltán állam-titkár. Jelenvoltak továbbá a bizottság részéről Hen-taller Lajos elnök, dr. Éber Antal előadó, Hencz Károly, Kállay Tamás, Farkasházy Zsigmond, Sziklay Ottó, Gotthard Sándor, Lindner Gusztáv, Buza Barna, Szunyogh Mihály, Gyuriss Emil és ifj. Wekerle Sándor.

Az állami számvévezők részéről jelen van-nak Rakovszky István állami számvévező elnök, Dárday Sándor alelnök, Szukováthy István mi-niszteri tanácsos és Klimes Gyula osztálytanácsos. Az ülés kezdődött 5 órakor

Hentaller Lajos elnök: T. bizottság! Van szerencsém az ülést újból megnyitni. Amidőn a t. bizottság tegnap meghallgatta Tisza István és Hieronymi Károly ő exczellenciájuknak nyilatkozatait, úgy határozott, hogy a mai ülésen fog a kérdésre vonatkozólag végleges határozatot hozni. Mielőtt azonban a bizottság meghozná határozatát, azt hiszem, hogy talán a miniszterelnök ur ő exczellenciája lesz szives az említett volt miniszter urak tegnapi nyilatkozataira némi felvilágosítást adni, amint azt mai képviselőházi beszédében tényleg szives volt jelezni. (Halljuk!)

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. bizottság! Azt az álláspontot fejtettem ki ma a Házban, hogy a számviteli rendszertink értelmében nézetem szerint elszámolás kötelezettsége mellett adott összegek nem használhatók fel úgy, hogy elszámolás tárgyát ne képezzék. Ez a kardinális pont és amennyiben a korábbi kormány eljárása kifogásolható, e kifogás arra koncentrálódik, hogy az elszámolás kötelezettsége mellett kapott összegeket nem számolta el.

Ez tehát az én álláspontom és részemről ezt az álláspontot követem. A volt kormány nyilatkozatából én kettőt látok. Először hangsúlyozta azt, ami igaz is, hogy az államvasutaknak adott, gondolom 452,000 koronányi hirdetési és más címeken adott általánymindig olyan diszkreczionális joggal adatott a miniszternek, hogy annak mikéint elszámolása nyilvánosságra nem hozható, de okmányoltatott.

Hencz Károly: Ez is törvénytelen volt.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Bocsnátot kérek, én most a prakszisa hivatkozom. Arra, hogy kétségtelen, miszerint ez diszkreczionális joggal adatott a miniszternek és elszámoltatott ugyan, de ezek a számadások nyilvánosságra nem hozhatók. Miután úgy látom, a t. volt miniszter urak nyilatkozataiból, hogy először közcélokra fordították és pedig sajtócélokra fordították az átutalt összegeket és ismerem a rendelkezési alapnak kiadásait — jöhet én az előző kormányoknak kiadásait soha nem firtattam, azok felől nem kérdezősködtem, semminemű tájékozódást nem merítettem — a felmerülő szükségletekkel szemben kétségtelennek tartom azon állításait a volt minisztereknek, hogy a rendelkezési alaphoz sokkal nagyobb összeget fordítottak sajtócélokra, mint az itt szóbanforgó vagyis az évenkénti 200,000 koronányi összeg, én azon nézetemnek adok a t. bizottság előtt kifejezést, hogy arra való tekintettel, hogy az elszámolási rendszer most az általam kifejtettek szerint a jövőre nézve helyes kerékvágásba hozott, én a volt minisztereket elmarasztalóknak nem tartom.

Éber Antal előadó: Tisza István gróf felhozott mentésével szemben utal arra, hogy a törvényhozás által költségvetésileg meg nem szavazott összegek igénybevétele a limine törvénytelen; azonkívül Tisza István gróf elmulasztván azt, ami módjában állott volna, hogy az 1904. évi költségvetésben és az 1905. évi költségvetési előirányzatban gondoskodják a tételek felemeléséről, elvesztette azt a jogát, hogy ennek a szükségletnek mint egy általánosan érzett bajnak kielégítésére hivatkozzék. Hogy ő beolvastotta az összegeket a rendelkezési alaphoz és így hivatalos esküje miatt nem tehet ezekről vallomást, ez játék a szavakkal. Ez magyarul nem jelent mást, mint azt, hogy a törvényhozás által meghatározott állami célokra engedélyezett összegeket a saját rendelkezésének a körébe belevonta anélkül, hogy ezekről elszámolni kívánna, hogy az állami számvéviszék 1903. és 1904-ik évi jelentéseiben ezekről a tételekről a törvényhozásnak említést nem tett, ezzel a kormány felelősségét nem csökkentette. Gróf Tiszának arra az állítására, hogy felelősségében osztotta ki a jelenlegi kormány két tagjának is, a miniszterelnöknek, a képviselőházban ma hozzá intézett interpellációjára adott és a Ház által tudomásul vett válasza után nem kíván kiterjeszkedni.

Világos, hogy itt fennforog az 1848. III. t.-cz. 32. §-a b) pontjának az esete, amely szerint a miniszterek feleletre vonattak a kezeikre bízott pénz és egyéb értékek törvénytelen alkalmazásáért és a 36. § esete, amely szerint a hivatalos minőségben kívül elkövetett egyéb vétségekre nézve a miniszterek a köztörvény alait állanak. E felelősség érvényesítése vád alá helyezés nélkül el nem képzelhető; a vád alá helyezésre nézve pedig köztudomású, hogy a Fejérváry-kormány tagjaira vonatkozólag elvállaltatott az a kötelezettség, hogy ezek vád alá helyezni nem fognak. Nem vizsgálja, vajon e kötelezettség kiterjed-e a Tisza-kormányra is, de bárhogy legyen ez, a törvényhozás méltóságához és egész működésének komolyságához nem illeik az, hogy amikor tudvalevőleg fennforognak egy utóbb következett kormányunk összehasonlíthatatlanul súlyosabb olyan visszaélései, amelyek megtorlására nem áll a törvényhozásnak módjában a megtorlás, akkor egy súlyára — az elvi jelentőség-től eltekintve — sokkal csekélyebb visszaélésre ez

a törvény alkalmaztassék. Bármily fájdalmasan essek is a bizottságnak, hogy ilyformán nincs abban a helyzetben, hogy szakszerűleg észrevett hiányokat és visszaéléseket a legsúlyosabb eszközökkel megtoroljon, ajánlja, hogy a bizottság a következő javaslatot terjessze a képviselőház elé:

A Képviselőház 1. helyteleníti és rosszalja, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a magy. kir. államvasutak bevételeiből törvényes felhatalmazás nélkül 200.000 koronát gróf Tisza István miniszterelnöknek utalt ki; 2. helyteleníti és rosszalja, hogy gróf Tisza István miniszterelnök a részére a kereskedelmi miniszter ur által átutalt 200.000 koronát törvényellenesen és jogtalanul a rendelkezési alaphoz csatolta és ezen összegről, amelyre nézve a kormány az elszámolás kötelezettsége alól nem volt felmentve, el nem számolt. Harmadik pontot is óhajt előterjeszteni, amely szerint rosszalandó volna az állami számvéviszék eljárása is.

Hentaller Lajos elnök ennek a pontnak előterjesztését nem engedheti meg, mert nézete szerint a zárszámadási bizottság maga az állami számvéviszék eljárásának felülbizárlására jogosítva nincs; erre csak a képviselőháznak van joga.

Éber Antal előadó: Ha a bizottság indítványa ezen pontjának előterjesztését meg nem engedi, nincs abban a helyzetben, hogy a bizottság álláspontját a ház előtt képviselhesse.

Farkasházy Zsigmond és mások felszólalása után a bizottság abban állapodik meg, hogy az előadó indítványának harmadik pontját is előterjesztheti és a továbbiakra nézve a bizottság érdemleges állásfoglalásától tétetik függővé az esetleges intézkedés.

Éber Antal előadó erre indítványának harmadik pontját a következőkben terjeszti elő: 3. helyteleníti és rosszalja a Ház, hogy az állami számvéviszék elnöke a kormány ezen törvényellenes és jogtalan eljárásáról az országgyűlésnek nem tett jelentést.

Sziklay Ottó kétségtelennek tartja az összegek törvényellenes alkalmazását és amellett foglal állást, hogy a törvény alapján tételessék indítvány; ha azután politikai szempontból a képviselőház máskép határoz, az az ő dolga. Javasolja tehát, hogy az 550.000 korona erejéig gróf Tisza István és Hieronymi Károly felelősségre vonassanak, illetőleg vád alá helyezésükre vonatkozólag indítvány tétessék.

Rakovszky István, az állami számvéviszék elnöke készséggel aláveti magát a bizottság helyesítő, vagy helytelenítő határozatának, csak ismételtén arra utal, a mit kezdettől fogva mondot, hogy különbség van a három évnek a különböző utalványozásai között. Az 1905. évben kiderült, hogy a miniszterelnökségnek utalványozottak a rendelkezési alapok; ez ellen szólónak kötelessége volt felszólalni. Az 1903-ik és 1904-ik éveken ezek nem a miniszterelnökségnek, hanem a hírlapi általánosság és hirdetési általánosság címére utalványozottak, a mire a költségvetés szerint az illető miniszternek volt joga. Nem tartja magát csálhatatlan embernek és megengedi, hogy némi mulasztást követhetett el, de nemcsak a jóhiszeműség, hanem a jogszerűség szempontjából is nyugodt a lelkiismerete.

Hencz Károly hozzájárul Sziklay Ottó indítványához, amelynek formulázását kéri; szükséges esetén hajlandó maga is formulázni az indítványt. Gróf Tisza István és Hieronymi Károly a bizottság előtt ahelyett, hogy elszámoltak volna, jogi teóriákkal és politikai czélszerűségi okokkal igyekeztek a közfigyelmet a kérdés lényegéről elterelni; sőt a volt miniszterelnök vádlóként lépett fel egyes olyan tételekre nézve, amelyekbe a bizottságnak eddig alkalmat sem volt bepillantani. Gróf Tisza a budgetjog megkerülésével, önkénytelenül növelte a rendelkezési alapot és szóló kérdésére viccelt óhajtott elújni a dolgot és arra utalt a szóló, kérdezze meg a jelenlegi miniszterelnök urtól, hogy a rendelkezési alapot ilyen módon növelni czélszerű-e. Szóló ezt nem fogja megkérdezni, nem pedig azért, mert itt nem czélszerűségi szempontok, hanem törvényességi szempontok bírálandók el. Különben is az 1906. évi zárszámadások napirenden nincsenek. Az állami számvéviszék elnöke védekezésében egyenesen hivatkozik arra, hogy igenis, tévedhetett, ami csálhatatlan bizonyítéka jóhiszeműségének; Tisza István gróf pedig fenhéjazóan jelent meg a bizottság előtt. (Ellentmondás, Zaj.)

Éber Antal előadó: No, fenhéjazó nem volt.
Hencz Károly: Nem a modorban nyilvánult meg ez a fenhéjazás, hanem a jogi és politikai felgyásásban. A volt miniszterelnök elismerte, hogy a tények megtörténtek, de ennek dacára megtagadta a felvilágosítást. Ebből kiviláglik a rosszhiszeműség. Az állami számvéviszék eljárását szóló igazoltnak tartja ugyan a jóhiszeműség szempontjából, de nem tartja igazoltnak abból a szempontból, hogy az állami számvéviszéknek vizsgálnia kellett volna azt, hogy egyáltalában van-e a kereskedelmi miniszternek átutalási joga a miniszterelnök részére, hogy megvan-e az állam-

vasutaknak az a joga, hogy a költségvetés által az ő rendelkezésük alá eső összeget egyszerűen egy más miniszternek a rendelkezése alá bocsássák.

Súlyos beszámítás alá esőnek tartja azt a tényt, hogy gróf Tisza István a bizottságnak sem adta elő elszámolását és így a bizottságnak nincs módja sem meggyőződnie arról, hogy a pénzek törvényes czélra fordítottak-e, szóló senkinek egyéni tisztességében nem kételkedik, azonban, mikor a bizottság törvényesség szempontjából egyes tételeket vizsgál, itt az egyéni tisztesség tekintete nem lehet irányadó, itt csak a törvény alkalmazása jöhet tekintetbe. Nem fogadja el a miniszterelnök és az előadó javaslatát.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Én nem tettem javaslatot, én csak véleményt nyilvánítottam.

Hencz Károly: Tehát a miniszterelnök véleményét, mert a jogrend megsértetvén, alkalmazni kell a jogrendet helyreállító eszközöket is. Politikai tekintetek itt nem jöhetnek szóba. A bizottság feladata az, hogy szakvéleményt terjesszen a Ház elé. Különben is a vád alá helyezés joga az alkotmányból soha ki nem kapcsolható.

Elnök: De Fabricziusok is vannak!

Hencz Károly: Ilyen nagyfokú törvénytértséssel szemben nem mérlegelheti a politikai czélszerűséget és megmarad álláspontja mellett.

Szunyog Mihály: A parlament többsége a kormány programjának az alapján áll.

Hencz Károly: Hejyes. Azonban a közbeszóló ur ezt a programponthoz bizonyára nem terjesztette a választói elé, különben aligha került volna a képviselőházba.

Elnök: Kérem, maradjunk a tárgynál!

Hencz Károly maga is vissza óhajt térni a tárgyhöz. A magyar parlamentnek, a magyar alkotmánynak ilyen erélytelensége ellen a leghatározottabban tiltakozik. Szóló ismétli, hogy hozzájárul Sziklay Ottó indítványához.

Wekerle Sándor röviden reflektált Hencz Károly felszólalására.

Farkasházy Zsigmond a hiányzó 550,000 korona kérdését nem politikai, hanem praktikus szempontból vetette fel. 550,000 korona állami pénz hiányzik és elszámolva nincs. A bizottságnak tehát arra kell törekednie, hogy a hiányzó pénzről szóló nyugtákat vagy a pénzt magát az államnak megszerezze. Azért indítványozza, hogy a bizottság írásbelileg kérdezze meg Tiszától és Hieronymitól, hajlandók-e az elszámolatlan pénzről szóló nyugtákat előterjeszteni vagy a pénzt megál helyezésre kell elhatározni, téríteni. Ha erre nem hajlandók, akkor vagy a vád, vagy pedig, ha ez politikai okokból nem lehetséges, akkor a Ház elhatározhatja, hogy a pénz megtérítése iránt a kormány pert indíttasson. Leghelyesebbnek tartaná, ha a bizottság egyszerűen a tényállást terjesztené a Ház elé, hogy afelett a politikai szempontok mérlegelésével határozatot lehessen hozni.

Lányi Mór hozzájárul Éber Antal indítványához, de az állami számvéviszék elnökére vonatkozólag nem. Javasolja, hogy a rosszalás és helytelenítés szó helyett a számvéviszék elnökére vonatkozólag az ítételessék, hogy a bizottság kifogásolja a számvéviszék elnök törvényellenes és jogtalan eljárását.

A bizottság hét szóval négy ellen elfogadta Éber Antal előadó indítványát, a számvéviszék elnökre vonatkozó indítványokat pedig mellőzte.

Szell Kálmán nyilatkozata.

Hieronymi Károly volt kereskedelmi miniszternek azon nyilatkozata folytán, hogy ő, amikor hivatalba lépett, azt hallotta a hivatalnokai részéről, hogy az ő minisztersége előtt is fennállott az a gyakorlat, hogy az államvasutak pénztárából a rendelkezési alaphoz pénzek utalványozottak — **Szell Kálmán** volt miniszterelnök részéről fel vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy az ő kormányzata alatt soha az államvasutak pénztárából se közvetve, se közvetlenül egy fillér se utalványoztatott a rendelkezési alap számára. Ha ezt Hieronymi egy hivatalnokától hallotta, akkor az a hivatalnok valótlanságot mondott. Ha ilyen utalványozás a rendelkezési alaphoz megtörtént volna, akkor annak nyoma lenne, mert hivatalos iratok és a zárszámadásokba való felvétel nélkül ilyen utalványozások nem történhetnek, amint hogy az 1903—1904. és 1905-iki zárszámadásokban ezek az utalványozások fel is vették. Az előző évi **Szell Kálmán** kormányzata alatti zárszámadásokban pedig ezek a tételek elő nem fordulnak, világos jelétül annak, hogy azon időben ilyen utalványozások nem történtek, amint hogy az állami számvéviszék elnöke maga konstataálta, hogy ilyen utalványozásnak nyoma sincsen.

KÜLFÖLD.

A portugál alkotmányválság. A portugál király és kormány politikája nagyon nyugtalanító helyzetet teremtett Portugáliában. A helyzet oly komoly, hogy a dinasztia válsága és a forradalom kitörése nem lehetetlen. A kormány ma minden ceremónia nélkül elbocsátotta a városi tanácsot. A portugál országgyűlés több mint egy hónap óta fel van oszlatva, a nélkül, hogy eddig új választásokat irtak volna ki. Portugáliában tehát diktatura van, s Karlos király rendeletekkel kormányoz. A kormány a kortez felhatalmazása nélkül költi az állam pénzét. Az ellenzéki sajtó egész nyíltan írja, hogy Karlos király államcsínyt követett el. Ezt azzal magyarázzák, hogy a kormány nem számíthatott parlamentáris többségre s a történetek után az ellenzék óriási módon megszaporodnék. Az kétségtelen, hogy a kormány belátható időn belül nem is akarja a kortezt összehívni. A forradalmi párt ennek folytán hihetetlen tevékenységet fejt ki és sejtteni sem lehet, hogy mi fog következni. A portugál kormány táviratilag értesítette külföldi diplomáciai képviselőit, hogy az országban teljes nyugalom van. A távirat továbbá azt jelenti, hogy a kormány adminisztratív rendeletei mindenütt rokonszenvvel találkoznak és a lakosság teljes bizalommal viseltetik az ügyek bölcs(?) vezetése iránt. A kormány utasítja a követéseket, hogy kategorikusan csúfolják meg a portugál állapotokról keringő híreket. Ennek tulajdonítható, hogy a bécsi portugál követ megcsúfolja, tendenciózus hazugságnak jelenti ki a dinasztia válságáról terjesztett híreket. A követ szerint Portugáliában a helyzet abnormális ugyan, de arról, hogy a trón veszedelemben forogna, szó sincsen. Érdekes ellentétben áll ezekkel a mondvasinált czáfolatokkal, hogy a portugál kormány egy lisszaboni távirat szerint dinasztiaellenes összeesküvésnek jött a nyomára. A rendőrség több összeesküvőt letartóztatott. Azt hiszik, hogy a kormány és a liberálisok közt létre fog jönni a béke és ezzel véget fog érni a válság.

A hármasszövetség és Olaszország. A félhivatalos „Giornale d'Italia” vezércikkben Olaszország helyzetét fejtegeti a hágai békekonferenciával szemben és ezzel kapcsolatban a lap figyelmeztet azokra a fejtegetéseire, amelyek szerint a hármasszövetség képezi Olaszország részére a legjobb eszközt a béke fentartására és az osztrák-magyar monarchiával a jövőben kialakuló bensőbb egyetértésre. A hármasszövetség nem zárja ki Olaszországnak Franciaországgal és Angliával való barátságát, ereje azonban főképpen abban a feltevésben rejlik, hogy szövetségesei az említett hatalmakkal szemben nem viseltetnek ellenséges érzülettel, egymásban pedig kölcsönösen megbíznak. A lap szerint a szövetségek bizalma Olaszországgal szemben némi kívánni valót hagy hátra, jóllehet, ismételt hivatalos nyilatkozatok ennek ellenkezőjét állították. Az okok kézzelfoghatók. Azt lehetett hinni, hogy az olasz diplomácia Algécirasz után elkerüli a tévutakat, ehelyett azonban újból rossz utra tévedt. Tittoninak 1906. évi június 14-én tartott azon kijelentése, hogy Anglia lefegyverzési javaslatát pártolni fogja, hiba volt. Még nagyobb hiba volt azonban, hogy Bülow ünnepélyes beszéde után is ehhez az álláspontjához mereven ragaszkodott. Ennek a következményei már is mutatkoznak imitt-amott. Amerikai lapok jelentették, folytatja a közvélemény, hogy az abruzzói herceg vezetése alatt álló olasz hajórajnak a hampton-roadi kikötőbe való megérkezése előtt néhány órával az ott állomásozott német hajók felszedték horgonyaikat. Ha ez véletlenül történt is, szövetségesek között mégis el kellett volna kerülni az ilyen véletlent. Berlinből jelentik viszont, hogy báró Aehrenthal kísérletet tett, hogy Franciaország, Oroszország, a magyar-osztrák monarchia és Németország között egyetértőleg a közelfekvő Kelet tekintetében újabb megegyezés létesíthessék, amely megegyezés bizonyára nem az olasz tulsúly biztosítására szolgált volna a Balkán-kérdésben.

Mindezek pedig olyan állapot jelei, amely Olaszországot éppenséggel nem elégítheti ki és amely eléggé megvilágítja Tittoni álláspontjának czélszerűtlenségét a lefegyverzés kérdésében.

A politikai helyzet Oroszországban. Az orosz politikai helyzet nagyon sivár. A törvény és a kormány egyaránt közreműködik abban, hogy a дума hatásköre minél szűkebbre szoríttassék, ez az oka annak, hogy a дума nem képes a lakosság várakozásának megfelelően s ezért mind jobban veszít népszerűségéből. A kormányra nézve terhes a дума, minden ürügyet felhasználna, hogy hazakergesse, s a középpártnak, az ugynevezett kadetpártnak, nagy fáradtságukba kerül, hogy ezt az ürügyet elkerüljék. De azért nekik sem sikerül minden, s a дума is követ el hibákat. Így például a képviselők nagy része szándékosan távol maradt arról az ülésről, amelyen el kellett volna itélni a czár elleni összeesküvést. De azért egyelőre még szó sincs a дума feloszlásáról. Daczára az elkövetett hibáknak, a szociális forradalmároknak okatlan maguktartásától, a szociáldemokraták és a munkáspárt magatartásától, a kormány még nem tudta magát a дума feloszlására elhatározni. Valószínűleg atól az általános izgatottságtól fél, amit ez a rendszabály maga után vonna. Ez az izgalom keservesen megboszultná magát az új választásoknál, mert arra gondolni sem lehet, hogy a választásokat ki ne írják, tekintettel arra, hogy дума nélkül ma már nem lehet kormányozni Oroszországban. Az orosz szociáldemokraták kongresszusa holnap ér véget. A kongresszuson a szélcsők kerekedtek felül és az eredmény egy rendkívül messze menő forradalmi terv, amelynek terveit Londonban állapították meg. A párt a birodalmi dumában élesen meg fogja támadni a kormányt és a liberálisokat, hogy ezzel megbénítsa a birodalmi дума törvényhozói tevékenységét, de a párt maga nem fog törvényjavaslatokat előterjeszteni, hogy így a dumát az orosz nép szemében diszkreditálja és a kormányt a дума feloszlására kényszerítse. Ez jeladás lesz általános fölkelésre, amelyre már megtették az összes előkészületeket. A forradalom júliusban vagy augusztusban fog kitörni.

Japán és az Egyesült Államok. A Daily Mailnak azt jelentik Newyorkból, hogy gróf Okuma washingtoni japán nagykövet azt jelentette Washingtonba, hogy a japán nép nincsen megelégedve a kaliforniai iskolakérdés elintézésével s nem tűrheti a tanulók igazságtalan megkülönböztetését és a japán kivándorlók kiutasítását.

A helyzet Szerbiában. Pasics szerb miniszterelnök, hogy az ifjú radikálisok obstrukciójának véget vessen, felajánlotta, hogy Protics Stojan belügyminiszter és Putnik hadügyminiszter lemondanak és kilépnek a kabinetből. Az esetben, ha az ifjú radikálisok az ajánlatot elfogadják, belügyminiszter Triszkovics Marko, hadügyminiszter pedig Miuskovics ezredes lesz.

A luxemburgi trónöröklés. A „Rhein. Cour.” tegnapi számában a luxemburgi udvarhoz közel álló forrás alapján, gróf Merenberg szerdai távirati óvása ellenében hangsúlyozza, hogy a házi törvényektől eltekintve is, gróf Merenberg igényei teljesen kilátástalanok, minthogy a mostani gróf Merenberg edesatyja utódai részére sohasem igényelte a trónöröklés jogát, illetőleg annak biztosítását meg sem kísérelte.

Új zsidó gyarmat. A régi zsidóország helyett egy új zsidó kolóniának teremtése már régi kísérletek tárgya s tudvalevőleg báró Hirsch Móricz, a nagy francia emberbarát Argentiniában és Braziliában erre vonatkozólag már sikereket is ért el. Most a londoni Rothschild is megpróbálja ezt, még pedig a londoni zsidó szövetség segítségével. Londonból azt jelentik, hogy a szövetség megbízottja, aki Nyugat-Ausztrália legdélibb részén, a tengerpart hosszában szemelt ki a kolónia számára területet, azt mondta, hogy a londoni szövetség elnöke, Zangvil Izsák levelet küldött neki, amelyben a többi közt ezt mondja: Ha Ausztráliában hozzáfogunk valamihez, akkor nagy mértékben és kedvező politikai feltételek mellett kell a munkának folytania. Földadatunk egyáltalán nem csupán az, hogy gondoskodjunk bizonyos számú orosz emigránsról, mert ezek éppen olyan jó, talán még jobb helyet kaphatnának az Egyesült-Államok nyugati területein. Számunkra főleg az a probléma, hogy alapot találjunk egy jövendő zsidó territórium számára, amelynek az a rendeltetése, hogy lassankint sok millió zsidó biztos és békés hazája legyen. A szövetségnek Ausztráliában levő megbízottja szerint a legnagyobb óvatossággal fognak

kiválasztani az emigránsokat. Reméli, hogy a nyugat-ausztráliai kormány a legliberálisabb módon segíteni fogja az emberbaráti tervet, amelynek megvalósítása a londoni szövetségnek jelentékeny pénzáldozatába fog kerülni, mert a terv az, hogy már eleve lehetetlenné tegyenek minden kudarczót.

A koronázási ünnepek.

Budapest, június 7.

A fényes koronázási ünnepek sorozata holnap kezdődik meg és pedig a budavári Mátyás-templomban tartandó istentisztelettel, amelynek külsőségeit udvari funkcionáriusok állapították meg. Az ünnepi misén résztvesz Ferencz Ferdinánd trónörökös is, aki szombaton reggel érkezik Budapestre, résztvesznek a képviselőház és a főrendiház tagjai s így a képviselőház holnap nem is tart ülést.

A Mátyás-templomban a királyi emelvény mellett a szentélyben fog ülni Ferencz Ferdinánd trónörökös és József főherceg feleségével, Augustza főhercegnővel. A második sorban foglal helyet folytatólag Klotild főhercegnő leányával, Erzsébet főhercegnővel. A szentély másik felében fognak ülni báró Aehrenthal Alajos külügyminiszter, Montenuovo herceg főudvarmester, a királyi kíséret tagjai, a magyar zászlósorak és a magyar miniszterek. A templom hajójában az evangéliumi oldalon külön ülőhelyeket tartanak fel a palotahölgyek számára, ahol rangszerinti sorrendben fognak elhelyezkedni. A templom hajójának episztoła oldalon a v. b. t. tanácsosok, a másik oldalon a cs. és kir. kamarások és udvari méltóságok foglalnak helyet. A templomban ugy az urak, mint a hölgyek csakis diszmagyar öltözetben jelenhetnek meg, kivéve a notabilitások közül azokat, akik diplomáciai vagy katonai egyenruhát viselnek. A templomba a miniszterelnökség által kibocsátott meghívókkal június 8-án, szombaton délelőtt fél tíz lehet bejutni. A szertartás pár percczel fél tíz után kezdődik, amikor a papság a templom főbejáratánál fogadni fogja a pontifikáló főpapot, dr. Samassa József egri bíboros érseket. Az egyházfjedelem az „Ecce sacerdos magnus” hangjainál vonul be a szentélybe, ahol magára ölti egyházi ornátusát és a papsággal együtt kivonul a főbejáratához ő felsége fogadására. A király nagy udvari kísérettel érkezik a templomba, ahol nyomban elfoglalja helyét a királyi emelvényen. A király jövetele után megkezdődik az ünnepi nagymise, amelyen Samassa bíboros érsek pontifikál. A főpapnak Párvy Sándor szepesi püspök és Szmeccsányi Lajos egri segédpüspök segédkeznek, míg a szertartást dr. Nemes Antal pápai prelátus rendezi. Mise közben az evangélium alatt a bíboros az istentiszteletet félbeszakítja és mintegy tizenöt perczig tartó beszédet mond. A beszéd után Samassa bíboros folytatja az istentiszteletet, amelynek végeztével ünnepi Tedeum lesz. A mise után, mely teljes egy órát vesz igénybe, a papság a templom főbejáratához kíséri a királyt. Ő felsége a királyi család tagjaival kocsiira ül és visszahajtat a budai várba.

Az ünnepi istentisztelet után Őfelsége a királyi várakban az országgyűlés két házának elnökségét és a székesfőváros polgármestereit fogadja. Délután 24 terítéki ebéd lesz.

Hétfőn teszik le az esküt Őfelsége kezébe az új titkos tanácsosok. Ugyanekkor tesz esküt Fischer-Colbrie kassai püspök is.

Általános kihallgatások eddig nincsenek tervbevéve.

Hivatalosan így állapították meg a szertartási rendet: június 8-án a koronázó-templomban délelőtt 10 órakor szentmise tartatik, melyet Te Deum előz meg. A misét szentbeszéd követi.

Ő császári és apostoli királyi felsége és a fenségek az ünnepségen a templom hajójában vesznek részt.

A fenségek és kíséreteik a legfelsőbb lakosztályban gyülekeznek.

Menet a koronázó-templomba:

1. udvari kocsi: Ő cs. és apostoli kir. Felsége, Ferencz Ferdinánd főherceg;
2. udvari kocsi: József főherceg, Augustza főhercegnő;
3. udvari kocsi: Klotild főhercegnő, Erzsébet Henriette főhercegnő.

1. udvari kíséreti kocsí: gr. Paar lovassági tábornok, főhadsegéd, br. Bolfras tábornok, főhadsegéd;

2. udvari kíséreti kocsí: Ő Felsége szolgálattevő szárnysegéde, br. Rumerskirch százados, kamarai előjáró;

3. udvari kíséreti kocsí: Szegedy udvarhölgy, gr. Batthyány százados, szolgálattevő kamarás;

4. udvari kíséreti kocsí: Szirmay grófnő udvarhölgy.

Ő Felségének egyéb kísérete már előbb érkezik a templomba és elfoglalja ott kijelölt helyét.

József főherceg ur Ő cs. és kir. Fenségének gyermekei az oratóriumban nyernek elhelyezést és kíséretükkel szintén már előzőleg hajtának a templomhoz.

A miséző főpap segédletével a templom bejáratánál fogadja Ő Felségét a szentelt-víz-hintővel, a templomon át Ő Felsége előtt halad, kit a Fenségek és a kíséretök követnek.

Miután Ő Felsége és a Fenségek elfoglalták helyeiket, megkezdődik a Te Deum.

A szentbeszéd végeztével Ő Felsége, követve a Fenségektől és a kíséretektől, a főkapuhoz vonul, miközben a papság előtte halad és visszahajtat a Várba.

Öltözék: díszben; az osztrák és magyar rendek nagykeresztjeinek szalagjaival, katonatisztek szolgálati jelvényével. A hölgyek magyar ruhában jelennek meg.

Azok a képviselők, akik meghívójukat a Mátyás-templomi jubileumi koronázó istentiszteletra már átvették, holnap délelőtt fél kilencz órakor gyülekeznek a képviselőházban az elnöki fogadóteremben, ahonnan együtt hajtának fel a Várba, a Mátyás-templomba.

Ünnepségek lesznek a többi egyházak templomaiban is. Ugyancsak 8-án a pesti izraelita hitközségnek mind dohány-utcai, mind Rombach-utcai templomában délelőtt fél kilencz órakor hálaadó istentisztelet lesz, amelyen az ünnepi szónoklatot az egyik templomban dr. Kohn Sámuel főrabbi, az utóbbiban dr. Fischer Gyula rabbi fogja mondani.

A Deák-téri evangélikus templomban d. e. 10 órakor Horváth Sándor lelkész mond imát és beszédet. Előzőleg reggel 9 órakor a német egyház tart istentiszteletet, ahol Schranz János prédikál. A fásori templomban is lesz istentisztelet és azon Kaczián János esperes mond ünnepi beszédet.

Június hó 9-én d. e. 10 órakor a Kálvin-téri református templomban szintén hálaadó istentisztelet lesz a következő sorrenddel: 1. Kezdő ének. 2. Rendes ének. 3. Ima: dr. Szabó Aladár lelkész. 4. Karének. 5. Egyházi beszéd és ima: Petri Elek lelkész. 6. Végének. 7. Himnusz. E hálaadó istentiszteletra a híveket meghívja a budapesti ref. egyháztanács elnöksége.

A budapesti görög-keleti szerb egyház összes templomaiban ma este 7 órakor a koronázási jubileum alkalmával meghuzták az összes harangokat. A budai szerb székesegyház régi harangja már évek óta megrepedt, minélfogva új harangot vettek a hívők. Az új harangot ma délután 3 órakor szentelte föl Bogdanovics Lucian szerb püspök s ma este kongatták meg először. Holnap szombaton délelőtt hálaadó isteni tisztelet lesz a koronázás évfordulója alkalmával úgy a budai, mint a pesti templomban.

Eljöttek az ünnepélyre a közös miniszterek is. Báró Burtin közös pénzügyminiszter, báró Aehrenthal közös külügyminiszter és Schönath osztrák landwehrminiszter ma este Budapestre érkeztek és velük jött gróf Zichy Aladár a király személye körüli miniszter is.

Pozsonyban a holnapi koronázási jubileum alkalmából valamennyi középületet és a legiőbb magánházat fellobogózták. Este 8 órakor általános kivilágítás volt. A főhercegi palota, a Mihálytorony, a városháza, a városi színház villamos fényárban usznak. A lángok ezrei a koronát, a király nevének kezdőbetűit, 1867—1907. évszámokat alkotják. Két katonazenekar takarodót játszva járta be a város utcáit, amelyeken fengernyi nép nézi a kivilágítást.

A koronázás 40-ik évfordulóján a Nemzeti Színházban Tóth Kálmán „A király házasságát” című történelmi vígjátékát adják elő teljesen új szereposztásban. Az előadásban Jászai Mari, Tó-

rök Isma, Vizváry Mariska, Odry Szacsavay, Gabányi, Gál, Bartos, Rózsahegyi, Náday Béla, Hétfényi, Mészáros és Abonyi vesznek részt.

Besztercze város ünnepi közgyűlésén a koronázás emlékére a főispán megnyitó szavai után a törvényhatóság hódoló feliratot intézett a királyhoz.

Lakók öröme.

Budapest, június 7.

Illik, hogy Budapesten minden rendű és rangú lakók nagy dicsőretekkel emlegethessék Bárczy István polgármester nevét, mert ő az, aki számos szekaturák, igazságtalanságok után végre először és kivételesen nem gyász, hanem örömet szerzett a lakóknak. Új lakbér szabályzatot tőri fejét a főváros tanácsa. Eddig rendszerint baj és sulyos veszedelem származott az ilyen reformból, mert a tanácsban és a közgyűlésen háziurak ülnek, akik vérrel irtak törvényt a szegény lakók fejére. Így jutottunk el a mai állapotig, amikor a háziur megsanyargatott, megfélemlített, kizsákmányolt rabja lett a lakó, akit ebben a sanyaru állapotban csak még mélyebbre süllyeszt az egyre növekvő lakásinség, mely ellen ezideig ismét nem tett semmifajta számbavehető lépést a tanács, ő tudja hogy miért.

A mostani lakbér-szabályzat, mely fölött ezidő szerint tanakodnak a tanács bölcsei, már visszahatás volt ez állapotok ellen. Az új lakbér-szabályzat a lakók védelmének égisze alatt készül, célja jobb, emberségesebb állapotok előidézése. Bence volt például az is, hogy a háziur egy évig nem stájerolhat a beköltözött lakónak. Aki tudja, mily ravaszul lesik meg a háziurak azt, hogy a lakó előbb beköltözzék s azután, amikor a lakót már a megszokás, kényelem, a lakásszerzés új költözökös kellemetlenségeitől és költségeitől irtóztatás is ott tartja, milyen kiméltelen ridegséggel csigázzák föl a bért, az megéri a pont szociális jelentőségét. — Hivatalos adatok szerint Budapesten hatvan ezer költözökös esik egy esztendőre. Több, mint a kontinens nagyobb, népesebb városaiban. Ha csak 18 korona minimális költséget számítunk egy költözökösre, egy millió koronánál több vagyon pazarlódik el minden évben a lakók zsebéből erre a meddő célra. Ennyit pazarolnak el évente a háziurak kiszípolozása elől bérkaszányából-bérkaszányába vándorló szegény budapestiek!

Az új lakbér-szabálytervezet érdeme, hogy segíteni akart ezen a bajon. S a Bárczy polgármester érdeme, hogy egy új indítvány megtételével gondoskodik arról, nehogy az okos paragrafus írott malaszt maradjon.

Bárczy István polgármester igen helyesen rámutatott arra, hogy ez az intézkedés még éppen-séggel nem elegendő a lakók jogos érdekeinek megvédésére. A háziur ugyanis mégis fölemeli majd a lakbért és ha a lakó a lakbér-szabályzatra hivatkozva, nem fog belemenni ebbe, egyszerűen felmond neki és annak adja ki a lakást, aki a felémelt házbért is megadja érte. Éppen ezért a polgármester azt indítványozta, vegyék bele a szabályzatba, hogy a háziur a bérlet első esztendejében nem mondhatja fel a lakást.

Ezt a javaslatot tul radikálisnak találta a tanács s ezért először leszavazta. Tegnapra azonban megdölgölte a dolgot s mégis megszavazta az indítványt, mely fölött az egész lakbér-szabályzattal egyetemben a közgyűlés fog véglegesen dönteni.

Reméljük — hisz remélni szabad! — hogy a közgyűlésen ezuttal nem a háziurak, hanem a lakók lesznek többségben s boldog valóság lesz a lakósors tervezett jobbulásából. De ne csak félig végezzék ezt az érdemes munkát, csináljanak végre — az összes anomáliák megszüntetésével — tisztességes, rendezett állapotokat. Hogy csak néhány anomáliára hívjuk föl a tanács és a közgyűlés figyelmét:

Szabályozandó a háziurak zálogolási joga. Ne terjedjen semmiképen ez a jog többre, mint amennyire a végrehajtási jog terjed. Ne tarthassa vissza a háziur a varróleány varrógépjét, a munkás gyaluját, kalapácsát.

Anomáliák vannak ma a kilakoltatás körül is. Ma, ha a negyedév utolsó napján az esedékes házbérből öt fillér kifizetetlen, a háziurnak joga van fölmondás nélkül kilakoltatni lakóját. Ily szigorú szankciója nincs, nem is lehet semmiféle magánjogi szerződésnek.

Ezeknek a hasonló anomáliáknak az orvoslásáról is gondoskodják a tanács és a közgyűlés.

Mozgó képek.

Kik a betegek?

Vasárnap volt. Csapatosan ostromolták a Zugligetbe vivő villamost a kirándulók. Pillanat alatt megtelt a kocsí. Megtelt a második, a tizedik, mind, ahány kivitt a fülledt levegőt, poros, füstös nagyvárosból. A gyerekek a labdát szorongatták a kezükben, s a zöld lepkefogó hálójával majdnem kibökték a szomszédjuk szemét. Már is csillogott a szemük a nagy futkározások előérzetében.

Amint a hullámosan himbálózó kocsik a városmajornál a budai oldal emeletes házait elhagyták, eleinte szórványosan, majd — a távolabbi megállóknál — tömegesen szálltak ki az emberek. A völgybe le s a hegyre föl vezető utak megnépesedtek. Az apák cipelték az elemóziás kosarat; a mamák viaskodtak a szerlembenő kicsinyekkel; szerelmes párok titkos pillantásokat váltottak; iparoslegények harmonikaszóval vezették társaikat; kucsébrek, perczesek, gyümölcsárusok görnyedeztek kelendő portékájuk sulya alatt... és az erdők sűrűsége falánk mohósággal elnyelte valamennyit és lomsátoruk befogadhatott volna még százszorannyit is.

A Szarvas-vendéglőnél már csak kevesen ültünk a csikos lécpadokon. Ott mi is siettünk leszállni és idegesen kapaszkodtunk a kavicsos térségen ácsorgó omnibuszok egyikére. Gyorsan gazdája akadt mind a hat helynek, sőt a kocsis mellé is jutott két pasazs Szerencse, mert a mögöttünk sorakozó kocsik svát automedonjai fenyegető ostorcsattogatással juttatták ki fejézésre türelmetlenkedésüket.

Heves szóváltás után mozgásnak indult ez az ernyős vehikulum és némileg zötyögve, rázva, de egészben véve czéltudatosan vitt egy gyönyörű gesztenyefasoron végig, Budakeszi felé.

Hány ezren élünk itt Budapesten, akik nem tudják, hogy néhány kilométernyire a Kossuth Lajos-utcától olyan paradicsomi szép világ fogadja a természet barátait, aminőket vendégváró szállodák, kioszkok, turistaházak tarkítanak. Itt csak csinos villák rejtőznek mizantróp-módon az orgonabokrok mögé; legföljebb egy-egy tornyocska nyulik ki kaczerán, mintha bujósdi játsza, incselkedne az arra menővel:

— Kukucs!

Háromnegyed óráig tart az út. Czoczóink kényelmesen koczognak a parton fölfelé. Nem sokalánánk, hiszen olyan jól esik az ózonos levegő, a szemnek kedves zöld, az édes csend. Csak hogy várják jöttünket; s mi is lessük a megérkezést.

Az út elágazik. Jobbra lefelé szalad, a völgyben pihenő Budakeszibe; balra még emelkedik, de nem sokáig: megállást parancsol egy fehérre meszelt, rácsos kapu, mely az egész út szélességét elzárja.

Ez a zárt kapu szorongó érzést kelt bennünk; s a mikor jöttünkre nyikorogva feltárul, azt véljük, hogy börtön küszöbét lépjük át. Ez a szomorú benyomás enyhül, amint néhány lépést teszünk a jól gondozott utakon. Árnyékos fák alatt, fenyőültetvények mellett, rózsagruppok között haladunk egy hatalmas épület felé, amelynek egész hosszát nyitott verendák foglalják el.

Ez az épület a vagyontalan többbetegek gyógyítására létesített „Erzsébet királyné szanatórium.” Most, a koronázás negyvenedik évfordulójának ünnepéleskor, bánatosan kedves tetadatnak tartom, néhány sorban foglalkozni azzal az emberbaráti intézettel, amely a magyarok korán elköltözött nagy asszonyának nevével viseli!

Erzsébet királyné fája szive abban talált nemes vigasztalást, ha embertársai szenvedését enyhíthette... Amikor holnap a magyar királyt éltetik a köréje gyülekező nagy urak, azok a szegény betegek ott a budakeszi-ut mentén hálalmát fogják rebegni dicsőült jótétevéjük lelki üdvéért.

De hol vannak hát azok a betegek? A mienk, — a féltett, a kedves, — már ott fogad a kapuban. Hosszu neki az egy egész hét; mert csak vasárnap bocsátanak be látogatókat, hogy a gyógyulást ne késleltesse a minduntalan ki s bejáró családtagok, rokonok, ismer-

rösök — sokszor nyugtalanító, vagy bosszantó, akár megörvendeztető, de mindenkor izgató — tereferéi.

Valóban ünnepi délutánok ezek. Öröm sugárzik az arczokon. Mindenfelé üdvözlések; aggódva érdeklődő kérdezősködések; dicsekedő, majdnem kérkedő feleletek! Az egyes csoportok elszélednek; tovább sétálnak, valamely fúgasba telpednek és sietnek elmondani egy hét eseményeit.

Nem merjük bevallani, hogy kielégít a mi betegünk külsője. Rövid idő óta lakója az intézetnek s már is javulást tapasztalunk. De talán csalódunk; talán az óhajításunk festi pirosabbnak az arczát, gömbölyíti a természetét. Babonások vagyunk; korainak tartjuk a reménykedést; elfojtjuk örömlünkét; hallgatunk.

Kíváncsi szemmel nézzük a többieket. Összehasonlításokat akarunk tenni. Pirosospozsgás fiatal ember mellett göthös öreg ur vánszorog. Sajnálkozva mondjuk:

— Szegény öreg, nagybeteg lehet.

— Öreg? Melyik öreg?

— Az ott, előtünk.

Kisérőnk nagyot nevet.

— Óriási tévedés! A beteg az a fiatal ember; a nagybátyja, az öreg ur, most jött látogatóba.

Fürge járása, jellegzetes, napsütötte arcu ur jön velünk szembe. Látszik, hogy otthon van. Feszületlenül köszöntet jobbra-balra.

— Ez doktor?

— Dehogy! Ez Feld Mafyi... A Feld papa büszkesége... Nagy beteg volt amikor idekerült.

— Most ugyan nyoma sincs...

— Nem ám; csak egy nagy baja van!

— Mi az?

— Hogy a Városligeti Arenában nélküle fog színpadkerülni a legújabb nyári revue-je, a „Bus özvegy.“

Hölgyek csoportja mellett sétáltunk el. Vértelenek, halványak, soványak voltak.

— Ezeket meglátszik, hogy tüdőbajosak.

Egyik sem az. Csak olyan pesti-szintűek. Itt várják a „beteg“ hozzátartozókat... de már jönnek is.

Csakugyan az épület felől, nem is jött, hanem szaladt, három csinos fiatal leány. A rajtuk levő fehér blúz kissé nagyon is megfeszült; szinte pattogtak az öltések. Arczuk majd kicsattant az egészségtől s szemük villogott-csillogott.

Hallottuk, amint ölekezés közben kacagva panaszkodtak rokonaiknak:

— Innen ugyan egészségesen bocsátanak el, de valószínűleg Marienbadba kell majd mennünk — sovánoodni.

Még több ízben tévesztett meg a látszat. A városiasan görnyedt tartású, vézna, sápadt vendégek mellett senki se mondta volna betegnek a ruganyos járása, napbarnított, mosolygós, kövéresedésnek induló bennlakókat.

Ez a Kuthy igazgató és orvostársai főtörékvése. A szó teljes értelmében „hizlalás“-sal gyógyítanak. És ezt úgy érik el, hogy heverésre, césére kényszerítik a pácienseket. Akinek gyomra a sok ételt nem tűri, arra megparagasztnak. Az a remítens, vagy hideg, vagy meleg borogatást kap a lázadó gyomrára. Addig tanulmányozzák a konokság okát, míg meg nem találják és nem tesznek róla. Nincs eset, hogy egy heti ránczba-szedés után ne kapjon pokoli étvágyat a legkákabélűbb beteg is.

A másik gyógyító eszköz a fekvés. Délután is órák hosszat hevernek a betegek a nyílt verandákon, szabad levegőn, hanyatt fekve, azokon a nádfontu kereveteken, melyek olyan alakúak, hogy a beteg kénytelen kidomborítani a mellét. Hosszu soryan fekszenek ott egymás mellett, szóltanul; csak olykor hangzik egy-egy köhögés; máskülönbön szinte hallatszik a felszabadult lélegzés, a tüdő tágulása.

— Valóságos „Szent-heverd-el“ napját üljük itt köhécselve, hónapról-hónapra.

Alig képzelhető ennél kellemesebb, kívánatosabb kura. És a kedvező eredmények sokasága amellet szól, hogy ez a kura áldásos is.

Ó be örömet vennék százan is, ezren is igénybe és milyen tárt karokkal fogadnák be valamennyit! De szűk a hely! Korlátolt az anyagi erő! Nem jut, nem telik. Mindig tömeges az előjegyzés; mindig hónapokig kell várni üres szobára, ágyra.

Ha most, a jubileumi hangulatban, eszébe jutna azoknak, akiknek hatalmuk is, pénzük is, szívük is van, hogy Erzsébet királyné szellemében cselekednének, ha erre az emberbaráti intézetre áldoznának, évenként hány tüdőbeteggel több gyógyulna meg hazánkban!...

Bucsuznunk kellett. Betegünk a fehér kapuig kísért el. Már nem volt olyan nagyon lehangolt, mint egy héttel azelőtt. S a mikor mi a kocsiból még egyszer visszatekintettünk, nem látjuk többé olyan vigasztalan-nak azt a zárt kaput.

Dante poklának baljóslatu feliratából csak az utolsó szó ragyogott felénk — *Speranza*... remény! Rosta.

TÁVIRATOK.

A francia kamara ülése.

Páris, június 7. A kamara hadügyi bizottsága egyhangulag elfogadta azt a javaslatot, amely szerint Reinach József a territorialis hadseregben elfoglalt régi rangját újból visszanyerje. A bizottság azután napirendet fogadott el, amelyben kijelentik, hogy a Dreyfusnak és Picquartnak adott elégtétel, valamint a kormánynak a Reinach személyét illető javaslatai több katonai személyre vonatkozó hasonló intézkedést fog maga után vonni, akiket a Dreyfus-ügyből kifolyólag megfosztottak rangjuktól. A javaslat továbbá felszólítja a kormányt, hogy az összes erre vonatkozó méltányos kívánásokat egy törvényjavaslatba foglalja össze.

Pressense utal a katonai kiadások túlfeszítésére, a mi a pénzügyi romlásához vezethet. Pichon külügyminiszter emlékeztet az első hági konferenciára, melynek aláírói alávetették magukat az erkölcsi kényszernek, hogy a választott bírósághoz folyamodjanak oly feltételek mellett, hogy mind nehezebb lesz rájuk nézve a választott bíróságot elkerülni. Oroszország a keletázsiai háborúban elfogadta Roosevelt eszméjét. Az 1906 nov. 26-án Bougeois által kiküldött bizottság megvizsgálta a feltételeket, amelyek mellett Franciaország a kérdést meg fogja ragadhatni avégből, hogy erőszak helyébe a jog, a háboru helyébe a béke, a hódítási szellem helyébe a szabadság szelleme lépjen. (Tetszés.) A miniszter azt hiszi, hogy lehetséges lesz oly fajta nemzetközi békebíró-ságokat létesíteni, amelyek a legnagyobb szolgálatoakat tehetnék arra nézve, hogy erőszak helyébe fokozatosan a közvetítés lépjen. A hági konferencia a Drago-elmélettel is foglalkozni fog. Kétség-telen, hogy a diplomácia nem engedheti magát pénzemberek által vontatni. A miniszter azután ismerteti a különböző hatalmak magatartását az angol javaslattal szemben és hozzátézi, hogy Franciaország hű marad önmagához, ha mérséklő és kiegyenlítő tényező szerepét viszi, amint Bourgeois 1899-ben tette. Néhány nap múlva egybe fognak gyűlni az egész világ képviselői. Megbizottak nevei és multja garanciát nyújtanak arra nézve, hogy hasznosan fogják el-látni missziójukat. A kamara ezután majdnem egyhangulag elfogadott egy napirendet, mely helyesli a kormány nyilatkozatait. Ezután az ülést be-rekesztették.

A francia-japán egyezmény.

Páris, június 7. A „Figaro“ jelentése szerint a francia-japán egyezmény két részből áll: egy megegyezésből és egy nyilatkozatból. Ugy Franciaország, mint Japán kimondja, hogy mindkettőt az az óhaj hatja át, hogy baráti viszonyokat kifejlesszék és szorosabbakká fűzzék és hogy keletázsiai érdekeiket összhangzásba hozzák. Mindkét hatalom elismeri, hogy érdekeik biztonságának főgaranciája Kína függetlenségének biztosítása. Éppen ezért az az alapelvük, hogy közösen öröknek Kína belbéke, valamint a kínai birodalom épsége felett, ami az összes európai érdekek szempontjából feltétlenül szükséges. Ugy Franciaország, mind Japán megtartja az ázsiai birtokok status quo-ját. Az egyezmény nem oldja meg az indokínai kereskedelmi szerződés kérdését, de azért a szerződés ügyében mindkét kormány kedvező tervet fogadott el. Egyelőre a francziák Japánban, a japánok Indokínában a legtöbb kedvezményt élvezik.

A ruthének az önállóságért.

Lemberg, június 7. (Saját tudósítónktól.) A megválasztott új ruthén képviselők tanácskozást tartottak és elhatározták, hogy egységes ruthén klubot alakítanak, amelybe minden ruthén képviselő beléphet, aki önálló nemzetiségnek ismeri el a ruthéneket. Mivel az ő-ruthének, ruszofilok, tehát csak egy csatlakozhatnak az egységes klubhoz, ha az új ruthének álláspontjára helyezkednek nemzetiségi kérdésben.

A határon átszökött katonák.

Szofia, jun. 7. A filippopolis helyőrség 33 katonája, kimaradási engedélyt használva fel, megszökött, hogy Macedóniába hatoljon be. Hogy a határrendőrséget kikerüljék, a Rhodope hegységen át vezető rövidebb ut helyett, amelyen a katonai hatóság csakugyan nyomban kereszte őket, a sokkal hosszabb küszteendő utat választották. Rendkívüli intézkedések történtek, hogy a szökevényeket a határon való átkelésben megakadályozzák és elfogják. Kettő kö-zülük, akiket már elfogták, bevallotta, hogy a gó-

rög és szerb bandák által Macedóniában bolgárok ellen elkövetett tömeges gyilkosságok indították őket arra, hogy Macedóniába menjenek. A hadügyminiszter napiparancsban kijelenti, hogy a katonák eljárását elítéli és kímélet nélkül fogja őket büntetni.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 7. Gabonaüzsdé. Zárlat. Buza irány- (zata lanya, júliusra 95⁷/₈ K., szept.-re 98¹/₄ K., — Tengeri ernyedő, júliusra 53³/₄ K.

Csikagó, június 7. Terményüzsdé. Zsir jul.-ra 9.02. tegnap 9.05, szeptemberre 9.17, tegnap 9.20. — Szalonna short clear —. Sertészsú júliusra 16.30, tegnap 16.27.

New-York, július 6. Terményüzsdé. Gyapot. New-Yorkban 13.25 jun.-ra 11.84. szept.-re 11.77. New-Orleansban 12⁷/₈. Petroleum stand withé. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir, Vestern Steam 9.40. Rohe testvérek 9.50. On 40.75—41.50. Réz 26.00—25.75.

UJDONSÁGOK.

Tömegpszichológia.

— Miért nem volt örömmámor? —

Tegnap este az utcára parancsolt ki a riporteri kötelesség, hogy beszámoljak a királyvadás eseményeiről. Szívesen is mentem, mert vonzott a helyzet pikantériája. Látni akartam és hallani azt a rendkívüliséget, mikor a nemzetközi szociálisták egy biboros egyeduralkodót megéjleneznek.

Nem hiszem, hogy a szociálisták történe-tében lenne erre még példa. Nálunk megtörtént tegnap. Azaz, hogy a szándék meg volt rá és szinte csak egy hajszálon mult, hogy meg nem történt. Sőt egészen le se lehet tagadni, hogy itt-ott meg is harsant egy-egy éljen.

A tömeg szavát azonban nem hallottuk és az utca tarka impresszióinak elmosódása után, gondolkodóba ejtett engem ez a nagy némaság. Nem az kapott meg, hogy a tizezernyi tömeg nem zajong, hanem az, hogy ugyanez a sokaság, amelynek fegyelmezettsége minden utcai demonstráció-jánál megdöbbentett, most ez egyszer nem engedelmesskedett parancsolóinak.

A kiadott jelszó az volt, hogy ünnepegni, él-jenezni kell az érkező királyt, aki most adott kor-látlan polgári jogot Ausztria népeinek. A jogokért harcoló budapesti proletárok azonban se nem él-jeneztek, se nem ünnepeltek.

Miért volt hát ez a nagy némaság? Micsoda erő nyugtázta le a tömeget.

Eleinte szentimentális magyarázatokkal ál-tattam magam. Szerettem volna például öntudatot, gondolkodást tulajdonítani a tömeg viselkedésé-nek. A hátamon olyan furcsa, lelkesült bizsergést éreztem keresztülfutni a gondolatra, hogy ime! — az öntudatra ébresztett embert nem lehet többé az elvtől alkalmoszerűen sem eltántorítani. Nem éljenzi meg a csillogó fogatot, amelynek selyempárnáin egy koronás földi Isten tró-nol, nem éljenzi még akkor sem, ha az milliók-nak adott emberi jogokat a maga jószántából. Nem éljenzi meg, mert a jog nem tőle való és mert a jogtalan milliók nevében küzd az Egy-uralma ellen.

Ilyen naivságokat gondoltam eleinte, keresve az okát a tegnapi némaságnak. És büszke voltam és lelkesedtem. Aztán... aztán rájöttem, hogy amit gondolok, azok tiszta naivságok és menten elmúlt tőle az ékzaltált forróságom. Hűvös agy-gyal pedig rábukantam az igazi magyarázatomra.

A benevelés, a becsület, a jó, öreg drill volt a tegnapi ünnepség elrontója s nem holmi érzéls fantazmagóriák. A szociálista elvtár-sak egyszerűen lámpalázt kaptak az új sze-repben. Mert mióta csak a mellükön viselik a vő-rös kokárdát, utcai tüntetéseken mindig abczu-gojniok kellett mindent, ami rossz és hazugságból ez a mai társadalmi rend kiáll.

No és most egyszerre azt követelték tőlük, hogy éljenezzék meg a királyt. Ez pedig szokatlan volt és furcsa, hát a rendezés nem sikerült.

(vay)

Naptár. Szombat, 1907. június 8. **Naptár:** Róm. kath. Medard pü. — Prot.: Medard. — Görög-ország: május 26.: Kárpuz. — Zsidó: Sivan, 26. S. Perak S. Sebath. — A nap két reggel 4 óra 4 perccel, nyugszik esti 7 óra 22 perccel. — A hold két éjjel 3 óra 1 perccel, nyugszik délután 5 óra 14 perccel.

A miniszterek nem fogadnak. — Ünnepi istentisztelet a Koronázási jubileum emlékére d. e. fél 10 órakor a koronázó Mátyás-templomban. — Ünnepi istentisztelet a Deák-féle ev. templomban d. e. 10 órakor. — Koronázási emlékünnepek a fővárosi iskolákban. — Hálaadó istentisztelet a koronázási jubileum emlékére reggel fél 9 órakor a Rombach-utcai izr. templomban. — Ünnepi előadás a fővárosi színházban. — Rektorválasztás az egyetemen. — A Budapesti Magyar Zeneegylet közgyűlése d. u. 6 órakor a Magyar Zenekolomban. A II. Rákóczi Ferenc-asztaltársaság estélye 8 órakor Rottenhiller-utca 21. sz. n. — A Solymosi-féle színdarabok vizsgálója a Magyar színházban. — A Budapesti Tanítók Segítő Egyesületének közgyűlése d. e. 11 órakor József-körút 8. sz. n. — Az ügyvédok új pártjának értekezlete estélye 7 órakor. — A Kontinentális szállóban. — A székesfővárosi tanítók közgyűlése d. u. 4 órakor a Tanítók Otthonában. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Hentli kiállítás az Uránia Kinyitási szalonjában nyitva 9-3-ig. Belépődíj 20 fillér. — Az ifjúság kiállítása a Könyves Kálmán múzeumban. (Nagyterem-utca 87-89), nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára 9-2-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva 10-2-ig. — A székesfővárosi múzeum zárva. — A Szechenyi-múzeum nyitva 10-12. — A Goethe-szoba zárva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 K. belépődíjjal. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Képzőművészeti Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum egész nap nyitva. — A Techn. iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszer-kiállítás nyitva 9-6-ig.

— **Személyi hírek.** *Bülow* herceg birodalmi kancellár ma fogadta a szabadságáról visszatért *Szögyény-Marich* nagykövetet. — *Frigyes* főherceg ma délben kíséretével Gréczba érkezett, hogy holnap a királyi képviselőtársaság jelen legyen Vilmos württembergi herceg szobrának leleplezésén.

— **A svéd királyi pár aranylakodalmáa.** A svéd királyi pár aranylakodalmáa a lakosság rendkívüli részvételével ment végbe. A királyi ünnepély Stockholm első templomában fényes látványt nyújtott. A királyt és a királynét gyermekei, unokái és rokonai vették körül. Szerencsekívánatok a világ minden részéből érkeztek. Többek között Ferencz József király és a norvég királyi pár is küldtek üdvözlő táviratot. Norvégiában a svéd királyi pár aranylakodalmáa alkalmából a hírlapok szimpatikus cikkeket közölnek. Ugy a köz-, mint a magánépületek zászlódszót öltöttek. A svéd követségen a nap folyamán több száz ember adta le névjegyét. Több norvég város is zászlódszót öltött volt királyának örömmüncepe alkalmából.

— **A horvát bán betegsége.** Gr. *Pejačević* horvát bán állapotában javulás állott be s javulása állandó, úgy néhány nap múlva elhagyhatja ágyát. A bán betegsége való tekintettel a koronázási jubileum alkalmából a székesegyházban rendezendő ünnepi misén, valamint a vasárnapi budapesti fogadási alkalmával *Nikolics* osztályfőnök, bánti helyettes fogja képviselni gr. *Pejačević*ót.

— **A népszerű király.** *Viktor Emanuel* olasz királyról van szó, ki egyre nagyobb népszerűsége kezd szert tenni. Ezt részben annak köszönheti, hogy gyakran minden kíséret nélkül jelenik meg népe körében. Így tegnap is a legnagyobb inkognitóban megtekintette a Peruggiában rendezett umbriai régi festmények kiállítását. A király, aki nagy híve a szépművészetnek, szerdán délelőtt 10 órakor automobilon váratlanul és teljes inkognitóban Peruggiába érkezett. Ugy a király, mint csekély számú kísérete polgári ruhát viseltek. A belépőjegyeket a kiállítás pénztárána a király maga váltotta meg, azután a kiállítás összes teremt behatóan megsejmelte. Szakértelemmel beszélt a régi mesterekről, különösen Peruginról, akinek befejezeten „Cristo della Colomba” című festménye teljesen elragadta. A király azután több fényképfelvételt készített. Először is a kiállítás elhelyezésére szolgáló városháza művészi kapuját fényképezte le, majd felsétált a városháza nehezen megközelíthető tornyába is, honnan a megiepo szép-szerű környezetben gyönyörködve, szintén több távlati fényképet vett fel. Érdekes incidens fordult elő a király megérkezése alkalmával, ugyanis mikor a király a belépőjegyeket átadta a jegyszédő-örnek, ez a kiállítási szabályokra hivatkozva elkerlte az uralkodó kezében levő fényképező-gépet. A király nevetve engedelmesskedett; a főfelügyelő azonban észrevette ezt a tulbuzgóságot és a gépet azonnal visszaadta.

— **Lajos bajor herceg állapota.** Királynéknak testvérének, Lajos bajor herceg állapotában a tegnapi napon váratlanul rosszabbodás állott be. Több ízben tudóvérése támadt és a beteg ereje annyira fogy, hogy állapota a legkomolyabb aggodalomra ad okot. Tegnapi este meglátogatták a beteget testvérei, *Károly Tivadar* herceg, ennek neje, azután *Mária* nápolyi királyné s *Tianu* grófné.

— **József nádor szobrának megkoszorúzása.** A koronázás 40 éves évfordulója alkalmából egyrészt, másrészt abból az alkalomból, hogy a király nagy-érdemű vérokona József nádor halálának ez az év a 60-ik évfordulója, a VI. ker. Kartács-utcai polgári leányiskola egész növendékserege elzárándokolt mai napon a nagy nádor szobrához. Erkel király-himnuszának eléneklése s dr. *Kerékgyártó* Elek beszéde után a növendékek megkoszorúzták a szobrot s virággal hintették tele a talapzatot.

— **A németországi politikai botrány.** Még mindig ugyancsak napirenden van a német közönség körében a nagy berlini botrány. A szereplő egyéniségek viselt dolgai majdnem egész teljességükben és részleteikben napirendre kerülnek. A botrány politikai mozzanatairól már csak a politikai körökben beszélnek, mert az ügy személyes vonatkozásai oly pikánsak, hogy azok állnak elsősorban előtérben. Sokat foglalkoznak ugyanis azzal, hogy a német császár miképpen, mily módon ejtette el egykori mindenható kedvencét, *Eulenburg* herceget. Beavotott körökben azt beszélnek, hogy a császár nem ejtette el a herceget anélkül, hogy meg ne hallgatta volna védekezését. Meghallgatta a herceget, de argumentumait nem találta elég súlyosnak. Most már a viszonyok úgy alakultak, hogy *Eulenburg* rehabilitálása kizárt dolognak látszik. Végleg vissza fog vonulni *Liebenburg* kastélyába és sohasem mutatkozik többé az udvarnál.

— **A Mezőgazdasági Múzeum bemutatása.** A Városligetben épült új Mezőgazdasági Múzeumot ma délelőtt mutatták be a sajtó meghívott képviselőinek. A bemutatáson a földmivélségi minisztérium részéről megjelent *Mezőssy* Béla államtitkár s jelen voltak mindazok, akik a múzeum berendezésében résztvettek. A múzeum részéről *Saárossy Kapeller* Ferencz cs. és kir. kamarás, miniszteri tanácsos, *Paykert* Alajos, az O. M. G. E. titkára, *Hertelendy* Adolf, a múzeum gondnoka, *Hadady-Kovács* Béla igazgató és *Pokorny* Tódor térképész, a földmivélségi minisztérium részéről pedig *Bartók* József miniszteri tanácsos és dr. *Németh* József osztálytanácsos kalauzolták a vendégeket.

Az ösfoglalkozások csoportjánál *Hermann* Ottó, az ornitológiai középpont vezetője szakszerű fölvilágosítással, amelyért a jelenlévők az ősz tudóst élénken megeléjenztek. A gazdaságtörténelmi csoportnál dr. *Rodiczky* Jenő gazdasági akadémiai igazgató adta meg a szükséges fölvilágosításokat. A szakoktatási csoportot *Hutyra* Ferencz udvari tanácsos, állatorvosi főiskolai rektor kalauzolásával nézték meg. A mezőgazdasági tudományos és kísérleti intézmények csoportjánál *Brockh* János miniszteri tanácsos, a földtani intézet vezetője tartott érdekes előadást. A növénytermelési szakosztálynál *Cserháty* Sándor, a magyarországi országos növénytermelési kísérleti állomás vezetője és ennek az osztálynak dohánytermelési alosztályánál *Kerpelyi* Kálmán, a debreczeni dohánykísérleti állomás vezetője szakszerű magyarázatait hallgatták nagy érdeklődéssel a jelenlévők. Rendkívüli érdeklődéssel szemlélték meg az állami ménésbirtok és a gödöllői koronauradalom csoportját, amelyknél *Dininger* Imre jószágigazgató volt a magyarázó. — A lötenyészési csoportjának rendkívül érdekes elrendezése gróf *Szapáry* Péter miniszteri tanácsos szakavatottságát dicséri; az állattenyésztési szakosztályánál *Parkner* János miniszteri tanácsos, országos állattenyésztési főfelügyelő és a juhtenyésztési alosztályánál dr. *Rodiczky* Jenő, a gyapjúminősítő intézet igazgatója kalauzolták az érdeklődő újságírókat. Rendkívül érdekes a tejjgazdasági csoport, az állategészségügyi, a növényi betegségek csoportja, a gazdasági gépek és eszközök kiállítás, a gazdasági építészet, amely utóbbinál *Balla* Mihály miniszteri osztálytanácsos, a gazdasági műszaki hivatal vezetője szakszerű fölvilágosítással. Ezenkívül még a következő rendkívül érdekes csoportjai vannak a múzeumnak: gazdasági ipar, gazdasági háziipar, mezőgazdasági munkásügy, agregológia, gazdasági statisztika, méhészet, kertészet, selyemtermelés, szőlőszet, borászat, folyószabályozás, falajjavítás. Rendkívül érdekes a három ösfoglalkozási csoport: az erdőszet, halászat, vadászat. A múzeum megsejmelése után pompás buffét várta a vendégeket.

A múzeum ünnepélyes megnyitása vasárnap délután lesz a király jelenlétében.

— **A tanítók Apponyihoz.** Ugocsa vármegye tiszántúli járásának állami, községi és felekezeti tanítószága ma gyűlést tartott, mely alkalmából gróf Apponyi Albert miniszterhez a következő táviratot küldték: Az Ugocsa vármegye tiszántúli já-

rás körének tanítószága üdvözlését küldi nagyméltóságodnak és örök halálját tolmácsolja a tanító törvény megalkotásáért, melylyel nemcsak az ő jobb jövője, de a szeretett haza felvirágzása és a magyar nemzet megerősödése is biztosítva lett. A tanítók között igen sok román és rutén tanító is részt vett.

— **Vilmos császár pörvesztés.** A német császár a legutóbbi időben négy pört vesztett el részben mint felperes, részben mint alperes. A Haftuervasut igazgatósága perbe fogta a császárt, mert a birtokán keresztülhaladó vasut mentén nem engedett állomást építeni. A törvényszék a császár ellen döntött. A rehbergi koronauradalom egyik bérlője beperelte a császárt 20,000 márkáért olyan czimen, hogy a gazdasági épületeket ki kellett tataroznia, annyira roskadozók voltak a falak. Ebben a pörben a törvényszék az összegnek csak tizedrészét ítélte meg, de a költségek 1/10 részében a császárt marasztalta. A harmadik pörben a császár a rominteni vendéglőt a bérlet időnek előtte való felhagyásáért, egy negyedik keresetben pedig az italmérési jog megvonásáért pörölte. A törvényszék a császárt mind a két esetben elutasította.

— **Rektorválasztás az egyetemen.** A budapesti tudományegyetemen a szabályok értelmében június 8-án kellene megtörténnie a rektorválasztásnak, de azt a koronázás 40 éves évfordulója miatt elhalasztják. A rektorválasztást a jövő héten tartják meg s annak napját az egyetem tanácsa később állapítja meg.

— **Az osztrák sakkverseny.** A befejezetlen játszmák lebonyolításával Janowskinak a három függő partijából sikerült 2 egységet kihozni, mert legyőzte *Burnt* és remist csinált dr. *Tarrasch* és *Schlechter*rel. Dr. *Tarrasch* ellenben, kinek szintén három függő partija volt, a Janowski elleni remisjén kívül még csak *Marshall* ellen ért el remist, míg *Csigorin* ellen vesztett; a német nagymesternek ez az első veresége. *Csigorin* viszont elvesztette partiját *Burn* ellen. A mesterversenyen lebonyolított függő játszmák eredménye a következő: *Snosko-Borowski* megnyerte partiját *Duras* ellen, *John* legyőzte *Teichmann*ot, dr. *Perlis* nyert *Schoosmith* ellen és *Billecard* is nyert *Schoosmith* ellen. Remisvel végződtek a *John*—*Leonhardt*, *Rubinstein*—*Tartacower*, *Schoosmith*—*Salve*, *Leonhardt*—*Metger* és *Leonhardt*—*Swiderski* közti játszmák.

A pénteki *tizenhetedik* forduló eredményéről tudósítónk a következőket táviratozza: A mai nap szenzációja dr. *Tarrasch* újabb veresége *Burn* ellen. Miután *Janowsky* legyőzte *Csigorin*ot, a német nagymester egyszerre lecsett *Janowszki* mögé a második helyre. *Schlechter* is vereséget szenvedett *Marschal* ellen. A mesterversenyen *Mieses* ismét nyert, ezúttal a ránezve is veszélyes *Snosko*—*Borowski* győzte le. *Forgács* nyert *Spielmann* ellen, *Lenhardt* *Mortimer* ellen és *Teichmann* nyert *Van Vliet* ellen. *Rubinstein* legyőzte *Metger* és *Salve* is nyert dr. *Perlis* ellen. *Lee* legyőzte *Billecard*ot, *Swiderski* nyert *Cohn* W. ellen, valamint *Duras* is nyert *Süchting* ellen. Remisvel végződött a *Blackburne*—*John*, *Cohn* E.—*Schoosmith*, *Marco*—*Niemzowitsch* és *Scheve*—*Jacob*-parti. Dr. *Berstein* nem fejezte be partiját *Shories* ellen. *Tartacower* szabad volt. A versenyzők állása a *tizenhetedik* forduló után:

Nagymesterverseny: Janowski 11, dr. *Tarrasch* 10 $\frac{1}{2}$, *Schlechter* 10, *Marshall* 8 $\frac{1}{2}$, *Burn* 7 $\frac{1}{2}$, *Csigorin* 4 $\frac{1}{2}$.

Mesterverseny: *Mieses* 13, *Salve* 11, *Forgács* 10 $\frac{1}{2}$, *Rubinstein* (1), *Snosko-Borowski* (1) 10, *Cohn* E., *Niemzowitsch*, *Swiderski* 10, dr. *Berstein* 9 $\frac{1}{2}$ (1), *John*, *Teichmann* 9 $\frac{1}{2}$, *Marco*, dr. *Perlis* 9, *Duras*, *Metger* 8 $\frac{1}{2}$, *Tartacower* 8, *Spielmann* 7 $\frac{1}{2}$, *Süchting* 7 (1), *Jacob*, *Leonhardt* 7, *Shories* (1), *Scheve* (1), *Billecard*, *Blackburne*, *Schoosmith* 6, *Van Vliet* 5, *Cohn* W., *Lee* 4 $\frac{1}{2}$, *Mortimer* 4.

A szombati *tizenhatszodik* fordulón a következő párok mérköznek: *Tartacower*—*Spielmann*, *Shories*—*Marco*, *Snosko-Borowski*—dr. *Berstein*, *Jacob*—*Mieses*, *Süchting*—*Scheve*, *Metger*—*Duras*, *John*—*Rubinstein*, *Swiderski*—*Blackburne*, *Schoosmith*—*Cohn* W., *Mortimer*—*Cohn* E., *Van Vliet*—*Leonhardt*, dr. *Perlis*—*Teichmann*, *Billecard*—*Salve*, *Lee*—*Forgács*, *Niemzowitsch* szabadnapos.

— **Harangszentelés.** Szép egyházi ünnepély folyt le ma délután a Döbrentei-téren levő harmadfél-százados szerb székesegyházban. A torony harangja, amely már 1810 óta hívja csengésével a hívőket, nemrégiben megrepedt. Aztán újraöntötték és ma ezt a 17 métermázsas 5 kiló súlyu hatalmas érc-kolosszust felszentelés után felvonták. A harang a templom bejárója előtti téren kecskelábu emelvényen állott. A hideg érczet lombfűzér, rózsák, gyöngyvirág fonta körül és a karikájába a templom tornyának ablakából kidugott gerendáról karvastagságú kötelek fogóztak. A harang körül nagyszámu ünnepelő közönség jött össze. A budai görög-keleti szerb egyházközség részéről *Joanovich Pál* min. o. tanácsos, elnök, a pesti gör. kel. szerb egyházközség részéről *Popovics V. István* kir. tan., országgyűlési képviselő, alelnök, a két egyházközség választmányának tagjai, a Thököly-intézet és a Szt. Angela leánynevelőintézet növendékei, sok szép hölgy jelent meg az ünnepélyen, melyet a templomban misével vezettek be. A mise után a papság kivonult a templom előtti térre, Elöl a díszes köntösű gyermekek az egyházi jelvényekkel és égő gyertyákkal, utánok *Bogdanovich Luczian* szerb püspök, fején ezüstös tiarával, ezüstszalaggal himzett köntösben, a kezében aranyfeszület és díszes pástorbort tartott. Mögötte jöttek a neki segédkezők: *Nedelykovits Velimir* budai főesperes, *Bikar Mladen* pesti plébános, *Boskovich Germán* tábori lelkész. Miután a püspök a száraz bazilikomcsokorral szentelt vizet hintett a harangra a zsolttárok folytonos zengése közepette megtette régi útját az ércszavú tömb, fel a magas toronyba. Az elhelyezés után, este megkondukt a hangja, hogy az Ó felsége koronázásának negyven esztendő évfordulója emlékére holnap déli fél 12 órákor rendezendő hálaadó istentiszteletet felhangozza. A holt nap hivatalos istentiszteleten a kormány is képviseltetni fogja magát.

— **Oláh okvetlenkedés.** Berbólia, hunyadmegyei községben, hol *Vlád Aurél* országos képviselő feleségének nagyobb birtoka van, ma tartották meg a községi iskolában az évről vizsgát. A vizsgán megjelent *Vlád Aurél* országos képviselő felesége és édesanyja, akik tulzó oláh érzelmeikről ismeretesek. Baj-Kosztá Vazul hazafias érzelmű tanító, ki tanítványaival nagy haladást tanusított a magyar nyelvben, intett a tanítványoknak, kik „Isten hozta” köszöntéssel fogadták a két nőt. Erre mindkét nő hangosan tiltakozott a köszöntés ellen és közülök az egyik figyelmeztette a tanulókat, hogy mint román szülők gyermekei ne beszéljenek magyar nyelven, s ezután helyet foglaltak a vizsgavendégek között. A vizsgán a magyar nyelvből hallgatta ki a tanító a tanulókat, miközben a két nő folytonosan gunyosan közbeszólt és daczára annak, hogy a vizsgát vezető elnök udvariasan figyelmeztette őket, hogy tartózkodjanak a közbeszólásoktól, folytonosan szidták a magyarokat. Midőn az egyik tanuló említette a magyar szent korona országait, *Vlád* édesanyja felugrott és az izgalomtól remegő hangon kifakadásokat intézett a magyarok ellen és megdorgálta a tanítót, ki román léteire ilyeneket merészel tanítani.

— Tudja meg — így szól *Vládne* — Erdély Oláhországához tartozik!

A tanító és a vizsgálatot vezető elnök ismételen nyomatékosan figyelmeztette magaviseletének inkorrekttségére, azonban *Vládne* a vizsgán jelen volt vendégekhez lázító beszédet mondott, intvén őket, hogy ne járassák gyermekeiket oly iskolába, hol magyarul is tanítanak. Inkább küldjék disznót és kecskét őrizni. Lépjének sztrájkba és követeljék a tisztán oláh nyelvű tanítást. Ne nyugodjanak bele az iskola államosításába, amely már folyamatban van, mert ezt a törekvést ő és fia, *Vlád Aurél* orsz. képviselő úgy is megakadályozza. A vizsgán jelen volt szülők ámulva hallgatták *Vládne* kifakadásait és a vizsgálatot vezető elnök kénytelen volt a vizsgát bezárni; nyomban jegyzőkönyvet vettek fel a történetekről, melyet a jelenvolt román pap, a tanító és a jelenvolt szülők közül többen aláírtak. A jegyzőkönyvet beterveztették a tanfelügyelőhöz, egyszersmind följelentést tettek izgatásért *Vlád Aurél* orsz. képviselő felesége és édesanyja ellen a dévai kir. ügyészségnél. Maga a román lakosság is elítéli a két nő eljárását.

— **Pusztító ciklon.** Karaki városában tegnap óriási ciklon pusztított, mely alig kimélt meg egy épületet. Az óriási szélvihar több gőzöst a partra sodort. Emberéletben nem esett kár.

— **Ribillio Garibaldi miatt.** Adtunk hírt róla hogy mostanában ünneplik egész Olaszországban *Garibaldi* Józsefnek, a nagy olasz szabadsághősnek emlékét. Az ország minden részében emlékünnepeket rendeznek Garibaldi születése napjának százévi fordulójának alkalmából. *Giardini* szicíliai városkában azonban csunya botrány tört ki az emlékünnepen. A helység lelkésze Garibaldi veszekedő fráternek nevezte. Ez annyira felháborította a lakosságot, hogy sok száz ember zászlók alatt a lelkész lakása elé vonult, ahol ugyancsak hatalmas macskazenét rögtönzött. Ezzel a nép nem érte be, hanem megostromolta a lelkészlakást. A plébános kénytelen volt a hátsó ajtón át elmenekülni. A helységbe nem is mer többé visszateérni, félvén a meglincseléstől. — A kamara élénk helyeslés közben elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza a kormányt, hogy Garibaldi századik születésnapja alkalmából egy millió lírával támogassa Garibaldi veteránjait.

— **Tudósok tanulmányúton.** A Magyar Nemzeti Múzeum igazgatósági ülése a múzeum kilencz tudós tisztviselőjét küldte külföldi tanulmányútra. *Dr. Hampel* József, a régiségtár igazgatója, az európai múzeumok igazgatói szövetségének párisi összejövetelére megy. *Dr. Márton* Lajos, a régiségtár segédőre a Deutsche Anthropologische Gesellschaft Kölnben tartandó nagygyűlésére. *Dr. Mahler* Ede, a régiségtár segédőre, a német philológusok és archeológusok baseli közgyűlésére és a rajnamenti, továbbá a belgiumi és hollandi múzeumok tanulmányozására. *Dr. Sebestyén* Gyula, a Széchenyi-könyvtár igazgatóőre, a dunántúli szerzetes és protestáns egyházak könyvtárának tanulmányozására. *Varju* Elemér a könyvtár I. oszt. segédőre az északkeleti Magyarország köz- és magánkönyvtárainak tanulmányozására. *Dr. Gulyás* Pál könyvtári segédőre a párisi, londoni, brüsszeli és néhány rajnamenti közkönyvtár tanulmányozására. *Dr. Horváth* Géza az állattár osztályigazgatója a bosztoni nemzetközi zoológiai kongresszusra. *Dr. Szemayer* Vilibáld a néprajztár igazgatóőre az olaszföldi múzeumok és emberani gyűjtemények tanulmányozására. *Dr. Bátky* Zsigmond a néprajzi tár I. oszt. segédőre a nürnbergi, augsburgi, müncheni és linzi múzeumok tanulmányozására.

— **Pikler Gyula üdvözlése.** A nagyszombati „Ifjúsági Egyesület” számos hallgatója táviratilag üdvözölte *Pikler* Gyula egyetemi tanárt. A távirat szövege ez:

Megbotránkoztat bennünket a dekanatus körül felmerült tudományellenes megtámadatása. Formons nos bataillons. Mi maradunk *Pikler*nek, a független magyar tudomány európai exponensének régi rajongói, nemes személyiségének őszinte barátjai. A nagyszombati Ifjúsági Egyesület minden karbeli egyetemi hallgatótagjai nevében *Waldapfel Ottó*, *Szekeress Árpád*, *Juszth Pál*, *Falk Zsigmond*, *Ehrenstein József*, *Eisler Alfréd*, *Maitzner Hugó*, *Gayduschek Mátyás*, *Wertheimer Manó*, *Arányi Jenő*.

— **Kerületközi pártvacsoara.** A fővárosi függetlenségi pártok havonként tartani szokott együttes vacsorájukat, mint a *Magyar Tudósuó* jelenti, ebben a hónapban a VIII. kerületi függetlenségi párt rendezésével a *Doktor* László (ezelőtt *Morbizter*)-féle vendéglőben (VIII., Tavaszmező-utca 1.) e hó 13-án tartják meg.

— **A nyarkszirtmeregvedés gyógyítása.** Berlińi orvosi körökben méltó feltűnést kelt az alábbi eset. Az ott állomásozó gránátos-erzed egyik közlegénye nyarkszirtmeregvedésben megbetegedett. Az orvosok elhatározták, hogy gyógykezelésnél egy újabb szérumot alkalmaznak, amelyet *Kolle* berni tanár és *Wassermann* berlini orvostanár közösen találtak fel a fertőző betegségek intézetében végzett tudományos kísérletezéseik alkalmával. A három napi szünetekkel 3 ízben alkalmazott beoltás után teljes javulás mutatkozott, úgy hogy a gránátos ismét bevonulhatott csapatjához.

— **Házasság.** *Csánki* Dezső akad. rendes tag s országos levéltáros *Mariska* leányát tegnap vezette *Óltárihoz* a Szilágyi Dezső-téri ev. ref. templomban *Tamássa* Adolf egresi gyárigazgató. Násznagyok voltak: *dr. Fejérfataki* László nemzeti múzeumi könyvtárigazgató és *dr. Sebeők* Antal m. kir. honvéd főörzsorvos. A nyoszolyóleányok díszes csapatában ott láttuk *Sebeők* Sárít a bécsi udvari opera tagját, *Hegeyi* Margitot s a menasszony nővéreit. A templomot c. 3000 közönség töltötte meg. Ott voltak többek közt: *Békési* Remig, *Borovszky* Samu, *Reiner* János akad. tagok, ifj. *Szily* Kálmán műegyetemi tanár, az országos levéltár tisztviselői. Az esketési szertartást *Happál* Benő lelkész végezte, megható beszédet intézve a fiatal párhoz. Az esküvőt fényes lakoma követte a szülői háznál, mely után a fiatal pár elutazott.

— **Jubiláló iskola.** *Gurahoncz* aradmegyei község elemi iskolája ma ünnepelte az intézet 16 éves fennállásának jubileumát. Az iskola alapítójának, *Boros* Bérinek emlékére márványtáblát helyeztek az iskola falába, Az ünnepségen *Dálnoky* Nagy Lajos alispán és a megye notabilitásai is megjelentek.

— **A rákbetegség eredete.** Amióta *Virchow* és *Rokitanszky* az orvosi tudományt a rákbönczatra építette föl, két hipotézis áll szemben egymással a rákbetegség eredetére nézve. Az egyik szerint a ráksejteket az ember világra hozza s a sejtek csak akkor fejlődnek ki, ha a szomszédos szövetek lazulni kezdenek. A másik föltevés az, hogy a rákot az úgynevezett trauma okozza. Útés, égés, sérülés szóval külső erőszak okozhatja a rettenetes bajt mely nem gyógyítható, nem is gyógyul, ha már a ráksejtek a nyirkutakba kerültek és áttéti góczpontok keletkeztek a szervezetben. Az orvosi tudomány mindeddig nem tudta megállapítani, hogy a két ellentétes föltevés közül melyik felel meg a valóságnak. Sőt nagyon is lehetséges, hogy másképpen van a ráknak. A gyógyítás addig elsen képzelhető, amíg az orvosi tudomány nem tisztázza a kérdést teljesen. Most azonban oly hírekezik Berlinből, melyből következtetni lehet hogy a kérdés tisztázódik. *Lezden* tanár és *Berger* nevű asszisztense hosszú ideig kísérleteztek rákbetegségekkel és állítólag kiderítették, mi okozza a szörnyű bajt. Egyelőre még nem közlik a kísérletek lényegét, de *Leyden* tanár neve elég súlyos hogy a hírt a világ komolyan veheti. Lehetséges hogy a fölfedezés a rák gyógyítását is a helyes irányba tereli.

— **Milliók sikkasztás.** *Dumortier* genfi bankügynököt, mint már röviden jeleztük, letartóztatták mert gyanu merült fel ellene, hogy a rábizott összegekből mintegy kétfélmillió frankot elsikkasztott. A letartóztatott ügynök főhitelezője *Des Motte* bárónő, aki körülbelül 1¼ millió frank értékű értékpapírt bízott az ügynökre.

— **Botrány egy temetésen.** Nagy botrány történt tegnap Szabadkán egy temetésen. Idősb *Gáiff* István szabadkai gazdának a feleségét temették. A család kérte a temetési szertartást végző *Takács* Gáspár káplánt, hogy a halottas menet a hosszabb uton haladhasson végig, így is alkudtak meg. A káplán ennek ellenére a menetet a rövidebb uton akarta irányítani s mikor a halottas kocsit mégis a hosszabb utra fordult, a káplán ott, a nyílt utczár faképnél hagyta az egész gyászoló gyülekezetet s elszaladt. A dologból nagyobb botrány is let volna, ha higgadtabb polgárok közbe nem léptek volna. Így a menet pap nélkül vonult ki a temetőbe s jó félóraig vártak a nyitott sírnál, míg a család néhány tagja más papot hozott a szertartásra. *Takács* káplán ellen a család feljelentést tett a kalocsai érseknel.

— **Az áradás.** Az Országos Vízépítési Igazgatóság jelenti: A mai napon a Duna árhulláma már nagyon ellapult s csak *Vukovár* és *Németpalánka* között van néhány centiméter vízszin-emelkedés, de holnapra már ott is apadás várható. Mivel a víz színében van s a helyzet egyre kedvezőbb, a mai napon a jelentés kiadását megszüntetjük.

— **Az angol újságírók útja.** A „Daily News” arról a fényes fogadatlásról ír, amelyben az angol újságírók Németország minden részében részesültek és a többi között a következőket írja: Németországban két érzés uralkodik, kiválóan: Mély gyűlölet Angolország ellen és az a forró óhaj, hogy Németország és Angolország között békés egyetértés álljon fenn. Az előbbi az angol reakció uralmának egyik öröksége és éppen ezért nem pusztítható ki egy nap alatt. Másrészt Németország minden részében azt kívánják, hogy Németország és Anglia között baráti egyetértés és jó viszony álljon fenn, anélkül, hogy ez által bármily szövetséges viszony megszünjék Anglia, illetőleg Németország és egyik vagy másik más állam között. Az összes józan politikusoknak oda kellene törekedniük, hogy a gyanu és a bizalmatlanság mindkét részről megszünjék és hogy mindannyian a világbéke érdekében működjenek. Ugyanezt kellene propagálniok az újságoknak is. — Az angol újságírók ma délelőtt bucsuztak el igen melegen a kölni helyi bizottság tagjaitól, valaniint a berlini bizottságtól és ezután Ostendén át Londonba utaztak vissza.

— **Elgázolta a vonat.** *Luttinger* János bodrogkereszturi állomásfőnököt ma délelőtt, midőn a főnöki helyiségéből kijött a vágányokra, egy tolatómozdony elgázolta s három kocsi keresztül ment rajta.

— **Külföldi vendégek Budapesten.** A közép-európai fűtési és szellőztetési vállalkozók és technikusok a Bécsben az imént befejezett VI. kongresszusuk alkalmából Budapestre rándultak, hogy itt három napon át a főváros szépségeit és nevezetességeit megismerjék. A kongresszus tagjai az egész időn át a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének kebelében alakult fűtési szakosztály vendégei. A kongresszus tagjai ma délelőtt tizenkét órakor érkeztek meg Bécsből a tiszteletükre indított különvonaton. A pályaudvaron a fűtési szakosztály vezetősége Knuth Károly elnökkel az élén fogadta a vendégeket. A fogadóbizottság tagjai közt ott voltak Bárczy István igazgató és Hauszmann Alajos műegyetemi tanár. A kongresszus tagjai délután hat órakor Margitszigetre rándultak, ahol a legszebb tavaszi színekben pompázó panorámában gyönyörködtek a sziget szépségeiről elragadtatással nyilatkoztak. Este nyolcz órakor a Gyáriparosok Országos Szövetségének fűtési szakosztálya a margitszigeti felső vendéglőben estebédet adott, amelyen a kongresszus tagjai és a főváros ipari életének számos előkelősége (férfiak és nők egyaránt) összesen mintegy háromszázan vettek részt. Dr. Chorin Ferenc főrendiházi tag, mint a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke, üdvözlő a megjelenteket és örömeinek ad kifejezést, hogy az ipar, a tudomány és a közgazdaság jeles képviselői, mint vendégek fővárosunkba látogattak. Utána Hartmann Konrád tanár, a kongresszus elnöke emelt szót. Annak a meghívásnak, hogy a kongresszus tagjai Budapestre jöjjenek, annál is nagyobb örömmel tett eleget, mert ismeri Budapestet és annak szépségeit. Köszönését fejezi ki a Gyáriparosok Országos Szövetségének és élteit annak tagjait. Hauszmann Alajos udvari tanácsos a külföldi hölgyekre emeli poharát. Vetter Hermann, a német fűtőiparosok központi szövetségének elnöke a kongresszusi tagok nevében köszönetet mond a szíves fogadtatásért. A társaság emelkedett hangulatban 11 óráig maradt együtt, amikor a városi művészmaifális megtekintésére indult. Holnap délelőtt a vendégek csoportokra oszolva megismerik a főváros nevezetesebb épületeinek fűtő- és szellőztető berendezését, délután két órakor a Vamperics-vendéglőben, mint a Gyáriparosok Szövetségének vendégei ebéden vesznek részt, utána pedig a Svábhegyre rándulnak ki.

— **Az osztrák posta drágább lett.** Ausztriában életbelepett az új, tetemesen felemelt posta- és távirat-tarifák. Sőt a telefon is megrágtat, de a régi telefon-előfizetők csak július elsejétől kezdve fizetik a felemelt tarifát. A helyi forgalomban a levél posta-díja hat fillér helyett tíz fillér lett, de ezenkívül a tarifa egyéb tételei is jelentősen nagyobbodtak. A postautalvány ára két fillér helyett három fillér, a zárt levelezőlap pedig még a helyi forgalomban is hat, illetve tíz fillér helyett tizenegy fillér. Az osztrák nagyiparosok szövetsége legutóbbi gyűlésén határozottan tiltakozott a posta drágulása ellen.

— **A Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság** tegnap tartotta meg Lányi Leó igazgatósági elnök elnöklésével XIV. évi rendes közgyűlését, mely az igazgatóságnak általunk már ismertett javaslatait egyhangúlag elfogadta. A mérleg szerint kimutatott 1,005,304 K. tiszta nyereségből 700,000 K fordítatik az osztalékszűvelvények 7%-kal, vagyis darabonként 15 K-ra való beváltására. 200,000 K a tartalékalaphoz utaltatik, míg a fennmaradó 85,304 K új számlára vitetik. Az 1906. évi osztalékszűvelvény e hó 8-ától fogva kerül beváltásra a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztáránál.

— **Kiállítás szédülő.** Rotterdamban egy csapatban letartóztattak egy szélhámost, aki a németországi rendőrség már régóta keres. A neve Rota, de lehet, hogy ez csak álnév. Áprilisban történt, hogy Bochumban kiállítást akart rendezni. Legalább elhíresztelte, hogy ez a szándéka és hogy a védnökségre — olasz kiállításról lévén szó — Margit királynét nyerte meg. Ezen a réven igen sok embert becsapott, nagyrészt iparosokat, akik hittek neki és kiállítási objektumokkal akartak résztvenni a kiállításon. Mikor már jókora összeget összeharcolt, megszökött. Körözték is mindenfelé, míg most Rotterdamban elfogták.

— **Sztrájkoló bányászok.** A vitkoviczi szénbányákhoz tartozó lengyelosztrai Teréz-tárna bányászai tegnap délután sztrájkba léptek, mert az igazgatóság megtagadta három bányász elbocsátását. Ma délután óta a Salamon és Karolina-tárnák munkássága is sztrájkol.

— **Megölt gyáriparosok.** A narvai fonógyár igazgatóját, Pelzert, munkásai, akikől megtagadta a béremelést, megverték, majd beledobták a folyóba, ahol életét vesztette. Pelzer holttestét megtalálták.

— **Cabrera elnök morénylól.** Guatemalában a másodfoku bíróság foglalkozott a Cabrera elnök elleni gyilkossági kísérlet ügyében hozott ítélet revíziójával. A 19 halálraítelt ember közül 16-ra nézve megerősítették az elsőfoku ítéletet, míg három külföldit — két olaszt és egy mexikóit — 15 évi fegyházra ítélték. A kormánytól kérvényeket nyújtottak be a külföldiekre kiszabott ítélet megváltoztatása iránt. A kormány késznek nyilatkozott ebben az értelemben közvetíteni. Az érdekelt országok diplomáciai képviselői megvárják a kérvény elintézését, mielőtt kormányuk nevében felszólalnak.

— **Szélhámos áhírlapírók.** A budapesti rendőrség ma két szélhámos áhírlapíró ügyében indította meg a nyomozást. Az egyik Deutsch Pál Ferencz, állítólag magyar származású szélhámos, aki állandóan külföldön tartózkodik s egy magyar közgazdasági társaság megbízottjaként szerepel. Legutóbb Bolognában tartózkodott, Schédel Albert vendéglőjében s ott hosszú mesét adott elő kalandjairól. Okmányokkal igazolta, hogy bejárta Ázsiát, Afrikát s elmondta, hogy tizenhatszáz éves korára évi fizetésért tanulmányozza a különböző államok közgazdasági viszonyait. Egy hónapi vidám mulatozás után adósságainak hátrahagyásával s néhány aranyérem elemelésével megszökött. A bolognai rendőrség megkereste a budapesti főkapitányságot, hogy nyomozza ki Deutsch tartózkodási helyét. Deutschnak állítólag felesége és gyermeke van Budapesten. A másik szélhámos áhírlapíró Szudy (Szirmai) Gyula, aki egy nemlétező német nyelvű lap részére gyűjtérek-lámoikat gyárosoktól és kereskedőktől, azzal az ígérettel, hogy vállalatukat írásban és képen fogja ismertetni, a hirdetéseket pedig a kereskedelem-ügyi miniszterrel való összeköttetésével révén ki fogja függeszteni az összes vasúti kocsikban. A rendőrség Szudy ellen is megindította az eljárást.

— **Iskolatársak találkozója.** Zajzon Dénes tanítóképződei igazgatónak folyó évben történt nyugalmabonulása alkalmából volt tanítványai ünnepélyt fogna rendezni. Felkérem mindazokat, akik oklevelüket a kiskunfélegyházi vagy a losonci tanítóképzőben Zajzon Dénes igazgató vezetése alatt nyerték, szíveskedjenek pontos címüket alóirattal megelőző közölni, hogy a folyó évi augusztus hónapra tervezett ünnepség részleteit megállapíthassuk s a szükséges intézkedéseket idejkorán megtehessek és a közölni valókról tájékozást adhassunk. Szeged, Fülöp József. — Dr. Nagy Béla szarvasi ügyvéd, felkéri volt iskolatársait, kik a szarvasi főgimnázium VI-ik osztályát az 1895-ik évben, illetve VIII-ik osztályát az 1897-ik évben végezték be, miszerint ez évi július 1-én találkozzuk Szarvason megjelenni és erről öt előzetesen értesíteni szíveskedjenek. — Dr. Herman Ferenc ügyvéd, országgyűlési képviselő ezúton is felkéri mindazon osztálytársait, akikkel a nagykorosi főgimnáziumban 1887-ben érettségizett, hogy e hó 22-én Nagykoroson a husz éves találkozó megjelenni szíveskedjenek. Erkezésküldjék Patonay Dezső nagykorosi ref. lelkeszt értesítsék. — Göde Jenőné, sz. Pinter Erzsike kéri iskolatársnőit, akik vele együtt 1902-ben végezték a VIII. ker. (Práter-utcai) női kereskedelmi tanintézetet, hogy a megbeszelt öt éves találkozó e hónap 9-én, vasárnap délután a Margitszigeti alsóvendéglőben jelenjenek meg.

— **Vigyázatlan robbantás.** A bánpataki márványbányában nagyobb gránitbányából akartak robbantani. A robbantást Debeleán Miklós előmunkás végezte. Az előmunkás a robbanóport nem fojtotta le eléggé, minek következtében a töltény visszafelé sült el és a munkást iszonyuan eltorzította. A vigyázatlanul áldozatává lett munkást a dévai közpórházba szállították, hol élet-halál között lebeg.

— **Nem tolongozoljál el ökei!** Megirtuk érdeme szerint kommentáltuk azt, hogy a nagyváradai rendőrkapitány a minap kiutasította a városból Károlyi Gyula és Ferenczy József hírlapírókat. A kiutasító végzés megokolása furcsa egy megokolás volt. A két hírlapíró azért kellett kiutasítani, mert nem volt foglalkozásuk. Az a nyomda ugyanis, melyben lapjukat nyomták, egy somnás per folyamán zár alá került s így a lap meg nem jelenhetett. Ezt azután a hatóság elég jogalpnak vette a szerkesztők kiutasítására. Károlyi és Ferenczy megfélembtezték a határozatot s a városi közgyűlés tegnap nekik adott igazat, megsemmisítve a rendőrkapitány végzését s ezt azzal indokolta, hogy egy városban való tartózkodáshoz engedélyre nincs szükség, még bejelentés sem kell s tehát addig, míg egyéb kifogás ellene nincs, az a városból ki nem utasítható! Érdekes, hogy az ügyről a tegnapi nap folyamán a belügyminiszter is táviratban jelentést kért, noha a határozatot a miniszterhez senki meg nem telebbezte s így hivatalos uton a dolog nem is juthatott a miniszter tudomására. Rimler Károly polgármester táviratban értesítette a belügyminisztert, hogy a közgyűlés a határozatot megsemmisítette. Ezt az elintézését megnyugvással vesszük mi is tudomásul. Mert lehet, hogy azok az újságírók csakugyan a város közbékéjét fenyegetik csakugyan tiltott és megbotránkoztató módon

viselkednek. Nincs kizárva, hogy ebben a váradai rendőrfőnök van igaza. De akkor is egyéb módok vannak arra, hogy ártalmatlaná tegyék őket s nem a kitiltási jog, amelyik, ha nem a legóvatosabb szigorúsággal nyer alkalmazást, megölt betűje lehet a polgári jogok fundamentumának, a legegység egyéni szabadságnak.

— **Román egyetemi ifjak megdorgálása.** A kolozsvári egyetemi tanács maga elé idézett hat román egyetemi polgárt, kik annak idején résztvettek a néptanítói javaslatok ellen megtartott román tiltakozó népgyűléseken. Az egyetemi tanács szigorú megdorgálásban részesítette az egyetemi ifjakat, mely alkalommal Kossutány István, a jogi kar dékánja hozzájuk beszédet intézett, melyben elítélte helytelen eljárásukat.

— **Orosz forrongás.** Lodzban tegnap délután Reisz Eduárd mérnököt, a Poznanszki-gyár főnökosztályának harminczöt éves igazgatóját, ismeretlen ember az utcán agyonlőtte. Az eset általános részvételt kelt, mert Reisz jószágáról volt ismeretes s ellene volt annak, hogy a munkásokat újra kizárják. Meggyilkolásának diplomáciai következményei is lesznek, mert a meggyilkolt igazgató francia alattvaló volt; ezelőtt egy esztendővel került Lodzba s mind a gyár birtokosainak, mind pedig a munkásoknak teljes bizalmát bírta. Karsch Henriket, az Arnekker-féle cserzőgyárnak igazgatóját tegnap este az utcán ismeretlen emberek megtámadták s revolverrel rálőttek. Az igazgatót, akinek állapota nagyon veszedelmes, kórházba vitték. A rigai katonai törvényszék előtt most folyik a tárgyalás azok ellen a politikai foglyok ellen, akik meghiusult kísérletet tettek, hogy a középonti börtönből megszökjének. A katonai törvényszék tagjai mind olyan tiszték, akik azelőtt tábori törvényszékeknél voltak alkalmazva. A tárgyalás a nyilvánosság kizárásával folyik s a törvényes rendelkezés ellenére, még a család tagjainak sem engedik meg, hogy a tárgyalóterembe belépjenek. Az elnök a törvényszéki jegyző által tudatta a védőkkel, hogy nem kell hosszú beszédeket mondaniok, mert az ítéletet már előre elkészítették. Azokat a védőügyvédeket, akik mégis beszélnek, egyszerűen kivezetik. Az elnök a védők indítványát visszautasítja s a bizonyító eljárás elé mindentéle akadályokat gördít. A carskoje-szelői testőr-huszárezrednek zendelése nagy föltűnést kelt. A zendülés okát még nem tudták megállapítani, de azt hiszik, hogy a forradalmi katonai szövetkezet lázította föl az ezredet. A zendülés csak a czári családnak Péterhoiba való elköltözése után ütött ki. — **Pétervárról** jelentik a Magd. Ztgnek, hogy a carskoje-szelői testőr-huszárezred lázadása miatt 17 katonát elfogtak. A zendülés a katonai forradalmi bizottság szervezte, de az volt a terv, hogy csak akkor törjön ki a lázadás, ha már a czári család átköltözött Peterhoiba.

— **Felkonozolt ápoló.** Rémes eset történt a pozsonyi tébolydában. Néhány nap előtt szállították be a kórházba Stierling János kereskedelmi akadémiai tanárt, aki már hosszabb idő óta buskomor volt. A tébolydában Rehak Rudolf ápolót rendelték melléje, aki éjszakára is együtt maradt Stierlinggel a szobában. Három nap előtt június 2-3-ra virradó reggelén Rehakot elnyomta az álom s Stierling, akinek érthetetlen módon zsebében volt kése, felhasította az álvó ápolót hasát. Rehak rettenetes kiabálásaira az ápolók rohantak be a czellába s azok nyújtották az első segélyt a súlyosan megsebesített Rehaknak. Stierling azalatt teljesen apatikusan viselte magát, mintha mi sem történt volna. Rehakot dr. Schmidt kórházi sebész megoperálta, állapota életveszélyes, remény van azonban, hogy életben marad. A kórház igazgatója megindította az eljárást annak kiderítése végett, hogyan került Stierlinghez a kés. Tamas Lajos főápoló vette át a beteget, akinek a zsebében levelek és röpíratok voltak, ezeket elvette tőle, de a kést nem. Ez a súlyos kötelességmulasztás okozta Rehak vesztét. Dr. Dantverek igazgató Tamás főápolót nyomban elbocsátotta.

— **Szélhámos postatiszt.** A kecskeméti rendőrséget ma délután figyelmeztették, hogy ott egy szélhámos hamis pénztalványt pénzt vett fel a postán. Hevesi rendőrkapitány azonnal detektiveket küldött ki, kik a szélhámost letartóztatták, amikor dr. Anton Andor címére egy 1748 koronás utalványt mutatott fel. Személyének igazolására postatiszti szabadjegyét mutatta fel. Az utalvány ma reggel érkezett Kecskemétre és a bélyegzőn Tedereau (Ausztria) volt feltüntetve és szabályszerűen ki van állítva. A széghamos már Szegeden és más helyütt több mint 4000 koronát vett fel hasonló módon. Amikor a kecskeméti rendőrség letartóztatta, a pénzt hiány nélkül megtalálta a csaló lakásán, a Royal-szállóban, ahova tegnap megérkezésekor szállt. Megállapították személyazonosságát, mely szerint a csaló Dedits Árpád 25 éves, nős dunaszerdahelyi postatiszt és most két heti szabadságon van. Az ügyészséghez kísérték.

— **Haldiosások.** Füleki *Stephani* Lajos, a budapesti légszergyárak igazgatója, ma délelőtt 11 órakor meghalt Budapesten 83 éves korában. *Stephani* Lajos akinek a budapesti légszergyárak fölállításában főszerepe volt, Wertheimban (Badeni nagyhercegség) született. A tanulmányait Freiburgban végezte és mint mérnök jött Magyarországra, ahol Mayer-Kapfererrel együtt 1856-ban megszerezte a légszergyártási koncessziót. Ennek alapján létesült a mai társaság, amelynek élén azóta 51 esztendeig volt igazgató. Rottenbiller Lipót pesti polgármester alatt lett magyar állampolgárrá. 1848. után, a szabadságharc leverését követő zavaros helyzetben bátran nekifeküdt a munkának s a gázgyárak intézményét nagy anyagi és szellemi tökével igyekezett felvirágoztatni s mindig nagy bizalommal volt a magyarság életében. Tudta és ezt mindig bátran hirdette, hogy Magyarország és a magyar nemzet kiheveri a csapásokat, *Stephani* Lajos igen nagy szorgalommal és kedvvel dolgozott az ipari és kereskedelmi téren és az ebbeli érdemeinek az elismerésül a király 1885-ben a magyar nemességgel tüntette ki a füleki előnév használatával. Ő alapította a Budapesti Általános Villamosági Részvénytársaságot is, a melynél szintén vezető szerepet vitt. Neje: néhai *R. Francziska*, *Róza* Lajosnak, a Pesti Kereskedelmi Bank volt elnökének a leánya, teljesen magyar szellemben nevelte a gyermekeit. Nagy érdeme *Stephaninak* az is, hogy a légszergyártásban utat csinált a magyar községeknek. Mint a pesti evangélikus egyház presbitere is, lelkes munkálkodást fejtett ki. A holitettet június 10-én, hétfőn délelőtt 10 órakor a Deák-téri evangélikus templomban helyezik ravatalra s aztán az egyházi áldás megadása után különvonaton szállítják Fülekre, a családi sírboltba.

Ludányi Bay József 69 évében, június 5-én meghalt Nagybanján.

Schneider Józsefné, szül. *Schmid* Mária 54-ik évében, június 5-én meghalt Vágsellyén.

Tanfy Gusztáv, nyug. földmívelésügyi osztálytanácsos, a Vaskoronarend lovagja, június 5-én 61-ik évében elhunyt Kovaszánczón.

Hanyi Valmos József, a csorna-premontrei kanonokrend egyszerű fogadalmasa, hittudományi és egyetemi hallgató 22 éves korában hosszú szenvedés után folyó évi június hó 6-án Budapesten elhunyt. Temetés a kerepesi-úti temető halottasházából e hó 8-án délután fél 4 órakor történik.

Öz. *Déry* Istvánné, szül. *Breuer* Vilma, e hó 6-án elhunyt Békésen.

Gergely Simon 69 évében e hó 5-én meghalt Szabadkán.

Ma reggel Bécsben meghalt *Pitreich* lovag volt hadügyminiszter neje.

Lederer Imréné, az *Adria* m. kir. tengerhajózási részvénytársaság főtisztviselőjének neje, szül. *Diner* Julia, június 5-én meghalt 65 éves korában. Az elhunyt urnát ma délelőtt kísérték nagy részvét mellett örök nyugalomra a Sziv-utca 8. sz. gyászházba. A gyászszertartáson a nagyszámu rokonokon kívül ott voltak *Geiger* B. Zsigmond, a tőzsde alelnöke, *Hoffmann* Sámuel, *Hoffmann* Vilmos, *Schöffner* Bódog, dr. *Adler* Zsigmond kir. tanácsos, dr. *Karácsony*, dr. *Kovács* József főtitkár, dr. *Bródy* Samu, *Doktor* Gyula, *Deusch* Herm. és még igen sokan. Az elhunytat dr. *Weisz* Mór rabbi bucsúztatta el.

— **Öngyilkos matróna.** Özvegy *Weiszberger* Márkné, évekkel ezelőtt elhunyt szegedi orvosnak hetvenöt éves özvegye ma hajnalban Szegeden leugrott a második emeletéről és szörnyet halt. Tetét valószínűleg idegességében követte el.

— **Rendőri hírek.** *Életunt* napszámos: Budán a Bercsényi-utcában ma reggel egy fűzfára fölakasztva holtan találtak egy napszámos küisejű embert. A zsebében levő munkakönyvből megállapították, hogy az öngyilkos *Sümedy* József napszámos. — **Tűz:** Az éjszaka kigyulladt özvegy *Bernáth* Albertinének a Bogár-utca 10. számú házában lévő istállója és légejt. A tüzet *Habel* Károly kocsis gondatlansága okozta, aki égő gyújtót dobott a széna közé. — **Tolvaj kocsis:** A rendőrség letartóztatta *Jakobovics* Jakab 33 éves kocist, aki gazdájától, *Erényi* Béla gyógyszerésztől kétezer koronát érő holmit ellopt.

— **A Beketov Csirkuszban** szombaton este a koronázási jubileum alkalmából nagy ünnepélyes díszelőadás lesz, amelynek jövedelméből egy rész a főváros szegényei részére fordítatik. Az összes kiváló művészek fellépnek és minden igyekezetükkel odahatnak, hogy az előadás minél sikerültebb legyen. Vasárnap délután és este szintén lesz egy nagyszabású díszelőadás.

— **Bajocsfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaságosoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás fürdőfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasút-állomás a fürdőtelepen.

— **Zászlók, czimerek,** minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

— **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 f.**

— **Fodor-téle vívótornán** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különbös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

— **Koronázási jubileumi ünnep** Ós-Budavárán. Az a pompás és nagyszabású ünnepély, amelyet ma, szombaton este a koronázási jubileum évfordulóján gróf *Edelsheim* Gyulai Lipót védnöksége alatt, az Országos Gyermekvédő Liga gyermekvédő alapja javára rendez *Friedmann* A. Ós-Budavára agilis igazgatója; igazán fényesnek ígérkezik. A nagy variété színpadon rendezendő ünnepélyes előadásban részt vesznek: *Szántó* Lili urhölgy, az Opera művésznője, *Nyárai* Antal, továbbá *V. Molnár* László és *Tanai*, a Király-szinkáz művészei. Nagy arányú lesz a koronázási díszmenet, amely ezúttal már 9 órakor kezdődik, s amelyben 100 hölgy, 300 férfi, temérdek díszfogat és 50 lovas banderista vesz részt, s amelyben képviselve lesz a világ minden nemzete. Mesébe illő tüzi-játék fejezi be az ünnepélyt. A belépésnél minden látogató zárt borítékot kap, amelyben vagy értékes ajándéktárgyra szóló utalvány, vagy valamelyik mulatóhelyre szóló belépőjegy lesz.

— **Kecskeméti búzkeső.** A pécsi országos kiállítás temérdek látónivalója között van valami, ami már a legelső napokban is teljes mértékben magára vonta a közönség érdeklődését: az Alföldi Cognacgyár r.-t. kiállítása. Ez az agilis és gyönyörű telep, melynek népszerűsége immár páratlan Magyarországon, minden produktumából küldött mutatót a pécsi tárlatra s megint pompás bizonyítást szolgáltatott afelől, hogy az igazi érdem minden hangzatos frázisnál többet ér. Ennek a gyárnak nagy és maradandó érdemei vannak, mert a magyar közönséggel megszerettette az ő magyar gyártmányait. Igaz, hogy ez könnyű dolog volt, mert gyártmányai valóban kiünöek. Barackpálinkája immár nemzetközi specialitás, cognacja, likőrjei pedig a leghíresebb francia produktumokkal is kiállják a versenyt s e mellett lényegesen olcsóbbak, mint amazok. Szinte azt lehetne hinni, hogy öreg kolostorok fiúkat leste el a kecskeméti gyár, a pálinkagyártás igazi művészetének rejtelmeit, melyeket a középkorban böles és gourmand szerzesetek őriztek a celláik magányában. A pálinkákon kívül az alföldi cognacgyár a szeszfőzőinek modelljét is kiállította, ami méltán ejti bámolatba a nézőket, mert ehhez fogható telep egész Európában sincs. Kecskeméten, az Alföldi Cognacgyárban, 45,000 hektoliter különböző pálinkát gyártanak évenként. Ugy-e, hatalmas szám? Ime, hogyan tud föllendülni egy magyar iparvállalat is, ha nem a hazafiasság provokálásával, hanem becsülettel munkával és szakudással igyekezik híveket toborozni magának.

— **Trencsén-Teplisz** fürdőből kapjuk az értesítést, hogy az idény kezdet óta rendkívül élénk. A nagyszámu előkelő fürdővendégek, különösen a külföldiek, dicsőreleg ismerik el a *kőfürdők* és a *fizikai gyógyintézet körében létesült újításokat*. A fürdővendégek száma még e héten fogja elérni a 2000-et.

Ezeregyéjszaka a Városligetben.

— Művész-majális. —

Budapest, június 7.

Ezeregyéjszaka csodásan színes tündérregeiből költözött a városligeti tó partjára ma este egy darab. Művészi izlés, ötlet és fantázia valóságos mesevilággá varázsolta ezt a tájat, mely itt a város közepe közepén különben is csupa romantikus szépség, vadregényes hangulat. A tágas zöld fák és bokrok övezte tópart, egyik oldalon a korsolyacsarnok pavilonjával, másik oldalon pedig a vízpartig nyúló Vajda-Hunyad várral a mai, nagy érdeklődéssel várt művész-majális színtere. Alkonyat után ez a táj színes lampionok, izzó vilnyilámpák világosságában uszlik. Csodás szép kép ez! A tó partján körbe futó guirlandokon sok száz fantasztikus formájú papírlámpa csúg. Az ezerszínű lángok megsokszorozóva verődnek vissza a tó feketefényű tükrekből. A tó partján futó utakon a legszebb, legdíszingváltabb uri publikum hullámszik. Szébbnél szebb asszonyok, lányok pazar utcái toalettben, Kár, hogy egy kissé hűvös idő van. Egy-egy éleesebb szélfúvásra fázósan vonják össze magukon a holgyek a boát. De ez a kis kellemetlenség kit sem gátol abban, hogy kivegye részét a pazar látványosságból. A partot szegélyző rögtönzött vendéglők, kávéházak, művészesapszék, laczkonyhák és pezsgőpavilonok hamar benépesednek. Fesztelen jókedvvel lát vacsorához a társaság. Akorsolyacsarnok terraszán van a nagyvendéglő. Vajdahunyad mellett a nagykávéház. A Széchenyi-szigeten a renaissance-palota tövében áll a szupfedelt Kutya-kaparó-csárda, mellette egy nádtetejű felszer: ez a halásztanya. Schol különb csárda; cshol kedve-

sebb halásztanya, mint ez, ahol a Magyar Nők Közművelődési Körének szébbnél szebb, magyar ruhába öltözött hölgyei gondoskodnak a betévedt vendégről!

Csillag Teréz és Zemplény P. Gyuláné vezetése mellett: Neogrady Antalné, Martos Sári és Szilárdka, Margittay Tihaménc, dr. Neumann Árminné, Szacsavayné Emma, Strelisky Sándorné, Gerley Lajosné, Csengery Arpádné, Fried Lilly és Tercsi, dr. Farkas Gyuláné, Gedő Sarolta, Harsányi Jenőné, öz. bikfalvi Máthé Lajosné, Hoor Tempis Mórné, Komlósi Ilona látják el azokat, akik ide telepednek, pompás gulyással, halpaprikással, turócsuszával.

Ugyanitt a Széchenyi-szigeten állnak a pezsgős sátorok, ahol szintén bájos urhölgyek mérik az ifalt. E kedves kötelesség teljesítésében fáradoznak a következők:

Louis Francois pezsgő-sátrában: Gosztonyi Béláné, Benczur Gyuláné, Pálóczi Horváth Zoltánné, Kovács Lászlóné, Moskovits Ivánné, Dobossfy Ferenczné, Lotz Kornélia, Balázs Béláné, Baumgarten Egmondné, Szilassy Zoltánné, Hegedüs Jolán és Erzs, Emericzy Edith.

Littke pezsgő-sátrában: Karlovsky Bertalané vezetése mellett Bosnyákné Lenkey Hedvig, Bánó Jenőné, Ilkey Lászlóné, Rickl Gyuláné, Török Irma, Török Józsefné, Bischitz Arthurné, báró Groedel Árminné.

Gróf Eszterházy pezsgő-sátrában: Ifj. Hajas Illésné vezetése mellett váraljai Boda Sándorné, Székács Tivadarné, Deák Gyuláné, dr. Gócs Józsefné, Szilányiné Magyary Margit, Ferenczy Erzsike, Jankó Gyuláné, dr. Payer Imréné, dr. Pöltzl Béláné, Moltzert Manczika.

Törley pezsgő-sátrában: Visontai Sománé vezetése mellett Gajary Gézané, Rosenberg Lilly, Kunossy Frigyesné, Molnárné Korniss Aranka, Klein Károlyné, Faludi Sándorné, Fodor Ferenczné.

Bellatiny pezsgő-sátrában: Bayer Béláné vezetése mellett Ruffy Pálné, Urbanek Elza, báró Rhédey Zoltánné, Schwarcz Félixné, Ruffy Mária és Magda, Habicht Károlyné, Hoffmann Margit, báró Rhédey Vanda és Zenke, Schwarcz Juliska és Lillyke, dr. Várady Antalné, Várady Aranka és Ilyke, dr. Hajdu Marcellné, dr. Vaisz Sándorné, Stoll Lajosné, Simonsits Béláné, Payer Józsefné, Banovits Kajetánné.

Czukrászatór is van. Itt bájos czukrászlányoknak csaptak föl a következők: Vigné Feszler Ada, Marczali Henrikné, Stark Lipótné, Fleischl Károlyné, Révay Mórné, Bothosné Sándor Klára, Gröber Béláné, dr. Kenedi Gézané, hódosi Karátsy Antalné.

A bokros pázsit közt kigyózó utakon egy sereg szép asszony járkal, virággal és ügyes alkalmi újsággal pumpolván meg a jótékony cél érdekében a járó-kelőket. A rokonszenves kalózok, akik elől nincs menekvés, ezek: Gajary Márta, Horváth Ilonka, Horváth Gizella, Pünkösty Böske, Vida Micza, Fabriczius Hilda, Kovács Tilda és Böske, Simonyi Annus, Appel Magda, Donáth Elza, Illés Ilonka, Reisenleiter Nelly, Jankó Aranka, Marczali Böse, ifj. Csávossy Béláné.

Az alkalmi újság czíme: „Művész-Majális.” Ötletes, ügyes tartalommal összerakozták *Herzeg* Ferenc és *Zboray* Aladár. Az első pompás vezércikket írt a lapba a művész-majális jelentőségéről, a másik egy szellemes tárczát.

Jókedvű fesztelenséggel indul meg a mulatság. A különböző lokalitásokból vidám muzikaszókö felkelnek egymásnak: katonabanda, cigányzenekar, majd tárogató, gitár, kürt szóló. Az egyik művész-laczkonyhán kegyetlen diszharmóniával muzsikál egy banda. Kétségtelenül ez a legrosszabb muzsika ma este a tó partján. Pedig a banda minden egyes tagja művész. Csak az a baj, hogy nem hegedű, hanem rongyos, kormos legényeknek öltöztetett festőművész.

Tíz óra táján mozgalmas lett a tó. Kezdődik a gályák felvonulása. Minden egyes gálya művészi díszszel megkonstruált fantasztikus alkotmány, széles és kényelmes járómű, melyről aszszonykaczagás, pezsgődurrogás hallatszik. Számátalan bárka, gondola és csónak kíséretében sorra következnek egymás után a hatalmas hófehér sár-

kány-gálya, melynek farka merészen égnek mered s rettentő piros nyelvet öltögető feje egyre bölintgat, a pazarul díszített japán virághajó, a hableány-gálya, orrán egy hatalmas, gipszből formált női alakkal. Pazar díszítésével kiválik a gróf *Andrássy Géza* gályája, orrán egy aranyozott sassal. Majd tarka egyvelegben következnek a többi: a sárkánygálya, a bohémek gályája, a triton-hajó, a Viking-hajó, a nagy csata-goelette, a kurucz-sajka, a tiszai hajó, a képzőművészek gályája, az óriási fehérre mázolt, veressel érezeti, szegletes nyakú fakacsa, a Pannónia-gálya s a több arisztokrata család szebbnél-szebb gályája.

Ezzel egyidejűleg megkezdődik a szerenáda a vizen. Lampionokkal borított tutajon egy teljes férfikar, egy másikon női kar, egy jambó-csapat, több zenekar.

Tizenegy óra után nagy paródisztikus csata következik a vizen. A korcsolya-csarnok kupoláján kigyul egy reflektor s megvilágítja szemben a tó közepén a szigetvárat. A vár fokán ó-spanyol testőrség (csupa fiatal művész), zenélve, tánczolva mulat, amikor egyszerre, váratlanul megtámadják őket a vadak. A vérszomjas rézbőrűek (szintén ifju, fantasztikus kosztümökbe öltözött fiatal művészek) észrevétlenül közelítik meg az erősséget. Nehány lövés dördül el. A helyőrség is fegyverekhez kap, megkezdődik a tüzelés. A spanyolok vitézül védekeznek, a rézbőrűek vad csatakiáltással támadnak. A csetepatéba mélyen dörgő ágyulóvésekkel a csatagolette is beleszól, de végre is az indiánusok győznek, a vár egy iszonyu dördüléssel levegőbe röptül s a partokra tündéri világosságot árasztva, elég.

A harci borzalmaknak ezzel végük volt, megint szerenáda, majd a lerombolt vár maradványainak helyéről fényes tűzijáték következett.

A figyelem most már megoszlott. A közönség a tőpartjáról szerte szóródott a sátrak között. A kutyakaparó-csárda mellett megnyílt a művészek nagyvására. Mutatványos sátrak sorakoztak itt egymás mellé, messze riktó ábrákkal, eredeti piaczi helyesírással.

A világ legg nagyobb csudája A Szakálos Nő!

Ez áll az egyik sátron. Alatta képes ábrázolatban a világsoda.

Ugyanennek a sátonak a másik vászonfalán pedig ez olvasható:

Sziren. Dengeri szörnyedeg.

Félig embert

Félig hall farga van neki.

A bódé ajtajából ötletes kikiáltó csábitja a t. cz. publikumot:

— Tessék! Tessék! Itt látható a legnagyobb világsoda.

A közönség tódul, töri magát, hogy lássa, milyen huncutság van a vásznak mögött, felmászik négy keskeny, meredek lépcsőn, lemászik négy meredek lépcsőn, odabenn pedig — nincs semmi. A sátor üres. Ez a meglepetés.

A szomszéd sátorban torzkép-kiállítás van, a másikban mézeskalácsos bódé. Fantasztikus kosztümökbe öltözött alakok felvonulásokat rendeznek. Félelmes üvöltözéssel az indiánusok is jönnek. Megállnak az egyik pezsgős sátor előtt, pezsgőt követelnek. *Tapolczai* Dezső valamely betűgyaválékban, amelyet nem értünk, de amit vigaszunkra ő és az indiánusok sem értenek, illakozik, hosszú vitába kezd velük, az indiánusok hasonlóan felelnek, az egyik föláll egy székre, innen szónokol s végül így biztatja hűveit:

— „Opasno je van se nagnuti“.

Amire a többiek üvöltve így felelnek:

— „Ne rabi zahoda...“

(Ez az épületes társalgás értelemre és komolyságra ilyformán nagyon kezdett hasonlítani a képviselőház mai volapük-vitáihoz.)

Az indusok ezután papírdárdáikat összüttögetve, nagy ordítózás közt szilaj haditáncba kezdenek.

Igy indult meg ötlettel, jókedvvel a mulatság, így folyik még most is éjjel után, hogy meg se szűnjék reggelig...

Ha csak a csipős hideg ézét nem riaszt be-nünket.

Nagyon szelesre fordul az idő.
Már is didergünk.

A Művész Majális fényes sikerét azonban már is elkönnyelhetjük. A rendezők, különösen *Feszty Árpád*, aki a művészi rendezés és *Herczeg Ferencz*, aki a hirdetés s társadalmi agitáció élén állott, továbbá gróf *Andrássy Sándor* és a buzgó hölgyek, gróf *Apponyi Albertné*, gróf *Batthyány Lajosné* olyan fáradhatatlan munkásságot fejtettek ki, hogy ez a siker nem is maradhatott el. A mai feledhetetlen este után csak örömmel fogadhatjuk azt az ígéretet, amelyikkel *Herczeg Ferencz* az alkalmi újság cikkében kilátásba helyezi, hogy egy-egy ilyen fényes majálissal évről-évre megörvendeztetik művészeink a főváros közönségét. A Petőfi-ereklémuzeum — mely a művész-majális egész jóvedelmét kapja, nyilván szép haszonnal gyarapodott.

S itt befejezésül megemlítjük még azoknak a hölgyeknek a névsorát, akik mint háziasszonyok érdemesek ennek a szép eredménynek a létrehozásában:

Gróf *Apponyi Sándorné*, gróf *Andrássy Tivadarné*, özv. gróf *Almássy Györgyné*, gróf *Almássy Dénesné*, gróf *Andrássy Sándorné*, ifj. *Ábrányi Kornélné*, dr. *Angyán Béláné*, *Antes Valéria*, gróf *Beihlen Istvánné*, báró *Bánffy Györgyné*, *Benyovszky Sándorné*, *Berzsenyi Jenőné*, *bellusi Baross Károlyné*, gróf *Beniczky Batthyány I.*, gróf *Batthyány Gézáné*, gróf *Batthyány Tivadarné*, *Berzevichy Albertné*, *Babarczy Erzsébet*, *Basch Gyuláné*, dr. *Bótkay Árpádné*, *Benezar Gyuláné*, *Bakonyi Gézáné*, *Bánó Jenőné*, *Bartha Miklósné*, *Balás Béláné*, báró *Barkóczy Ilona*, *Bolgár Ferenczné*, *domonyi Brill Miksáné*, báró *Born Frigyesné*, *Bischitz Arturné*, dr. *Baumgarten Egmondné*, *Beck Marcellné*, dr. *Beck Lajosné*, *Özv. Bauer Antalné*, *Burgján Aladárné*, *Boihosné Sándor Klára*, *Braun Gézáné*, *Bogyav Kálmánné*, *Bosnyákné Lenkey Hedvig*, *Berczik Árpádné*, *Bernát Istvánné*, *Berenkey Dénesné*, *Barabás Béláné*, gróf *Bethlen Györgyné*, báró *Bánffy Zoltánné*, *Teleki grófnő*, báró *Bornemissza Eleménné*, váraljai *Boda Sándorné*, *Bayer Béláné*, *Bayer Józsefné*, *Banovits Kajetánné*, *Czöbel Minka*, *Chorin Ferenczné*, *Császárné Alszeghy Irma*, *Czöbel Istvánné*, *Mednyánszki bárónő*, *Csillag Teréz*, *Csajthay Ferenczné*, ifj. *Csávossy Péláné*, gróf *Cebrián Mária*, *Csengery Árpádné*, báró *Csetey Mórné*, báró *Dessewffy Emilné*, *Dezsőné Ligethy Juliska*, *Dókus Ernőné*, báró *Dániel Ernőné*, dr. *Darányi Gyuláné*, *Deák Gyuláné*, gróf *Dessewffy Miklósné*, dr. *Dirner Gusztávné*, *Doboziv Ferenczné*, *Donáth Elza*, *Dékány Józsefné*, gróf *Edelsheim Gyulai Lipótné*, *Egyedy Lajosné*, *Egyedy Arturné*, ifj. dr. *Elischer Gyuláné*, *herczeg Eszterházy Miklósné*, *Emich Gusztávné*, gróf *Eszterházy Istvánné*, özv. *Enyedy Lukácsné*, *Endrődi Szerafin*, ifj. *Erdély Sándorné*, *egger Gyuláné*, *Evva Lajosné*, *malomszegi Elek Pálné*, *Fabriczius Hilda*, *Faludy Sándorné*, dr. *Farkas Gyuláné*, dr. *Földes Béláné*, *Feszty Árpádné*, *maróthi Fürst Lászlóné*, dr. *Freysinger Lajosné*, *Friedl Lilly* és *Teresi*, *Földváry Emma*, *Fleischl Károlyné*, dr. *Ferencki Zoltánné*, *Füredi Mórné*, *Ferenczy Erzsike*, báró *Goedl Arminné*, *Góthné Kertész Ella*, *özvegy Goszthonyi Béláné*, *Gedő Sarolta*, báró *Guttman Vilmosné*, *Goszthonyi Mihályné*, *Geist Gáspárné*, *Gajary Gézáné*, *Gajary Mártha*, *Gajary Ödönné*, *Gergely Tódorné*, *Gerley Lajosné*, *Gömbösné Galamb Margit*, *Glück Frigyesné*, *Glück Miczi*, *Gallia Frida*, *Gnoth Sándorné*, *Grosschmid Benőné*, *Györy Istvánné*, *Gruz Albertné*, *Gallia Eugénia*, dr. *Gócs Józsefné*, *Gröber Béláné*, br. *Hadik Barkóczy Endréné*, dr. *Hernádi Mórné*, *Hegedüs Lászlóné*, gróf *Hubay Jenőné*, *Hampelné Pulszky Polyxena*, *Pálóczy Horváth Zoltánné*, *Harkányi Jánosné*, *Hatvany Józsefné*, *Hatvany Károlyné*, *Habicht Károlyné*, *Hofmann Margit*, *Hegedüs Sándorné*, gróf *Hadik Jánosné*, *Hoitsy Pálné*, *Hammersberg Miklósné*, *Hadik Béláné*, *Hentaller Lajosné*, *Hirsch Jakabné*, *Hollitscher Sigfridné*, *Hoór Tempis Mórné*, dr. *Hajdu Marcellné*, *Hérich Károlyné*, *Holló Lajosné*, gróf *Haller Györgyné*, *Hochalt Károlyné*, *Hubay Czebrán Rózagrófnő*, ifj. *Hajagos Illésné*, *Harsányi Jenőné*, *Heltai Jenőné*, *Hermann Erzsike*, *Horváth Sándorné*, *Horváth Janka* és *Gizella*, *Ilász Aladárné*, *Imrédy Kálmánné*, *Illés Ilonka*, *Ilkey Lászlóné*, *Ivanovichné Dúngyerszky M.*, *Jászai Mari*, *Jekelfalussy Zoltánné*, *Jalics Ferenczné*, *Jankovich Eleménné*, *Jankó Gyuláné*, *Jankó Aranka*, *Jakabffy Istvánné*, *Jurenák Imréné*, *Jassy Pálné*, *haraszti Jellinek Arthurné*, gr. *Károlyi Gyuláné*, gr. *Karácsonyi Jenőné*, *Kozma Andorné*, *Katonáné Thuránszky Irén*, dr. *Korányi Sándorné*, ifj. dr. *Korányi Sándorné*, ifj. dr. *Korányi Frigyesné*, *Kaffikáné Hegyesi Mari*, *Kaffika Margit*, *Komáromyné Kozma Jolán*, gróf

Kendeffy Gáborné, *Bánffy Zsuzsánna bárónő*, dr. *Kenedi Gézáné*, *Kovács Tilda* és *Böske*, gróf *Károlyi Lajosné*, gróf *Károlyi Lászlóné*, *Klein Jakabné Freund Teréz*, *Kuthyné báró Huszár Ilona*, *nemeskéri Kiss Pálné*, *Küry Klára*, *megeyeri Krausz Izidorné*, *Kövérné Hieronymi Blanka*, *Küchler Gyuláné*, *kisjéteyi Kovács Lászlóné*, *Klein Károlyné*, *Kálóssy Józsefné*, *Karlovsky Bertalanné*, *hódossy Karátsony Antalné*, *Komócsy Józsefné*, *Kunossy Frigyesné*, *Lotz Kornélia*, *Lippich Elekné*, *Lánczy Leoné*, *Lázárné Kasztner Janka*, báró *Lévai Józsefné*, *Lónyai Sándorné*, özv. *László Jenőné*, báró *Liptay Béláné*, *Laki Károlyné*, *Margittay Tihaménné*, *Marczali Henrikné* és *leánya*, *Márkus Emilia*, *Martos Sári* és *Szilárdka*, *Báró Madarassy Beck Gyuláné*, *Marsits Rozin*, *Mara Lászlóné*, *Malonyay Dezsőné*, *parnói Molnár Viktorné*, gróf *Majláth Lászlóné*, *Mihályi Zoltánné*, *Szende K.*, dr. *Mihajlovics Miklósné*, *Moskovitz Ivánné*, *Molnárné Korniss Aranka*, dr. *Márkus Dezsőné*, *Márkus Dezsőné*, *Morlin Emilné*, *Mezei Gyuláné*, *jászárokszálási Móczár O.* dr. *Nagy Lajosné*, dr. *Neumann Arminné*, *Neogrady Antalné*, *Neoschil Alajosné*, *Navratyl Dezsőné*, *Nádossy Imréné*, *Németh Jánosné*, *Ordódy Pálné*, báró *Orosdy Fülöpné*, *Ormódy Lajosné*, *Oppel Magda*, *Orth Ambrusné*, *Patay Gyuláné*, *Prónay Mihályné*, báró *Prónai Dezsőné*, *Pekár Gyuláné*, *Pekár Imréné*, *örgróf Pallavicini Edéné*, báró *Perényi Zsigmondné*, *herczeg Pálffy Miklósné*, dr. *Pollatschek Eleménné*, *Perlmutter Alfrédné*, *Pogány Lajosné*, *Pálffy Eleménné*, *Erdély M.*, *Pajzs Gyuláné*, *Pucher Istvánné*, *Pulay Erzsike*, dr. *Payer Imréné*, *Pöltzel Manczika*, dr. *Pöltzel Béláné*, *Papp Dávidné*, *Pünkösty Ferenczné*, *Pünkösty Böske*, özv. báró *Rhédey Zoltánné*, báró *Rhédey Vanda* és *Zenke*, dr. *Reihenhallerné Pethő Irén*, *lovag Rothkugel Arnoldné*, *Radóné Hirsch Nelli*, *Rákosi Jenőné*, *Rexa Arturné*, ifj. *Rónaszéki Trux Hugóné*, *Révai Mórné*, *Ragányi Papp Endréné*, *Rosenberg Augusztá*, *Rötzer Ferenczné*, *Rickl Gyuláné*, *Ruffy Pálné*, *Ruffy Mária* és *Magda*, gr. *Széchenyi Aladárné*, *Semsey Lászlóné*, *Singer Zsigmondné*, *Szalay Lászlóné*, *Sarlay Ferenczné*, *Szeredai Aladárné*, dr. *Széchenyi Imréné*, *Szécsiné Varsányi Irén*, *Szász Zsomborné*, *Somssich Miklósné*, gróf *Széchenyi Viktorné*, *Szegedy Györgyné Gerliczy bárónő*, *Szendéné Dárday Olga*, *Szabóné Nogáll Janka*, *Samarjay Lajosné*, *Surányi Béláné*, dr. *Surányi Miklósné*, báró *Splényi Ödönné*, ifj. *Sváb Sándorné*, gróf *Szapáry Ilona*, *Szűcs Béláné*, *Szivák Imréné*, *Szilyiné Magyar Margit*, *Steinbach Ervinné*, *Strelisky Sándorné*, dr. *Szente Gyuláné*, *Szacsavayné Emma*, *Székács Tivadarné*, *Simon Eleménné*, *Szily Kálmánné*, *Szell Ignáczné*, *Stark Lipótné*, *Stoll Lajosné*, *Simonits Béláné*, *Schwarz Félixné*, *Schwarz Juliska* és *Lilike*, *Tormay Ceczil*, gróf *Teleky Arvédné*, *Török Irma*, *Tarcsay Pálné*, gróf *Teleky Tiborné*, gróf *Teleky Sándorné*, dr. *Trágor Ignáczné*, *algyesi Tüköry Jenőné*, *Törley Józsefné*, *Trebitsch Ignáczné*, *Töry Gusztávné*, *Takács Dénesné*, *Töröky Ivánné*, dr. *Tuszkav Ödönné*, *Thék Endréné*, *erényi Ullmann Gyuláné*, *Ullmann Adolfné*, *Urbanek Elza*, gróf *Vay Gáborné*, *Váro Károlyné*, *Vadnay Andorné*, *Vass Ferenczné*, *Vancsó Gyuláné*, *Vigh Albertné*, dr. *Vázsonyi Vilmosné*, dr. *Visontay Sománé*, *Vida Micza*, dr. *Váraday Antalné*, *Váraday Aranka* és *Ilyke*, *T. Vizváry Mariska*, *Wlassich Gyuláné*, *Wahl Oszkárné*, ifj. *Wekerle Sándorné*, gróf *Wesselényi Miklósné*, *Weisz Fülöpné*, *Wenkheim Istvánné*, *vásárhelyi Wodiáner H.-né*, *vásárhelyi Wodiáner A.-né*, gróf *Zichy Sarolta*, gróf *Zichy Jakabné*, gróf *Zichy Rafaelné*, *Zipernovszky Károlyné*, gróf *Zichy Jánosné*, gróf *Zichy Ernőné*, *Zempléni P. Gyuláné*, dr. *Zielinszky Szilárdné*,

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Szászadik menyasszony. Mérei Adolf és Vágó Géza operettje (zenéjét Barna Izsó szerette) melyet a Fővárosi nyári szinkör ma este adott először, pajkos kis darab. Van benne török basa, hárem, leányrablás, szűcs, sok tánczos bajadér és odalisk, egy sereg csuf enuk, meg deli magyar huszár és ezek három felvonáson át igyekeznek érvényesülni. Ami a tánczokat és dalokat illeti szóval a zenei részt, az tetszett is, de a szöveg... a szöveg! Hogy tájékoztassuk az olvasót: van a kuplék közt egy, mely különböző emberek sirverseit sorolja fel. A társzerzőkről ezt énekelte *Ujváry*, a budai basa:

„Sirjukra ezt fogjuk vésetni
Nem fognak többé ilyet elkövetni!“

A budai basa az egész darabban vicczel. A sebkendő dobálásnak nevezett háremszokást is

vicznek nevezi, és ebben a tónusban beszélget az elrabolt magyar leányokkal. A szereplők közül *Fóli* Fridát, (ki egy árvalányt játszott) *Bárdos* Irmát (a főbíró leánya), *Falusy*t (mendikáns diák) és *Táborit* (obsitos huszár) említjük még föl, akik váltig erőlködtek, hogy megmentsek a darabot, de bajosan lehet azon segíteni. Ha jól meg nem huzgálják s a drasztikumokat ki nem törlik belőle, a jó zenéje se fogja műsoron tartani.

(*) **A Víg-színházban** holnap, június 8-án, *Herzeg* Ferencz poctikus színjátéka, a *Déryné ifjasszony* kerül előadásra, utána pedig *Wilde* Oszkár szenzációs drámáját, a *Salomé*t játszzák. Mindkét darabot már harminczszor adták zsufolt nézőtér előtt. Holnapután, vasárnap két előadás lesz. Este a *Bernátot*, *Heltai* Jenő nagyszerű énekes bohóságát ismétlik *Hegedüs* Gyulával a czimszerepben; délután pedig rendkívül mérsékelt helyárral vizsgálati előadás lesz, amelyet az Országos Színész-Egyesület iskolájának növendékei rendeznek a következő műsorral: 1. *Jean-Mary*, Theuriet egyfelvonásos drámája. 2. Hangverseny. 3. Vivógyakorlatok. 4. Bastien és Bastienne, Mozart operája.

(*) **Lehár Ferencz üdvözlése.** A Vig özevgyi ki-tűnő szerzőjének, *Lehár* Ferencznek a Magyar Színház és művészszemélyzete Londonba meleg-hangu üdvözlést küldött abból az alkalomból, hogy operettje holnap, szombaton az angol főváros egyik legelőkelőbb színpadján óriási fényvel bemutatásra kerül. A londoni bemutató összeesik a Magyar Színház 450-ik olyan előadásával, amikor *Lehár*-darab kerül színre. Ebből 195 előadás jutott A drótosítót-ra, 39 A mulató istenekre, 9 A Petkó és Palkó című mesejátékra és 209 eddig a Vig özevgyi-re, a színháznak fennállása óta legteljesebb és legegységesebb sikerére, a mely a magyar operett legkiválóbb művésznőjével *Kürv* Klárával a czimszerepben diadalmasan uralja most is a színház műsorát. A holnapi előadáson három napi befejezése után ismét *Papir* Sándor veszi át Zéta szerepét, a melyet a bemutató óta ez esték kivételével mindenkor zajos tetszés mellett játszott.

(*) **Diszelőadások a városi színházban.** A városi színházban a koronázási jubileum alkalmából június 8-án szombaton két diszelőadást tartanak. Délután fél 4 órakor *ingyenes* előadás lesz, amelyen az egész személyzet a Hymnuszt énekli, majd *Feld* Zsigmond igazgató részvételével az „Éljen a király” néma képletet mutatja be. A két ünnepi számot „*Berger* Zsiga” énekes bohózat követi. Este fél 8 órakor rendes helyárral ugyan-csak diszelőadásul, megismétlik az ünnepi műsort és utána előadják a „Pesti asszonyok”-at *Lehár* szép zenéjű operettjét.

(*) **Az Uránia kapuzárása.** Az Uránia tudományos színház e hó 14-én zárja be nyári pihenőre kapuit. A bezárásig a szezon és általában a színház legjobb tanulmányos darabjai kerülnek színre.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Második nap. —

Kétséget kizárólag nyár van, ha nem is szent Reaumur jelzése szerint, (mert egészen áprilisi szellő kaczerkodik az utcákon,) de a — város-házán. Az újváros-háza lépcsőházában felszedték a szőnyeget, a portás vitorlaváson atíllában feszít s fenn a közgyűlési teremben fészek rakott az unalom. Kevesen vannak a hivatottak, bár sokan a — választottak. Sokat beszélnek — tartalom és eredmény nélkül. Fülepp elnököl ugyan, de Dalmácia visszacsatolásának kérdésénél átengedi a nagy karosszékét minden jogával együtt Rózsavölgyi alpolgármesternek, aki azután végig vezető a tanácskozást. *Bárczy* polgármester nehez-tel, fel sem megy az emelvényre, a sarokban állva fogadja a kérelmezők, informálók hosszú sorozatát. Napirend előtt *Platthy* György és *Hajdu* Marcell rendeztek egy kis kirándulást — Kanosszába. Különösen visszavonták a szerdai gorombáskodáso-kat, mindenki éljenzett, csak a karzaton szomor-kodott egynéhány vívómester, akik nem szeretik a békésen elintéztet lovagias ügyeket.

Lassan megindult a napirend tárgyalása, mor-zsolódtak az ügyek, végre előkerült a Havass Rezső kedvenc témája: írjon fel a főváros is pártolól az országgyűléshez a visszacsatolás érdeké-ben. Többek kosszázsolása után *Vázsonyi* indít-ványára napirendre tértek fölötté, mert a leendő

dalmát képviselők amugy sem férnek el a Vojvoda Sándor helyén . . .

Haraszi József szobrász késedelmesen szállít-totta a megrendelt reliefeket a Szent István-bazili-kába s bár ezert nem dült össze, a tanács ezer-öttszáz korona bírságot nyomot a fejébe. Külön-böző licitálások után leszállították a bírságot száz koronára s így a főváros *agyagi* ügyei rendezve vannak. A népszínház igazgatójának megengedték a címek használatát s így a czimeres színházak száma egygyel ismét szaporodott. Az utczaseprők béremeléséhez hozzájárultak s most már *Tóth* Péter gárdája fokozott buzgalommal és napibérrel söpri az utcákat. A népszínházi bizottságnak megengedték a virement használatát, vagyis amit az egyik tételnél megtakarít, fordíthatja a másik já-vára, bár ez igazán illuzórius dolog. Fél nyolcz tájban Rózsavölgyi már csak Földváry főjegyző jelenlétében hangoztatta az árván maradt elő-adó felé:

— Elfogadták! És több tárgy nem lévén, nagyot sóhajtvá, berekesztette a gyűlést, amelynek lezajlásáról részletesen az alábbiakban számo-lunk be.

Bejelentések.

A főváros törvényhatósági bizottsága a ma délután tartott folytatólagos közgyűlésen intézte el a szerdáról elmaradt ügyeket.

Fülepp Kálmán főpolgármester, mint elnök, bejelentette, hogy mivel a kormány jóváhagyta a közoktatásról szóló új szabályrendeletet és mivel eszerint a főváros közoktatásügyi bizottsága az eddigi 26 tag helyett 30 tagból fog állani, javasolja, hogy a még hiányzó négy tagot a legkö-zelebbi rendes közgyűlésen válasszák meg. (Helyes-lés.)

Kanosszába.

A napirendre térés előtt *Platthy* György szó-lalt föl, abban a személyes jellegű ügyben, a mely közte és *Hajdu* Marcell közt fordult elő.

A fővárosnak június 5-ikén tartott közgyűl-ésen — ugymond — dr. *Hajdu* Marcellnak a sza-vazatát, a Telkes-féle interpelláció-ügyben, oly megjegyzésekkel kísértem, a melyeket ő — mint utólag értesültem — magára nézve sértőnek te-kintett. Kijelentem, hogy távol állott tőlem, hogy őt megsértsem; sajnálom a félreértést, és kérem, hogy azokat a megjegyzéseimet meg nem törté-nek tekintse. (Helyeslés.)

Erre *Hajdu* Marcell szólalt föl és a követ-kező nyilatkozatot tette:

A mult közgyűlésen *Platthy* Györggyel szem-ben használt szavaim abból a föltevésből fakad-tak, hogy *Platthy* György engem meg akart sért-teni. Minthogy ez a föltevés immár félreértés-nek bizonyult, sajnálom az incidensét és azokat a szavaimat visszavonom. (Helyeslés.)

Ezzel a két bizottsági tag közt fölmerült ügy be van fejezve.

A napirendre térve, több telekbrleti ügy el-intézése után, folytatólagosan tárgyalták a prosti-tució rendezésére vonatkozó szabályrendelet-ter-vezetet és a szakaszokat némi módosítással el-fogadták.

Dalmácia — marad.

Dr. Havass Rezső, volt fővárosi bizottsági tag kérvényt intézett a képviselőházhoz, Dalmáciának Magyarországhoz való visszacsatolása végett és kérte, hogy ezt a főváros hatósága is pártolná ha-sonló szellemű felirattal. A tanács a kérelmet pártolólág terjesztette a közgyűlés elé. A tárgyhöz szólva, *Vázsonyi* Vilmos nem tartja időszerűnek a képviselőházhoz való fölirat intézését. Elég horvát képviselőnek van máris az országgyűlésen. Ha Dal-máciát is visszacsatoljuk, akkor a mai 40 létszám 20—25-tel fog szaporodni. Magyar nemzeti szem-pontból nem tartja megengedhetőnek, hogy most, amikor a nagy-horvát ábrándok olyan nagy kítő-résben vannak, ezt még azzal is hízaljuk, hogy ebből újabb erőt merítsenek a Nagy-Horvátország iránt való vágyaikban. Nem indítványozza, hogy a köz-gyűlés Havass kérvényével szemben, ellenző állás-pontot foglaljon el, sőt méltányolnia kell az ab-ban megnyilatkozó hazafias érzelmet; azonban mert annak az elfogadása ez időszerint politikailag sem időszerűnek, sem czélszerűnek nem mutatkozik, javasolja, hogy térjenek fölötté napirendre. *Sigray* Pál: *Vázsonyi* Vilmos csak a mai tényleges viszonyokból indult ki. De nekünk figyelmenmel kell lennünk a multa és a jövőre egyaránt. Dalmácia jogilag Ma-gyarországhoz tartozik; ez benne van a királyi eskü-ben is. Eljön az ideje ugyanis, hogy ezt valóban fogana-tositani kell. Pártolja a tanács javaslatát, hogy a fő-város föliratot intézzen a képviselőházhoz. *Platthy* György abban különbözik a föl fogadásában *Vázsonyi* től, hogy Dalmácia visszacsatolását *Vázsonyi* csak néha akarja, ő pedig mindig. Hogy mit csi-

álnak a dalmát képviselőkkel, az nem kérdés. Ha ez előtt régen meg tudott maradni a Magyar birodalom három tengerpartja között, most is majd csak megler egy jó hosszú tengerpart mellett. Amint a magyarnak ezer esztendeig esze volt megoldani a nehéz kérdéseket, most is lesz hozzá elég esze. Azt hiszi, hogy amidőn a törvényhatósá-g él ilyen ügy kerül, azt föltétlenül pártolnia kell.

A közgyűlés nagy többsége *Vázsonyi* mel-lőző indítványát fogadta el.

Haraszi Fábios Cunciator.

A Szt.-István-templom számára a templom építésére felügyelő bizottság több reliefet rendelt meg *Haraszi* József szobrásznál. Minthogy azonban ezeket elkésletten szállította, a tanács a szobrászt 1500 korona szerződési bírság fizetésére kötelezte. A tanács határozata föllebbezés folytán a közgyűlés elé került és itt ma *Füredi* Mór azt indítványozta, hogy a bírságot szállítsák le 100 ko-ronára; *Rónay* Károly 500 koronát hozott javas-latba. A közgyűlés *Vázsonyi* Vilmos pártoló hozzá-szólása után elfogadta *Füredi* indítványát.

Népszínházi ügyek.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a Né-pzínház igazgatója a hivatalos iratain, színlapokon és egyéb nyomtatványain a főváros czimerét hasz-nálhassa.

Hozzájárul a közgyűlés a tanácsnak arra vo-natkozó javaslatához, hogy a főváros pénzkészletét mely pénzüintézeteknél helyezték el gyümölcsöz-zőleg.

A Népszínház nézőterének helyreállítására 80 ezer koronát irányoztak elő. A népszínházi bizott-ság azt kérte, hogy az összegnek mintegy feler-szét a fűtő- és szellőztető berendezésekre fordít-hassa. A közgyűlés ehhez hozzájárult.

Utcaseprők és egyebek.

Jóváhagyólag vette tudomásul a közgyűlés, hogy a köztisztasági munkások bérét 2 kor. 40 fillérről 2 kor. 80 fillérré fölemelték és egyuttal utasította a közgyűlés a tanácsot, hogy a főváros többi napszamos alkalmazottainak a fizetés-rende-zésével foglalkozzék.

Tudomásul vették a belügyminiszternek azt a leiratát, amelyben tudatja, hogy a budapesti köz-kórházak ápolás-díját 2 kor. 66 fillérről 2 korona 70 fillérré emelte.

Kisebb jelentőségű ügyek elintézése után, a közgyűlés fél 8 órakor véget ért.

(*) **Budapesti nagy vágószövetkezet.** Hónapokon át tartó tanácskozások és tárgyalások után a buda-pesti mészárosok nagy vágószövetkezete a mai nap folyamán megkezdette működését. A nagy vágószövetkezet célja az, hogy közvetlenül a termelőtől szerezzék be a levágandó állatokat és azokat a nyers mellékterményeket, amelyek eddig kelleg értékesítve nem voltak, nevezetesen a paczalt, a beleket, a tüdőt, a lábat, a vért, a fagyut és a bőrt maga a szövetkezet a lehető leggazdaságosabban felhasználja, ezáltal a ter-melés jelentékeny mérvben kevesebb költségbe kerül, ami csakhamar lehetővé fogja tenni a húsárunknak jelentékeny mérvben olcsóbbá való tételét. A vágószövetkezet létrejvetelében nagy érdeme van dr. *Perl* Soma fővárosi törvényhatósági bizottsági tagnak, aki heteken át tárgyalt a mészárosokkal, valamint a vágó szövetkezetet finanszírozó Kereskedelmi részvénytársasággal. A nagy vágószövetkezet czégét a budapesti keres-kedelmi és váltótörvényeséknél bejegyeztették, a vágószövetkezet az iparendélyt megkapta és megválasztotta kilencz igazgatósági és 25 választ-mányi tagját. Ma volt a vágószövetkezet rész-ére az első vágás, amely alkalommal mintegy száz mészáros, a vágószövetkezet tagjai, jelent meg a vágóhídon. *Bárczy* István polgármester és *Melly* Béla tanácsnok, akik szintén megígérték, hogy megjelennek a főváros közönségére nézve nagyfontosságú nagy vágószövetkezet működésé-nek megkezdésénél, hivatalos elfoglaltságuk miatt kénytelenek voltak távolmaradni. A budapesti mészárosok köreiből általában szép reményeket fűznek a nagy vágószövetkezet működése elé, mert azt tartják, hogyha a szövetkezet, amely nem nyereszkedésre alakult, olcsóbbért adhatja majd a húst, ismét eléri, hogy a főváros közönségének húst fogyasztása a rendes mederbe tereltessek.

(*) **Lakók öreme.** A lakásügyi szabályrendelet legközelebb a közgyűlés elé kerül. Tegnap a ta-nács foglalkozott vele és a lakókra nézve igen fontos módosítást végzett rajta. A tanács a sza-bályrendeletben kimondatni javasolja, hogy a ház-tulajdonos a beköltözés első évében nem emelheti föl a házbért s nem mondhat föl a lakónak. A háztulajdonos csak abban az esetben mondhat föl az első évben, ha a lakó nem fizeti a szabályzat megállapítása szerint pontosan a lakáspénzt, ha csödbe jut s végül, ha a lakó ingósága le van foglalva s így a házbérre fedezetül nem alkalmas.

(A Margitsziget sorsa. Semmi sem bizonyos a földön, ép így az sem, hogy a Margitszigetet megveszi a főváros a főhercegtől csak azért, mert Libits kormányzónak elfogyott az aprópénze s mert odafönn szeretnék. Ebbe még sokaknak lesz beleszólásuk. A főváros egy csöppet sem lelkesedik a vásárral s nem valami szívesen áll rá, hogy ő rója le a kormány hálját. A hetedik kerület több előkelő polgára érkekezletet tartott tegnap a szigetvásárlás ügyében. Nagy elkeseredettséggel tárgyalták a kormány eljárását, amelylyel a Margitsziget megvételét rá akarják oktrojálni a fővárosra. Elhatározták az értekezleten, hogy a főváros polgárságát legközelebb nagygyűlésre hívják egybe, amelyen tiltakozni fognak a tulságosan rossz üzlet megkötése ellen. Itt említjük meg, hogy Libits Adolf, a főherceg jószág- és egyéb kormányzója ma ismételtel felkereste a kormányelnököt a Házban s bizonyára sürgette a sziget eladási ügyét, mert már ardet Ucalegon.

(Az állatkert elárvázását elhalasztották. Az Idegenforgalmi és utazási vállalatnak tudvalevőleg 3000 korona követelése van az Állat- és Növényhonosító Társaság ellen s a vállalat kérésére a VII. kerületi járásbíró az állatkert különböző lefoglalt állatainak és ingóságainak elárverezését mára tűzte ki. Időközben aztán az a terv merült föl, hogy a főváros nem engedje az állatkertet széjjelordani, hanem becsáron vásárolja meg az összes lefoglalt értékeket és a hitelezőket ebből az összegből elégítsék ki. Bár a terv még dülöng nem jutott, a ma délután egy órára kitűzött árverést bizonytalan időre elhalasztották.

(A budavári plébánia. A budavári plébánia számára legközelebb új hajlékról kell gondoskodni, mert a jelenlegi bérelt helyiségekből ki kell költözködni. A főváros a plébánia-hivatalt a mostani első kerületi előjáróság épületébe kívánja áthelyezni, miután az előjáróságot leköltöztetik a Krisztinavárosba. Az előjárósági épületre azonban pályázat a rendőrség is s így a dolog végleges megoldása mégis az lesz, hogy a plébániának a Mátyástemplom közvetlen szomszédságában új otthont építenek.

(Tengeri haltelep. A magyar halkonzervgyár részvénytársaság kilenczven évi használatra kért telket a fővárostól. A kérelem nagy vitát okozott a pénzügyi bizottságnak Vaszilhevis János alpolgármester elnöklésével ma tartott ülésén. Arról vitakoztak, kötelezzék-e a vállalatot bizonyos mennyiségű halnak a piacra hozására. Végül elhatározták, hogy huszonöt évre adják oda a telket s a vállalatot kötelezték arra, hogy ezer méter-mázsza tengeri halat hozzon évenként a piacra s valamennyi vásárcsarnokban rendezzen be halárusítást.

EGYESÜLETEK.

(Tulipánszövetség magyar védőegyesület. A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület igazgatótanácsa tegnap számos tanácstagnak részvételével megtartotta a nyári évszak előtt utolsó ülését. Az ülés elején gr. Batthyány Lajos, majd özv. gr. Andrassy Tivadarné elnökölt. Dobieczy Sándor ügyvivő igazgató bejelenté, hogy újabban Kaposváron, Nyírbátoron, Kiszvárdán, Temesvárt és a székesfőváros VII. kerületében alakultak meg a testvéregyesületek. Az egyesület a honi ipari vállalatok czimtarát a nyár folyamán 20,000 példányban kiadja. E czimtarba befoglalja a kirakati védőtáblával bíró kereskedők czimeit és honi áruit is. A czimtarba kizárólag hazai árukról szóló hirdetések vesz vel. Az igazgatótanács megállapította az egyesületi jelvény (tulipán) árait; a valódi jelvények az egyesületeknél vásárolhatók. Elhatározta, hogy az egyesület a pécsi kiállítás megtekintésére szeptember hónapban az egyesület tagjai részére társaskirándulást rendez. Egy külföldi nagy gyár 1 millió korona befektetéssel hazánkban fióktelepet szándékozik létesíteni 400 munkás foglalkoztatására, ha az egyesület erkölcsi támogatására is számíthat. A kérelem jelentésére a II. (iparvédelmi) szakosztályhoz utasították.

(A Budapesti Szegénysorsú Tüdőbetegek Szaknatorium-Egyesülete IX-ik évi rendes közgyűlését a tagok rendkívüli érdeklődése és gróf Batthyány Lajos elnöklése alatt ma tartotta meg, aki megnyitván a közgyűlést, meglepő szavakban emlékezik meg az elhunyt Halmos János és Geist Gyula igazgató-tanácsi tagokról. Erre Devecis műszaki tanácsos javaslatára köszönet szavaztatott az igazgató-tanácsnak eddigi működéséért és miután mandátuma lejárt, újból megválasztását javasolja, ami egyhangulag meg is történt. Új igazgatósági tagok lettek: gróf Apponyi Sándor, Bárczy István, gróf Csekonics Endre, gróf Edelsheim Gyulay Lipót, Fazekas Agoston, dr. Györgyi József, Kornfeld Zsigmond, Luczenbacher Pál és Libits Adolf. A felügyelő-bizottság eddigi tagjai szintén újból egy-

hangulag megválasztottak, új tagul pedig Gergely Tódor választott meg.

(Új népfürdő. Az Országos Magyar Népfürdő-Egyesület Almády Géza fővárosi tanácsnok elnöklésével bizottsági ülést tartott, melyen dr. Weinberger Miksa főtitkár bemutatta az egyesületnek a Budapestben létesítendő közszélsű népfürdő építése tárgyában kidolgozott műszaki terveit. Többek között hozzászólása után, miután minden oldalról elismerték annak sürgős szükségét, hogy első sorban a munkásosztály számára nagyszabású modern népfürdő létesüljön, a bizottság elhatározta, hogy a 130,000 korona költséggel járó terv megvalósítása végett ingyen-telket kér a fővárostól. Külön beadványban fogja kérni továbbá az egyesület azt, hogy a székesfőváros fürdői vasárnapokon és ünnepeken, valamint az ezeket megelőző délutánokon félórára bocsáttassanak a szegényebb közönség rendelkezésére.

(A Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete most tartotta évről közgyűlését, melyen az 1906—1907. tanévi bizottság jelentéseit előterjesztvén, megkapta felmentését. Ezek után megválasztották az Egyesület szűnidei bizottságát, melynek elnöke: Németh Tibor; alelnöke: Jobbágy Kálmán, háznagy: Bartoniek Emil, könyvtáros: Czinner Gyula. Az egyesület a szűnideben is teljesíti hivatását, amennyben közvetít tanári, nevelői, korrepetitóri, stb. állomásokat úgy helyben, mint vidéken. Levelek Jobbágy Kálmán állomásügyi alelnök (Tudomány-egyetem II a) czimére küldendők. Személyes érintkezés d. e. 10—11-ig az egyesületi helyiségben.

(A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének képviseletében legközelebb Fürst Bertalan alelnök az iránt fog Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternél tisztelegni, hogy állami támogatást eszközöljön ki egy kereskedelmi utazónak, akit az egyesület hosszabb tanulmányútra fog küldeni a Balkán-államokra. Az egyesület ugyanis ezentul évenként tanulmányútra fog küldeni egy-egy utazót a magyar ipar számára meghódítható piacok tanulmányozása czéljából és azt reméli, hogy az egyesület által létesített ösztöndíjhoz a kereskedelmi kormány is megadja az anyagi és erkölcsi támogatását.

Egyben elhatározta az egyesület, hogy a kereskedelmi kormánytól kapott meghívás alapján a tisztességtelen verseny ügyében tartandó ankétára Auer Róbert elnököt, Brázay Zoltán alelnököt és Beck Géza igazgatósági tagot delegálja.

(A szombathelyi egyházmegyei kat. tanítóegyesület János házán közgyűlést tartott, melynek keretében megünnepelték Polgár János ottani kántortanító 40 éves jubileumát. A hitközség és a tanítványok értékes ajándékokkal lepték meg az ünnepeltet. Közgyűlés után banket volt.

SPORT.

Alagi nyári meeting.

-- Második nap. --

Az alagi nyári meeting mai második napja élénk látogatottság mellett folyt le.

Leginkább a favoritok győztek, csupán a Palotai akadályverseny végződött váratlan eredménnyel, amennyiben azt az Ambros hadnagy által ügyesen vezényelt nagy outsider Fabriczius nyerte könnyen, míg a favorit Grignano ezuttal is esalódást okozott híveinek. Fabriczius győzelmére 18-szoros kvótát fizettek.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladók handicapja. Díj 1200 korona. Táv 1600 méter. 1. Geist G. 3é. Remete 63 $\frac{1}{2}$ kg. (br. Eltz.) 2. Mr. Darcy 3é. Pirók II. 61 $\frac{1}{2}$ kg. (Ambros.) 3é. Faragó II. 62 $\frac{1}{2}$ kg. (Czárán J.) Futottak még: Bagó (Baich), Tünde (Czárán Z.), Succi (Krause), Peia (Sibrik). Küzdelem után nyakhosszal nyerve. $\frac{1}{2}$ hosszal 3-ik. Tot.: 10:76, 20:49, 161, 39.

II. Eladók akadály versenye. Díj 1500 korona. Táv.: 4000 méter. 1. Geist G. 4é. Postás 67 kg. (Csompora.) 2. Seprősi ménes 4é. Napraforgó 60 kg. (Kádár.) Futottak még: Kortes (Kollár) kitért, Senki többet (Machan) elbukott. Könnyen 25 hosszal nyerve. Tot.: 10:22, 20:33, 43.

III. Falotai akadályverseny. Díj 1500 korona. Táv. 3600 méter. 1. Gyömörey A. hd. 4é. Fabriczius 60 kg. (Ambros.) 2. Br. Baich P. 4é. Kujon 67 kg. (Tulajdonos.) 3. Mr. Paul 5é. Grignano 73 és fél kg. (Czárán Z.) N. h. Taps (br. Eltz) elbukott. Könnyen 5 hosszal nyerve, 10 hosszal harmadik. Tot. 10:180, 20:65, 30.

IV. Marquis gátverseny. Díj 1200 K. Táv. 2800 m. 1. Seprősi m. 6 é. Parnassus, 69 kg. (Czárán J.) 2. Robonczy Gida 4 é. Lámlám, 66 kg. (Wodianer). 3. Geist G. 4 é. Taxaméter, 62 kg. (báró

Eltz). 4. Ambros A. 4 é. Vabene, 61 $\frac{1}{2}$ kg. (Tulajd.). N. h. Anchises (Kvassay). Bizt. 1 h. ny., 2 h. 3-ik. Tot. 10:21, 20:29, 39.

V. Kétéves nyeretlen eladóverseny. Díj 1200 K. Táv. 1000 méter. 1. Gróf Pejacevich Bözske 52 és fél kg. (Klimscha), 2. gróf Csekonics Forma 56 kg. (Baumgartner), 3. gr. Pejacevich Salome 54 kg. (Pretzner). Futottak még: Lant (Sima), Eden (Bocskai), Leontine (Fries), Cora (Hönlig). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. — Tot.: 10:20, 20:56, 41, 32.

VI. Gödi díj. Díj 1200 korona. Táv. 2400 méter. 1. Zangen J. 3é. Pretty Dick 68 és fél kg. (Zangen B.), 2. gr. Pejacevich 3é. Stelzer 75 és fél kg. (Czárán Z.), 3. Stägelschmidt 4é. Lady's maid 72 kg. (Ambros). Futottak még: Szikra (Eltz). Faras (Czárán J.), Estifény (Wodianer). Biztosan egy és fél hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. — Tot.: 10:29, 20:31, 41.

Bécsi nyári meeting.

-- Tizedik nap. --

A bécsi nyári meeting mai programjának főszámai a Schütteli díj és a Blocksberg-handicap. Mindkettő díja 6000—6000 korona. A Schütteli-díjban Faragó és a Beau méríté ismét találkozhatnak. A papirforma tekintettel az 1200 m. távra Faragó esélyeit helyezi előtérbe Beau méríté előtt. Ebben a versenyben valószínűleg starthoz áll Gretchen is, mely, ha már rendben van, úgy könnyen magához ragadhatja a győzelmet. A Blocksberg-handicap pedig csak háromévesek részére van kiírva, melyben Taplórtató és Togo állanak sulyban előnyösen.

Jelöltjeink a következők:

- I. Ohaj—Springer ist.
- II. Meichl ist.—Kulcsárné.
- III. Faragó—Beu mérte.
- IV. Schah—Nemes.
- V. Taplórtató—Togó.
- VI. Táruat—Muskotály.
- VII. Vicarello—Dugazon.

(Műgyetemi atléták a kultuszminiszternél. A műgyetemi atlétikai és football klub küldöttsége tisztelt gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszternél péntek délután. A küldöttséget dr. Polónyi Dezső országgyűlési képviselő vezette, tagjai voltak pedig: Lindner Ernő ifjúsági elnök, Moór Jenő főtitkár, Sándor Imre, Kenyery Rezső, Csikós Dezső, Vizek Ernő, Müller Béla és Keller Sándor, választmányi tagok. Polónyi Dezső képviselő a küldöttség nevében arra kérte a kultuszminisztert, hogy a klub számára, épügy, mint az Egyetemi Atlétikai Klubnak évi haterzer korona államsegélyt adjon s azt a segélyt vegye fel a költségvetésbe. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy kötelező ígéretet tehessen, de biztosította a küldöttséget arról, hogy amit csak tehet, meg fog tenni. A küldöttség a kultuszminiszter választát lelkesen megjelente.

(Az angol kanczadiját Epsomban ma Glassdoll nyerte meg, Laomedia 2-ik, Lady Hasty 3-ik volt. A favorit Witch Elm nem kapott helyet.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Báró Schönberger Béláné váltója. A sokat emlegetett báróné már jó pár hete, hogy kénytelen volt fővárosunkat elhagyni, de alig mulik el azóta egy hét anélkül, hogy ismert neve e rovatunkban elő ne fordulna. Ma panaszosként szerepelt a budapesti törvényszék előtt. A vádlottak a bűnpörben a báróné férje, báró Schönberger Béla, Ludwig Ignác né magánzó és Dröhlich Samu pénzügynök. Dröhlich három évvel ezelőtt egy kétezer koronás váltóra katszáz korona kölcsönt szerzett Schönbergernek Ludwignétól. Amikor azonban Ludwigné látta, hogy báró Schönbergerné nem hajlandó férjének adósságát kifizetni, Dröhlichel együtt rávette báró Schönbergert, hogy egy három-ezer koronás váltóra írja alá a felesége nevét is. Ludwigné perelte a váltót, bár egy fillért sem adott érte, de megjárta, mert Schönbergerné büntető följelentést tett magánokirathamisítás miatt. Így került azután vád alá báró Schönberger Béla, özvegy Ludwig Ignác né mint tettestársak és Dröhlich Samu mint bűnsegéd. A mai tárgyaláson a vádat dr. Keserü királyi ügyész képviseli, a vádlottakat dr. Klein Rezső, dr. Sándor Móríc és dr. Dushegyi Gyula ügyvédek védik.

A vádlottak tagadták a terhükre rótt bűncselekményt. Báró Schönberger Béla azzal védekezik, hogy az Arena-uti Nagy Géza-féle vendéglőben, ahol Ludwignéval találkozni szokott, borozás közben iratták vele alá a váltót, amelyet Ludwigné maga hozott egy aszmöri-uti trafikból. A legderőbb jelenet volt Drölich Samu kihallgatása. A furfangos eszlő pénzgazs az elnök azon kérdésére, bűnösnek érzi magát? — komoly képpel jelentette ki: — Ismer engem a nagyságos elnök ur, meg a nagyságos ügyész ur is, mert több ügyemet tárgyalta már. De annyira ártatlan még egy ügyben sem voltam, mint ebben.

— Tudta maga Drölich, hogy Schönbergernek 200.000 kor. vagyona van s így könnyen kifizetheti a váltó értékét?

— Ugy volt a bárónénak 200.000 korona vagyona, mint ahogy neki valaha dolga volt azzal a Lichtenstein herczeggel!

Tanuként kihallgatták Schurgenschlögl Károlyt, majd Braun fiakkerost, ki azt vallotta, hogy Ludwigné a váltót kocsin hozta egy csömöri-uti trafikból. A bíróság késő délután hirdette ki ítéletét. Báró Schönberger Bélát és özv. Ludwig Ignáczt okirathamisításért 6—6 hónapi börtönrre ítélte a törvényszék, míg Drölich Samu ellenében, akivel szemben az ügyészség vádat ejtett, megszüntette az eljárást. A vádlottak főlebbezték, de súlyosbításért főlebbezték az ügyész is.

§ A vácz-résztási rablógyilkosok bűnpöre. A pest-vidéki törvényszék esküdtbírósa előtt folyó gyilkossági, rablási és szándékos emberölési bűnügyekben az öt vádlótnak, Barna Lukácsnak, Boné Ferencnek, Oláh Simkó Istvánnak, Kadvány Dávidnak és Zomborka Józsefnek bűnössége tekintetében a vád és védelem részéről beterveztett kérdésekből 93 kérdést szövegezt meg a bíróság. Ezen 93 kérdésre adott válasza az esküdtteknek fogja majd a bíróság ítéletének alapját képezni. Ma délben készültek el a kérdések szövegezésével. Délután tisztázzák a kérdéseket. A holnapi tárgyalási nap előreláthatólag a kérdések felolvasásával s megmagyarázásával telik el.

§ Ügyvédek mozgalmi. Az új ügyvédi törvény által szervezett tízenyolcz kamarai választmányi helynek betöltése iránt széleskörű mozgalom indult meg a fiatalabb ügyvédek körében. Ez az új ügyvédi párt e hó 8-án este 6^{1/2} órakor a Continental-szállóban (V., Nádor-utca) tartja meg alakuló értekezletét, amelyen tartalmas pártprogramját részletesen ki fogja fejteni.

§ A petrovai rablógyilkosság. A petrovai rablógyilkosság miatt halálra ítélt Husz Ábrahám és Mihálka János, valamint vádlott-társaiknak bűnügye már felérkezett a kir. Kuriához. A Kurián Tóth Gerő bírónak osztották ki az ügyet. A tárgyalást f. évi szeptember 28-ára tűzték ki. Elnök Sebestyén Mihály, koronaügyész helyettes pedig Küchler Gyula lesz.

§ Fogyházra ítélt oláh pap. Ismeretes az az aknamunka, amelyet külföldi pénzzel folytatnak a hazánkban levő oláh bankok s melyeknek titokban beváltott célja az, hogy összevásárolják a magyar kézen levő földet s helyébe a maguk fajtaját telepítsék. Az Albina nevet viselő román pénzügyintézetnek volt ügynöke Popa János alsócsernátoni görög keleti lelkész, ki a lelkészkedést csak mellékfoglalkozásnak tekintette, mert voltaképen az volt a feladata, hogy a székely lakosságot az Albina hálózába hajtsa. De a szentatyának nagyon is maga felé hajlott a keze. Nem elégedett meg a busás haszonnal, hanem, aki nem akart hozzá kölcsönért fordulni, annak nevére egyszerűen váltóthamisított s a váltókat az Albina brassói fiókjánál számoltatta le. Megtette azt is, hogy valaki adott neki kiöltetlen váltót egy négyszáz K-ás kölcsön felvételére, ő pedig hatszázról állította ki utólag a váltót, a kapott különbözetet persze zsebreavágta. Epp így cselekedett a hozzá befolyt törlesztési részletekkel és a meghosszabbítási kamatokkal is. A kézdivásárhelyi törvényszék hatvankilenc rendbeli magánokirathamisítás és sikkasztás bűntette miatt negyedikévi fegyházra ítélte a mintapapot, aki a vizsgálati fogságban adta a bolondot s tagadta a hamisításokat. Egy a börtönből feleségéhez kicsempészett levele azonban ráczáfolt. Azt írta ugyanis, hogy jó komédiát csinál néha-néha s most az orvosok már el is hitték róla, hogy csakugyan futóbolond. A marosvásárhelyi királyi tábla a vádlott büntetését három esztendőre szállította le. A kúria harmadik büntető tanácsa Thassy Pál koronaügyész helyettes meghallgatása után a vádlott semmisségi panaszát elutasította.

§ Monstre pör. A múlt év május havában Spitz Mór nevű agglegény Nagy-Szöllősről eltűnt és csak nyolcz nap mulva vetette ki holttestét a Kiskupány és a kincstári kőbánya közti holt Tiszaág. Bár szélteben beszéltek, hogy kik követték el a gyilkosságot, a vizsgálat mégis csak későn indult meg. A vádirat ellen valamennyi terhelt kifogással élvén, a beregszászi törvényszék vádtanácsa januárban két napi tárgyalás után a további eljárást megszüntette és a nyolcz hónapig fogva tartott terhelteket szabadon bocsátotta. Az ügyészség felfolyamondása következtében a kassai ítélőtábla a terhelteket vád alá helyezte és e hó 14-én lesz ez ügyben a végtárgyalás. A vádlottak a következők: Dávid Márton és Adolf nevű fia, Kreiszmann Simon, Berger Áron mint tettesek, Mauszkopf Sámuel és Kovács Kálmán mint bűnszerzők. Az összes vádlottak Kovács Kálmán kivételével, aki megszökött, fogságban vannak. A gyilkosság előzményei a következők: A meggyilkolt Spitz Mór édes atya ez előtt kilencz évvel nagyobb kiterjedésű ingatlanokban és ingóságokban egy millió korona értékű vagyont hagyott hátra nyolcz gyermekére. Spitz Mór testvéreivel és sógoraival folyton perlekedett, különösen Mauszkopf sógorával állandóan civődött, mert annak neje három testvérétől megvette az örökséget úgy, hogy az örökség fele az övé. A vádirat szerint Dávid Adolf a meggyilkoltat valamely ürügy alatt kicsalta Kiskupányba, ahol Dávid társai már vártak rájuk. A tanúk látták, amikor Dávid Adolf Kiskupány felé kísérté Spitz Mór és két órával később ugyanazon az uton már csak egyedül tért vissza. Dávid Márton pedig ugyanazon időben Kiskupányban látták szintén a tett színhelyéről visszajárni. A főtárgyalásra 150 tanu van beidézve s a tárgyalás valószínűleg több napot fog igénybe venni.

KÖZGAZDASÁG.

A nagyipari szeszgyárak kontingense.

— Városok értekezlete Budapesten. —

A mezőgazdasági és ipari szeszfőzések között ez előtt nyolcz évvel érdekellentétek voltak amiatt, hogy a kontingens felosztásáról szóló törvénynovella az ipari szeszgyárak kontingensének fokozatos elvonását mondotta ki. A kontingens harcából a mezőgazdasági szeszfőzések kerültek ki győztesen, amennyiben az 1900. évi új kontingens törvény az ipari szeszgyárak kontingenséből évenként tízezer hektoliter kontingenst von el új mezőgazdasági szeszgyárak dotálására. Az ipari szeszgyárak kénytelen-kelletlen beletörődtek a törvény rendelkezésébe. Bombaként hatott azonban Wekerle pénzügyminiszternek a képviselőház pénzügyi bizottságában tett azon kijelentése, hogy a folyó év végével lejárt s Ausztriával azonos szeszadó törvényt nem ujjítja meg, hanem e téren gyökeres reformokat kíván életbeléptetni, így a szeszadó emelni fogja, az ipari szeszgyáraktól az eddig élvezett kontingenst elvonja s ujonnan alakuló mezőgazdasági szeszgyárak dotálására fordítja, sőt tervbevette a részleges szeszmonopolium behozatalát is.

A miniszterelnök e tervezése ellen a nagyipari szeszgyárak akcióba léptették azokat a vidéki városokat, ahol telepek vannak, sőt magát a székesfőváros vezetőségét is megnyerték a mozgalomnak. A vidéki városok jövedelmének ugyanis alapos megcsökkenését vonná maga után az ipari szeszgyárak üzemének a beszüntetése, mert ezek a gyárak amellet, hogy jelentékeny adótevételekkel járulnak a kincstár jövedelmeihez, városi adók, pótdadók és egyéb illetékek fizetése révén nagymértékben segítik elő a vidéki városok fejlődését s környékük munkásnépének is téten-nyáron munkaalkalmat nyújtanak. Az ipari gyárak érdekeltége — mint említettük — megnyerte az ügynek a székesfőváros tanácsát is, mely mai napra értekezletre hívta össze az ügyben a vidéki városok polgármestereit és kiküldöjtöjt.

Az értekezletről az alábbi tudósításunk számol be.

A vidéki városok polgármesterei az ipari szeszkontingens elvonása ügyében ma tartották meg értekezletüket Bárczy István polgármester elnökelete alatt. Az értekelte városok: Budapest, Nagyvárad, Temesvár, Arad, Kolozsvár, Baja, Győr, Ujpest, Szászrégen polgármesterei és kiküldöjtői ma Bárczy István, a főváros polgármesterének elnöklésével

közös tanácskozást tartottak, amelyen a pénzügyminisztérium részéről *Stuckheil* Gusztáv min. tanácsos, a földmivelésügyi minisztérium részéről Podmaniczky Gyula báró min. titkár és Körfer István dr. min. segédfogalmazó jelentek meg; a tanácskozáson résztvett dr. Halász Lajos orsz. képviselő is. A polgármester a megjelent vidéki polgármestereket melegen üdvözlölvén, kijelentette, hogy az ügy fontosságánál fogva készséggel vállalkozik a közös tanácskozás megtartására és az ülést azzal az óhajjal nyitotta meg, hogy a közös akció az érdekelte városokra nézve eredményes legyen.

AA fővárosnak ebben a kérdésben elfoglalt álláspontját dr. *Melly* Béla fővárosi tanácsnok ismertette, valamint kijelentette, hogy a főváros a vidéki városokkal közös érdekek védelméhez készséggel csatlakozik. Az értekezlet a kérdés beható tárgyalása után a következő határozatot hozta:

Magyarország nagyobb kereskedelmi és ipari városainak 1907. évi június hó 7-én Budapesten megtartott értekezlete a legnagyobb aggodalommal vesz tudomást a pénzügyminiszter urnak azon szándékáról, amely szerint az 1899. évi XX. törvényzikk hatályának megszüntével az ipari szeszgyáraktól a termelési kontingenst megvonni akarja. A szesztermelésnek ezen terv szerinti törvényhozási szabályozása esetén ugyanis megfosztatnának a városok szeszgyári üzemeiktől s így vele gazdasági életük tényezőjét veszítenék el. Meggyőződése az értekezletnek, hogy a mezőgazdasági érdekek fejlesztését célzó ez a törekvés az állami gazdasági érdekek összességének előnyére nem fog szolgálni s az okszerű gazdálkodás előfeltételei azoknak a mezőgazdaságoknak a részére, ahol ez szükségesnek mutatkozik, a különböző érdekek sérelme nélkül is megszerezhetők és biztosíthatók lesznek, anélkül, hogy ezért az ipari szeszgyárakat, mint az államháztartás szempontjából is fontos gazdasági tényezőket és ezzel együtt a nagyobb városok anyagi erejét is föl kelljen áldozni. Ebből a meggyőződésből folyólag, a városok értekezlete, anélkül, hogy egyoldalú álláspontra helyezkednék, az ipari szeszgyárak szeszkontingensének tervbevitelét, valamint korlátozása ellen fölszólat és ilyképp a részükre képviselt városok anyagi érdekeit kötelelességszerűleg védelmébe veszi. Ez irányban kifejtendő tevékenységéről teljesen mellőzni kívánja a politikát, vele adózó polgárainak érdekében, a városok boldogulási eszközeinek biztosításáért tisztán szociális irányzatot szándékozik követni. Kijelentjük, hogy az érdekelte városok érdekeik védelmére abban a meggyőződésben szövetkeztek, hogy a városok a legfontosabb politikai, gazdasági és kulturális tényezők s így azok fejlődése érdekeik szolgálata elsőrendű állami feladatot is képez, állásfoglalásával a partikuláris érdekek védelme mellett az általános közgazdasági érdekeket is szolgálni kívánja. Elhatározza tehát az értekezlet, hogy az ipari szeszgyárak szeszkontingensének elvonásából származó sérelmeit egy memorandumba foglalja. E memorandumot az érdekelte városok képviselőiből alakított küldöttség útján a m. kir. pénzügyminiszter ur elé terjeszti és azonkívül megfelelő számban sokszorosítva, az országgyűlés mindkét háza tagjainak is kézbesített.

Ennek a határozatnak végrehajtására bizottságot alakít és egyszersmind feladatául tűzi ki ennek a bizottságnak, hogy a szesz-ipari kérdések megoldása körül várható mozgalmakat kísérelje figyelemmel s a fölmerülő szükséghez képest hívja össze az értekezletet, valamint terjeszsen elő javaslatot a további intézkedésekre vonatkozólag.

E határozat végrehajtására Budapest, Temesvár, Nagyvárad, Arad, Győr polgármestereiből, Halász Lajos orsz. képviselő, dr. *Melly* Béla tanácsnok, Lukács Ödön nagyváradai tanácsnok és a gyáriparosok országos szövetségének küldötteiből alakított bizottságot küldött ki. A főváros fogja elkészíteni a kormányhoz felterjesztendő memorandumot és azt az érdekelte városok képviselői, egyesülve az illető városok orsz. képviselőivel, küldöttségileg fogják átnyújtani a kormányelnöknek és a földmivelésügyi miniszternek. Végül az elnöklő polgármester utalt arra, hogy a főváros mindenkor készséggel csatlakozik a vidéki városok közös irányú törekvéseihez és készséggel fejezte ki, hogy a vidéki városok és a főváros között a szolidaritást ápolja.

A vetések állása.

— Az O. M. G. E. jelentése. —

Pár napra a földmivelésügyi minisztériumnak a vetések állásáról szóló jelentése után az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is kiadta a tudósítóitól beérkezett adatok alapján összeállított jelentését a vetések állásáról. A tudósítók maguk is gazdálkodással foglalkozók lévén, tudósításaik természetesen nagyobb súlytal bírnak a remélhető termés megítélésénél, mint a földmivelési minisztérium által kiadott tudósítások. A tudósítá-

sok szerint az ország jó részében közepes termés várható, jégkarak eddig — kivéve Pápa vidékét és Szatmár egy részét — nem igen voltak.

Az egyes vidékekről beérkezett jelentések az alábbiak:

Arad. Az időjárás általában esős jelleget öltött, ami azonban az őszi várható termés-eredményeket már nem igen befolyásolhatja, a tavasziaknál talán még inkább. A kapásnövények fejlődésére ellenben rendkívül jó hatással volt az eső a dohányültetést igen megkönnyíti.

Baja. Tegnap viharos esős idő volt, az esőre nagy szükség volt már, de a vetések egyrésze megdőlt, a vetések kétharmad részben jól állanak, szépen fejlődnek, de egy része kicsiny, gyenge és nem haladnak. Buza helyenként rozsdás, zab ritka, sárga és nem megy előre, tengeri szépen kelt és nagyon jól áll.

Békéscsaba. Buza termés kilátása 5-6. q. árpa termés kilátása 7-8 q. zab termés kilátása 7-8 q. Tengeri jó.

Debreczen. Az esőzések folytán a kapásnövények szépen fejlődnek. A rozsnál a szemfejlődés kielégítő, a buza most kalászol. Gabonaneműeknek szalmája egyharmaddal kevesebb lesz.

Győr. Mult jelentésünk óta vidékünkön ismét voltak csapadékok. Az őszi vetések szépen fejlődnek és mostani állásukból következtetve közepes termésre van kilátás. A tavasziak közül a zab és árpavetésekre a gazdák panaszkodnak, igen lassan fejlődnek és sok bennük a gaz. A tengeri ellenben ez idő szerint igen szép és a többi kapásvetések is türethetők.

Kaposvár. Az időjárás hűvösre fordult, az utóbbi héten az egész vidék jó esők voltak, melyek úgy a kalászosokra, mint a kapásokra igen jó hatással voltak. A kalászosok elég jól állanak, termésbecsléseket most még nem lehet megállapítani, de előreláthatólag, ha egyéb abnormális körülmények közbe nem jönnek, közepes termésre van kilátás a gazdák számára. A kapásokra az eső jó hatással volt, a cukorrépaokban puszitító répbogarakat az eső kissé meggyengítette.

Kassa. A vetések a gyakori esőzések után nagyon megjavultak.

Léva. Az időjárás esős és csapadékos volt, két napi jótékony eső után a növényzet sokat javult, az őszi vetések különféleképpen, sok gyenge van közöttük, azért belőlük csak közepesen alóli termés várható, de a tavaszi vetések és ültetvények mind igen szépen fejlődnek és jó termést ígérnek, gyümölcs és szőlő kevés lesz.

Losoncz. Az őszi vetések állása közepes, a tavasziak jó, a kapásnövények az esőzések folytán jelenleg jóknak mondhatók.

Miskolc. Az utóbbi napokban hűvös, nyirkos napjaink vannak, az eső az utóbbi időben nagyon jól hatott. Az őszi vetéseknek a legtöbb helyen a hó ártott, azaz kipállott, másikon a tavaszi hó eső nélkül. Sok helyen kiszántották a vetést, az egész is sok kárt tett, a tavaszi elég jó, bőséges és hasznos esőt kapott az utóbbi hetekben; kukorica még nincs kapálva, közepes termést várunk, tavalyinál jóval gyengébb termést várunk.

Nagykanizsa. Kiadós eső a mezőkre jó hatással volt. A buza fejét, kalászát kezdi hányni, a rozs majdnem elvirágozott. Répát, kukoricát megkapálták. A héten a réteket kaszálni kezdik. A szőlők, ahol kellő permetezés és megmunkálás megtörtént, szépen mutatnak.

Nagyszentmiklós. A termés kilátások — habár egy héten belül permetezéseszerű esők voltak, nem vigasztalók. Az őszi gyengén állanak, kalászvetés gyenge. A tavasziak is jobb lehetnének. Buzában a vetőmagon felül alig várható hozam. A tengeri jól kelt és a viszonyokhoz képest elég jó, így a burgonya is, melynél a korábbi ültetések vírágozni kezdenek. Egy kiadós eső minden növényre kívánatos lenne.

Nagyvárad. Hétfő délután kevés megszakitással esik, az őszi vetések azonban ennek semmi hatása, a tavasziaknak már elég volna az esőből. Az őszi vetések gyenge termés várható. Tavasziak jól állanak.

Nagybecskerek. Az időjárás a lefolyt héten esős és mindvégig hűvös volt. A talaj immár jóltevő elegendő nedvességgel bír. A jelenlegi állást tekintve a hozam 5-6 mm. közöttire becsülhető. A tavasziak igen szépen fejlődnek, a tengeri kitünően áll. Az időjárás borult, hűvös. A vízállás apadóban van.

Nyíregyháza. A májusi kedvezőbb csapadékdús időjárás a termés kilátásokat részben megváltoztatta. őszi vetések azonban ennek közepesek, kapások, különösen a dohány jól állanak.

Nyitra. Az időjárás többnyire borus, esős és hűvös, a termés kilátások a gyakori kiadós esőzések folytán javultak. A cukorrépa sok helyen a nagy rovarkárok miatt ki kellett szántani, így az nem ígér valami jó termést.

Pancsova. Két nap óta szép kiadó eső van, mely a vetéseknek sokat fog használni. A tengeri nagyon szép.

Pápa. Jégverés volt, mely itt kevés, de a környéki falvakban óriási károkat okozott.

S.-A.-Ujhely. Buzában jó középtermésre van kilátás, a rozs silány, a tavaszi vetemények szépen fejlődnek.

Sopron. Az őszi és tavaszi vetések lassan fejlődnek, közepes termésre van kilátás; a kapások elég jól állanak. A takarmányművek a víz-áradások következtében sokat szenvedtek.

Szatmárnémeti. Néhány nagyobb eső jó hatással volt a terményekre, tegnapelőtt délután azonban jéggel vegyes eső jelentékenyebb kárt okozott.

Szolnok. A vetések nagyrésze megdőlt, egyébként jó termésre van kilátás.

Temesvár. A termés az itteni környéken rossz és legfeljebb 4 méter mázsára becsülük.

Versecz. A buza az esőzésekre némileg javult, holdanként 4 mm. várható. Zab kielégítő, tengeri szépen fejlődik.

Zalaegerszeg. A viharos és szeles időjárás úgy a szántóföldön, mint szőlőkben sok kárt tesz.

Zenta. Két nap óta van esőnk, ami segíteni fog némileg a búzán és zabon. Tengeri kitünően áll. Termésbecslés buzában 500-600 kgr. per 1600 négyszögöl.

A magyar koronajáradék emelkedése. Mai számunkban megírtuk, hogy a négyszázalékos koronajáradékokban erős üzletlenség uralkodott a tőzsdén s ez természetesen az árfolyam csökkenését vonta maga után, úgy, hogy a koronajáradék tegnap 30 fillérről vesztett árfolyamából és 93.20 koronán zárult. A mai tőzsdén nemcsak a koronajáradékokban, de egyéb papirokban is élénk üzlet fejlődött ki, amely természetesen az értékek emelkedését vonta maga után. Mindehhez csak azt említenünk meg, amit különben már tegnap is kijelentettünk, hogy a koronajáradék esésének *semmi* különösebb jelentősége nincs s az tisztán csak a piac felvevő képességéhez alakult. Ezt igazolja már a mai üzlet is, amennyiben a magyar koronajáradék ma harmincz fillérről emelkedett.

Tanácskozási tisztességtelen verseny ügyében. A Magyar Kereskedelmi Csarnok igazgatósága ma ülést tartott, melyen mindenekelőtt foglalkozott a kereskedelmi miniszteriumnak a tisztességtelen verseny ellen való védekezésről szóló törvényjavaslata előadói tervezetével. Az igazgatóság fentartva e tárgyban már évek előtt elfogadott álláspontját, általánosságban helyesli, ha a tisztességtelen verseny ellen törvényt alkotnak, hogy az e téren elharapódzott visszaélések lehetőleg megakadályoztassanak, anélkül azonban, hogy ez által a kereskedelem szükséges szabadsága korlátozottnék. Az e tárgyban e hó 15-ikén tartandó ankéhez maga részéről kiküldötte Fürst László alelnököt és Brust Dávid, Lux Mihály választmányi tagokat.

A Délmagyarországi Kőszénbánya r. t. milliós vesztesége. A Délmagyarországi Kőszénbánya Részvénytársaság e hó 21-én, délelőtt 11 órára közgyűlést hívott egybe, amelynek napirendjén szerepel — természetesen — az igazgatóságnak az elmúlt üzletévről szóló előterjesztése is. A részvényesek igen meg fognak lepődni az előterjesztésen, mert ha lapozgatják, azt fogják látni, hogy a részvénytársaság 4 millió korona alaptőkéjének ezideig már 23.67%-át teljesen elveszítette. A mérleg ugyanis az előző évi veszteségekkel együtt 946,824.34 korona veszteséget tüntet fel. A Délmagyarországi Kőszénbánya Részvénytársaságnak az 1907 márczius 31-én lezárt mérlegszámlája egyébként a következő:

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Üzemköltségek K 273,220.98. Központi költségek, általános, adók, illetékek stb. — 27,398.25. Kamatok K 46,410.32. Leírások K 9712.32. Veszteség elővitele előbbi évekből K 786,154.69. Összesen K 1.142,897.21.

Követel: Szén-számla K 196,072.87. Veszteség 1906. márczius 31-én K 786,154.69. Veszteség 1907. márczius 31-én K 160,669.65. Összesen K 1.142,897.21.

Vagyon: Pénztár K. 806.77. Bányaeértékek K. 3,330,192.21. Ingatlanok és épületek K. 200,924.27. Vasut-, gép- és kazánberendezések K. 329,095.52. Leltár és üzemenkiszámlák K. 54,616.80. Szén készlet K. 6781.—. Adósok és letétek K. 18,880.21. Veszteség K. 946,824.34. Összesen K. 4,888,121.12.

Teher: Alaptőke K. 4,000,000.—. Értékcsoportok tartalék K. 145,000.—. Hitelezők K. 743,121.12. Összesen K. 4,888,121.12

Csodálkozunk azon, hogy a *Délmagyarországi Kőszénbánya Részvénytársaság* éppen most zárja ilyen nagy veszteséggel mérlegét, midőn tudvalevő, hogy az egy év óta tartó nagy széndrágaságból nem maga a szén forgalmazó kereskedelem, hanem első sorban maguk a szénbánya vállalatok húzták a legtöbb hasznot.

Vásárendőlyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bács-Bodrog vármegye területéhez tartozó *Opalánka* községben minden hétfőn állatfelhajtás és helypénzszedés nélküli heti kirakodóvásár tartassék.

Az „Acetylgáz” r.-t. feloszlik. Már több ízben foglalkoztunk az „Acetylgáz” részvénytársaság ügyeivel, s megírtuk azt is, hogy a társaság a rossz üzletmenet következtében kénytelen a gyártást megszüntetni. Most úgy értesülünk, hogy a részvénytársaság legutóbb tartott ülésén kimondotta a felszámolást.

Az osztrák államvasuti tanács ülése. Bécsben ma délelőtt *Derschatta* vasutügyi miniszter elnöklésével a kormány több képviselőjének jelenlétében az osztrák államvasuti tanács tavaszi ülészakát megnyitották. *Derschatta* miniszter megjegyezte, hogy a kiegyezési kérdéseknek a forgalmi politikai rendelkezések revíziója tárgyában kiküldött bizottság részletjelentéseit a vasutügyi miniszterium elé terjesztette, ami a megoldásra váró fontos kérdések helyes megítélésénél értékes anyagot szolgáltatna. Erre megkezdtek a napirend tárgyalását. Dr. Buss az 1906. évi őszi ülészakáról tett jelentést, amikor az államvasutak tárgyában bizottságokat választottak és a következő javaslatot terjeszti elő: Az államvasutak tanácsa ismétli azon óhajtát, hogy az államvasutak irányuló akció sietessék, nevezetesen az államvasutársasággal és az osztrák északnyugati vasutal szemben és ezenkívül azt ajánlja a vasutügyi miniszteriumnak, létsítsen egy államvasut törvényt, amely az államnak jogot ad arra, hogy bármely koncesszióval magánvasutat a beváltás előzetes megállapításával arra jogosítja, hogy azt belevehesse saját vasutainak hálózatába. Az államvasutak tanácsa a kormány mérlegelésére bizza, vajjon a magánvasutak könnyvelésére vonatkozó obligatorius rendelkezések ne volnának teendők a svájci 1896. évi márczius 27-iki törvény mintájára. *Derschatta* vasutügyi miniszter e beszédre válaszolva, kijelenti, hogy az államvasutársaság és az osztrák északnyugati vasutalársaság vonalainak beváltására vonatkozó számadatokat most vizsgálják át. Ezen adatok különben az 1906. évi üzletév adataival pótolandók. Ugyane célból az osztrák vasutak főfelügyelősége e két vasut beváltása alkalmából szükséges beruházások kérdését tanulmányozta. A vasutügyi miniszterium ezenkívül új törvényjavaslatot dolgozott ki, amely a vasutengedélyezés kérdését rendezni különös tekintettel azoknak államvasutására. A javaslatot most tárgyalják az érdekeltektől miniszteriumok. A miniszternek nagy tetszéssel fogadták beszéde után egyhangulag elfogadták a bizottság javaslatát.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága felhívja a késedelmes részvényeseket, hogy az 1906. évi törkelemelkor kiadott ideiglenes részvényismervényeket végleges részvényismervényekre való átcserevés végett a bank főpénztáránál vagy fiókjainak pénztáránál mutassák be. Együttal figyelmezteti az igazgatóság a részvényeseket, hogy a régi részvények utolsó szelvénye ez év február havában beváltván, az új szelvények a szelvényutalvány beszolgáltatása ellenében rendelkezésre állanak.

Új iparvállalatok. A legutóbbi időben a következő újabb iparvállalatok alakultak, vagy vannak alakulófélben: Új szappangyári r.-t. Szegeden. Szász József szegedi szappangyáros vállalatát részvénytársasággá alakítja át. Az alapításban az ottani kereskedők is résztvesznek, hogy ily módon biztosítsák a külföldi szappangyártmányoknak a szegedi piacról való kiszorítását. — A Vágszereden létesítendő cukorgyár ügyében a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankkal, illetve ennek leányintézetével, a Forgalmi Bankkal folytatott tárgyalások kedvező eredménnyel befejeződtek. Az alakuló közgyűlést június 11-én Pozsonyban fogják megtartani. — A Gyergyószentmiklósi Len-, Kender- és Pamutszövőgyár alapító bizottsága a napokban értekezletet tartott Kállay Úbul főispán elnökelete alatt. Köllő Ignác előadó beszámolt a bizottság eddigi működéséről, mely szerint a vállalat létesítése biztosra vehető. Ugyanis egy angol cég 1,200,000 koronával hajlandó a vállalatban résztvenni, továbbá a kormány 400,000 korona szubvenzióval, 15 évi adómentességgel és szállítási kedvezményekkel fogja a vállalatot támogatni. — Az Erdővidéki Bányagyártó R.-t. (Marosvásárhely) köpeczi bányatelepén vashámort és szerszámgyárat létesít és üzeme kibővítése céljára

jából megvásárolta Otrobán Nándor alsó-rákosi vasbányáját. — Az ungmegyei Reóhelyen gróf Thiele-Winkler poroszléziái földbirtokos gözfürészt és butorgyárt létesít. — Szakolczai Dobozyár dr. Berger és társa cég alatt Szakolczán iparvállalat alakult. — Székely-Gyújtógyár R.-t. (Marosvásárhely) cég alatt Marosvásárhelyen gyufagyár van alakulóban 400.000 korona alap-tőkével. — Komlói István vállalkozó Székesfehérváron fémjátékgyárt létesít. — Kaposvárótt sörgyár alakul s e célra ingyen felkért Kaposvár város tanácsától. — Erdélyi Rézművek R.-t. cég alatt francia tőkével új bányavállalat létesült Budapesten a csikbalánbányai rézbányák kitermelésére és finom rézzé való feldolgozására.

A Cséry-féle szemétfuvarozási r.-t. nagy vesztesége. Az 1900. évben alakult meg 2,500.000 korona alap-tőkével a Cséry-féle szemétfuvarozási és feldolgozási gyár részvénytársaság, amelynek — mint ismeretes — főfeladata a főváros szemétfuvarozása volt. Ez a vállalat most tette közzé az 1907. április 30-án lejárt mérlegét, amely nem kevesebb, mint 360,420.18 korona veszteséget tüntet fel. Igen érdekes az, hogy a részvénytársaság még az 1906. június 30-án lejárt mérlegében 932.74 korona tiszta nyereséget mutatott ki. Ez a mérleg a következő: *Mérleg 1906. június 30-ról. Vagyont:* Ingatlanok és felszerelések 1.243,563.02. Adások és letétek 204,791.43. Pénztári készlet 3824.10. Ló- és kocsiállomány és lószerszámok 500,380.38. Trágyakészlet 736,761.62. Üzemi készlet 48,831.35. Vasut és annak berendezése 786,588.89. Összesen 3.524,740.49 korona.

Teher: Részvénytőke 12,500 darab részvény 2,500,000.—. Hitelezők és biztosítékok 683,114.20. Értékesítési tartalék 337,000.—. Átmeneti tételek 2668.65. Adótartalék 1025.65. *Nyereség:* 932.74. Összesen 3.524,740.49 korona.

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Kétes követelések 31,143.91. Általános költségek 46,145.50. Kamatok 15,314.45. Igazgatósági tiszteletdíjak 3000.—. Felügyelő-bizottsági illetmények 500.—. Adó 1,920.46. Értékesítési tartalék 49,000.—. *Nyereség* 932.74. Összesen 148,957.06 korona.

Követel: Nyereségáthozat 1906. évről 881.97. Vasuti és fuvarozási üzem jövedelme 62,796.48. Trágyaüzem jövedelme 48,021.77. Ingatlanok jövedelme 5298.26. Kotrási üzem jövedelme 31,958.58. Összesen 148,957.06 korona.

Tíz hónappal később, 1907. április 30-án lezárt mérlege azonban már — mint fentebb említettük — 360,420.18 korona veszteséget tüntet ki, amint ez következőkből is látható:

Mérleg 1907. április 30-ról. Vagyont: Ingatlanok és felszerelések 940,575.58. Adások és letétek 849,784.61. Pénztári készlet 4316.76. Ló- és kocsiállomány és lószerszámok 31,981.30. Trágyakészlet 736,761.62. Üzemkészletek 8571.—. Váltókészlet 1440.—. Vasut és annak berendezése 786,588.89. *Veszteség* 360,420.18. Összesen 3.720,439.94 korona.

Teher: Részvénytőke 12,500 darab részvény 2,500,000.—. Hitelezők és biztosítékok 844,612.46. Értékesítési tartalék 337,000.—. Átmeneti tételek 37,802.28. Adótartalék 1025.20. Összesen 3.720,439.94 korona.

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Általános költségek 47,934.59. Kamatok 25,044.59. Igazgatósági és felügyelőbizottsági díjak 2000.—. Adó 1920.46. Megváltási veszteség 315,634.92. Kotrási üzem 28,910.86. Összesen 421,445.42 korona.

Követel: Nyereségáthozat 1906. évről 932.74. Vasuti és fuvarozási üzem jövedelme 31,863.58. Tárgyüzem jövedelme 19,194.37. Ingatlanok jövedelme 3286.81. A termelés jövedelme 5747.74. *Veszteség* 360,420.18. Összesen 421,445.42 korona.

A Kereskedelmi Bank új részvényei. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága ma felhívja a késedelmes részvényeseket, hogy az 1906. évi tőkeemeléskor kiadott ideiglenes részvénylismervényeket végleges részvénycímletekre való átcsereklés végett a bank főpénztáránál, vagy fiókjainak

pénztáránál mutassák be. Együttal figyelmezteti az igazgatóság a részvényeseket, hogy a régi részvények utolsó szelvénye ez év február havában beváltván, az új szelvényivék, a szelvényutalvány beszolgáltatása ellenében rendelkezésére állanak.

A brükszelesi cukorkonvenczió felmondása. A négy évvel ezelőtt Brüsszelben megkötött nemzetközi cukorkonvencziót tudvalevőleg 1897. szeptember 10-éig fel kell mondaniok, különben annak tartama még egy évig, vagyis 1908 szeptember elsejéig fön áll s a konvenczió rendelkezései érvényesek. Valószínű hogy a nemzetközi cukorkonvenczió fol fog bomlani, legalább arra vall Anglia állásfoglalása. Az angol alsóházban ugyanis Grey angol államtitkár bejelentette, hogy Anglia a cukorkonvencziót felmondani szándékozik. A brükszelesi konvenczió 1908. szeptember 1-én jár le, de egy évvel tovább fennáll, ha az legkésőbb 1907. szeptember 10-ig fel nem mondatik. Ma ült össze Brüsszelben a konvenczióhoz tartozó államok részéről delegált állandó bizottság, amelyen Angliának felmondási szándékát hivatalosan is bejelentették. A kérdés most már az, hogy lehetséges lesz-e Anglia lépése után a konvencziót a többi államok között tovább is fentartani. Erre nézve az állandó bizottság tanácskozásai talán némi tájékoztatást fognak nyújtani.

Mint Berlinből táviratozzák, Capelle külügyminiszteri kereskedelmi osztályfőnök elnöklésével ülésre jött össze ma az állandó nemzetközi cukorbizottság. Az ülésezésnek különös jelentőséget ad az a töbrendbeli javaslat, amely az angol kiküldöttek részéről várható, mert az angol kormány nem kívánja a konvenczió fentartását azon alakban, amelyben négy év előtt megkötötték, hanem megbízást adott kiküldötteinek, hogy bizonyos változtatásokat javasoljanak.

Származási bizonyítvány csatolása a Bajorországba szóló leölt baromfit tartalmazó csomagokhoz. A bajor határszéli vámhivatalok a leölt baromfit tartalmazó küldeményeket ezentul csak — mint értesülünk — akkor bocsátják be bajor területre, ha a küldeményeket a Németországgal 1905. évi január hó 25-én kötött állategészségügyi egyezmény 2. cikkének első bekezdésében kiállított származási bizonyítvány kíséri. Ehez képest a posta- és táviróda hivatalok a leölt baromfit tartalmazó oly csomagot, a mely Bajorországba szól, vagy útjában bajor területet érint, csak akkor fogadják el szállításra, ha a feladó a csomag szállítóleveléhez a helyhatóság által német nyelven kiállított vagy hivatalosan hitelesített német fordítással ellátott származási bizonyítványt csatol. Tájékoztul megemlíti a miniszter, hogy Bajorországon át (Salzburg és illetve Passau vagy Simbach érintésével) nyernek továbbítást a Württembergbe, Baden nagyhercegségbe, Elzász-Lotharingiába és Luxemburgba, valamint Franciaországba szóló csomagok. Ezekhez tehát, ha leölt baromfit tartalmaznak, szintén kell származási bizonyítványt csatolni.

A szabadkai kereskedelmi r. f. felszámol. A szabadkai kereskedelmi részvénytársaság legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén kimondotta a társaság feloszlását és felszámolását.

A kassai takarékpénztár ügye. A Kassai Takarékpénztár válságáról a következőket táviratozzák: A f. hó 12-én egybehívott Kassai Takarékpénztár közgyűlése iránt érthető érdeklődés mutatkozik megyszerte, de leginkább a részvényesebb körben. A közgyűlés határnapjának kiírását megelőzőleg a részvényesek egy nagyobb csoportja kötelezte ugyan magát arra, hogy a szanálási akció módozatait elfogadják, amde egy töredék, mely Kassán, de leginkább a megye területén elhelyezett részvények tulajdonosaiból áll, sehogy sem akart megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a részvényérték 90 százaléka lebélyegzettessék. Ezek egy értekezleten elhatározták, hogy ellenezni fogják a pénzügyi tranzakciót, amiben támogatást nyernek a Kassai Takarékpénztár alapszabályaiban, mely egyenesen meghatározza, hogy a jelenlegihez hasonló tranzakcióhoz a részvényesek kétharmadának szótöbbsége föltétlenül szükséges. Nem tartják igazságosnak és indokoltnak, hogy a részvényesekkel szemben mintegy egy millió korona leszámítolási váltót elveszettek minősítsenek, holott a budapesti pénzügyi segélyével talpraállított és reorganizált Kassai Takarékpénztár

idővel egy krajczárig befogja hajtani ezeket az összegeket és ezzel növelni fogja az új takarékpénztár vagyont, amiből a régi részvényeseknek semmi hasznuk sem lesz. Kimondották továbbá, hogy az igazgatósághoz kérdést fognak intézni, hogy mivel indokolja azt az eljárását, hogy a múlt évi nyereségből 35 korona osztalékot fizetett ki részvényeseként, holott már akkor tudnia kellett, hogy a pénzügyi válság fenyegeti.

Mindezek dacára itt azt hiszik, hogy az igazgatóság előterjesztéseit a közgyűlés el fogja fogadni, annyival is inkább, mert sikerült Szalay László főispánt megnyerni, hogy a közgyűlésen elnököljön, akinek tapintatosságában és higgadságában biznak és hiszik, hogy az elégedetlenek az ellentétben nem fognak a végtelenségig elmenni. Valamint sikerülni fog az elnökölő főispánnak a közgyűlést meggyőzni arról, hogy a budapesti pénzügyi helyzetek segélyakciója nélkül a Kassai Takarékpénztár bukását alig kerülne ki, aminek egyész Abaujvár megyében messzeszemenő következményvel volnának. A bank állását illetőleg a közgyűlés elé terjesztendő igazgatósági jelentés beszámol arról, hogy a 15 millió koronát tevő tavalyi betéti állandékból március hónapban, amikor az első válság hírei kerültek forgalomba, már nagyobb összegeket vettek ki és hogy április végéig a felmondott és kivett betétek összege meghaladta az 5 millió koronát. A run kevés megszakítással május hónapban is tartott ugyanarra, hogy a betétek a felmondás és visszavétel következtében majdnem a tavalyi állandék fejére apadtak.

Romániai terméskilátások. Az ez évi vetések állapotában mutatkozó kedvezőtlen jelenségek nemcsak a magyar külkereskedelemre nézve nagyon fontosak, hanem a romániai üzleti konjunktúrára és az üzlet szilárdságára is számottevő módon kihatnak. Ebben az évben a vetések jelenlegi állapota az érdekelteknek nagy gondot okoz, mint-hogy már most is jelentékeny károk észlelhetők. Már az ősszel elégedetlenek voltak a gazdák a buzavetés állásával, mert az akkori esőhiány miatt nem csírázhatott a szem. Igaz ugyan, hogy a tulságosan hosszúra nyúlt tél nagy hidege ellen a vastag hóréteg igen jó védőtakaró volt, mégis a miatt, hogy a téli hőmérsék áprilisban egyszerre tropikussá vált s tavasz nem is volt és mert ez a meleg még most is tart, a vegetáció nem fejlődhetett s a gazdák ezáltal nagy károknak néznek elbe. Ezeknek a körülményeknek tulajdonítható, hogy a vetés a buzával bevetett terület 25 százalékaiban nem kelt ki. Ezeket a bevetett földeket a gazdáknak újból fel kellett szántaniok, ahová azután nyári buzát vetettek, hogy a föld kihasználatlanul még se maradjon. Ismét 20—25 százalék kár esik a szárazság rovására is, mert sokat kiprészelt a hirtelen beállott meleg is. Bátran elmondhatjuk tehát, hogy az idei buzatermés a múlt évinél 50 százalékkal gyöngébb lesz.

Egyéb mezőgazdasági terményekben is gyengébb eredményre van kilátás. Így például a legfőbb terményeket, ugymint az árpát, zabot és kukoricát is egy hónappal később vetették el, mint tavaly, mert a már említett időjárási viszonyokon kívül az április hónapban kitört parasztlázadás is késeltette a mezei munkát. E fölkelés elfojtására — írja jassy-i tudósítónk — illetve a kibékítésre a kormány erőlyesen közbelépett ugyan, de mindennek dacára április hó végén csöndesedett le a helyzet és csak ekkor kezdhették meg a tavaszi mezei munkákat. E miatt történt meg azután az, hogy az előző években tavaszi vetésre használt földterületnek nagy része ugarnak maradt, a mi az árpára nézve is 50 százalékos csökkenést jelent. Noha, amint az előbbiekből látható, az idei termés a tavalyihoz képest nagy csökkenést mutat, még sokat javulhat a helyzet, ha a közeli hetekben esős idő lesz. Így talán az üzleti konjunktúrák sem fogják általában véve megérezni a gyengébb termést, különösen, ha nagyobb kereslet folytán magas gabonaárak lesznek elérhetőek. Attól sem lehet tartani, hogy a gyengébb termés még a folyton növekedő fogyasztást sem lenne képes fedezni, mert az előbbi évek gazdag aratása után még mindig elég nagy készlet áll rendelkezésre.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio acti

Használatá valódi áldás gyomorbalosoknak és az érzékenyebben szenvedőknek.

Lemánfi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használatá valódi áldás gyomorbalosoknak és az érzékenyebben szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy áron. — (Készítés: Károlyban)

A vo
lészgyi
beérkez
Allamok
hogy az
tavaszi
csökkeni
azaz 35
28-13 m
a tavalyi
92-9%-a
elégítő.
latokat n
grádi cs
folyamán
zetre álta
szárazsá
az ősziel
A korábr
sőinél,
szia és
virágozot
kevesbb
jól állan
az őszie
és mert
nem sok
A tavasz
hétős al
lehetős j

megenge
területé
26-ára e
október
a Bihar
ségben
vásár ez
tartassék

állítas v
igazgató
remekm
kiváló k
adomány
hogy e
A bizott
megalak
munkálk
érmek é
tésével
megrend
Örvend
elnökség
és a mu
deklódás
héten el
sajtó ala
első tíz
gatója v
tottságó
kinthető

pénzügy
vetkező
pénzügy
kelt ren
kg.-ként
szállított
akár pe
előterjes
mális va
államtar
sében a
tet meg
hó 1-től
behozata
16 para

évi máj
ajánlat
szeg er
12,003.5
állított
75,863.6
jég ny
korona
Az 1907
összege
biztosítá
évi decz

A vetések állása a külföldön. A m. kir. földművelésügyi miniszterhez a cs. és kir. konzulátusoktól beérkezett jelentések alapján. **Amerikai Egyesült Államok.** A newyorki cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy az őszi buzavetések a kedvezőtlen téli és tavaszi időjárás miatt szenvedtek, a vetésterület csökkenése a múlt évvel szemben közel 11²⁰ azaz 3'53 millió akre. Az őszi buza összes területe 28'13 millió akre. Az őszi buzavetés állása 82'9%, a tavalyi 90'9%-al szemben. Az őszi rozs 88'0, 92'9%-al szemben. A takarmányfü fejlődése kielégítő. Május hó közepéig a tavaszi vetésmunkákat nagyjából befejezték. **Szerbia.** A belgrádi cs. és kir. konzul jelenti, hogy a május hó folyamán bekövetkezett eső a vetésekre és növényzetre általában jó hatással volt, mindazonáltal a nagy szárazság és hőség nyoma meglátszik különösen az észteken, részben azonban a tavasziakon is. A korábban vetett őszi gabona jobban áll a későinél, hasonlít észlelni a korábban vetett tavasziak és különösen a tengeri körül. Gyümölcs jól virágzott, alma és körte bőven mutatkozik, szilva kevésbé, sok lehullott. Takarmányművek, rétek jól állnak. A nizi cs. és kir. konzul jelenti, hogy az őszi vetések nagyobb részben rosszul teleltek és mert a tavaszi időjárás is kedvezőtlen rájuk, nem sok jót ígérnek. Arviz tetemes kárt okozott. A tavasziak vetését a hosszan tartó szárazság és hőség akadályozza. Szőlők és gyümölcsösök megtehetően jól állnak.

Vásárvalóságok. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Gömör és Kishont vármegye területéhez tartozó Klenóc községben az október 26-ára eső országos vásár ez évben kivételesen október 28-án tartassék meg, és megengedte, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Csökmő községben az eddigelé szombati napon tartott hetivásár ezentul állandóan minden hét hétfői napján tartassék meg.

A nemzetközi sítő-, cukrász- és rokonipari kiállítás végrehajtó-bizottsága mai ülésén az elnöki igazgató bejelentette, hogy **József főherceg** egy remekmű ezüst díszserleget ajánlott fel valamely kiváló kiállító kitüntetésére. A bizottság a szép adományt köszönettel fogadta és felkérte a juryt, hogy e jutalom odaítélésére tegye meg javaslatát. A bizottság ezután **Gerbeaud** Emil elnöklété alatt megalakította a juryt, mely jövő héten kezdi meg munkálkodását. Határozott továbbá a bizottság az érme és okmányok tárgyában; az érme elkészítésével **Murány Gyulát** bízta meg, az okmányok megrendelését pedig művészi bizottságra bízta. Örömdetes tudomásul vette a bizottság, hogy az elnökség igen olcsó jegyeket adott ki az iskolák és a munkások számára. A kiállítás iránt való érdeklődést mutatja az, hogy a katalógus az első héten elfogyott. A bizottság új kiadást rendező sajtó alá s elhatározta, hogy a katalógust francia és német kivonatban is kiadja. A kiállításnak az első tíz napon naponként átlag 1770 fizető látogatója volt, ami az eddigi szakkiallítások látogatottságával szemben meglepő eredménynek tekinthető.

Sörvám emelése Montenegróban. A montenegrói pénzügyminiszter valamennyi vámhivatalhoz a következő körrendeletet intézte: A fejedelemség pénzügyminisztériuma 1904. évi április hó 16-án kelt rendeletével a külföldről behozott sör vámját kg-ként tiszta suly szerint 20 paráról 6 parára szállította le, történjék a behozatal akár hordóban, akár pedig palackokban. A pénzügyminisztérium előterjesztésére és az 1903. évi minimális és maximális vámtarifáról szóló törvény 13. §. alapján az államtanács folyó évi április hó 10-én tartott ülésében az 1904. évi április 16-án kiadott rendeletet megváltoztatta és elhatározta, hogy f. é. május hó 1-től kezdve a hordóban vagy palackokban behozatalra kerülő sör a tiszta suly után kg-ként 16 para vámot fog fizetni.

Assicurazioni Generali biztosító intézetnél 1907. évi május hóban az életbiztosítási osztálynál 1661 ajánlat 13,711.920 korona 29 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1422 kötvény 12,003.599 korona 07 fillér biztosítási összegre állított ki. Folyó évi január 1-e óta 8555 ajánlat 75,863.658 korona 31 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 7432 kötvény 68,690.029 korona 39 fillér biztosítási összegre állított ki. Az 1907. évi január elseje óta bejelentett károk összege 3,741.804 korona 75 fillérre rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1906. évi december hó 31-én 117,600 kötvény után

849,570.242 korona 52 fillér tőkét és 1,666.993 korona 87 fillér járadékot tett ki, a mire készpénzben 234,205.259 korona 55 fillér van tartalékba helyezve. Az 1906. évben az életbiztosítási osztály által kifizetett károk 13,523,622 korona 23 fillért tettek ki s az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 861,570,345 korona 95 fillért tesznek ki. A biztosítás minden pódii nélkül érvényben marad a teljes összeg erejéig, ha a biztosított népfelkelési kötelezettségénél fogva hivatott be. A betöréslőpás elleni biztosítási osztálynál ugyanezen hónapban 54 káreset jelentetett be 12,482 korona összeggel, folyó évi január 1-je óta 257 káreset 109,084 korona összeggel került bejelentésre.

Nyilt-tér.

(E rovatlan közölteért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

†

Stephani Ervin és neje született **Losoczv Edina**, valamint leányuk **Magda** az összes rokonság nevében is mélyen megsomorodott szívvvel jelentik a forrón szeretett és felejtethetlen édesatyja, após és nagyatyja

füleki STEPHANI LAJOS
urnak

az Általános Osztrák-Magyar Légész-társulat és a Budapesti Általános Villamosági R. T. alapító igazgatósági tagjának, a pesti ág hitv. ev. magyar és német egyház tiszteletbeli fogadnokának stb.

folyó hó 7-én délelőtt 1/211 órakor, rövid szenvedés után, életének 83-ik évében bekövetkezett elhunytát.

A meghaldogult hült tetemei **hétfőn, folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor** fognak a **Deák-téri evang. templomban** az ág. ev. hitvallás szerartatása szerint megáldani és aznap délután 1 órakor a keleti pályaudvarról induló különvonattal **Pülekre** szállítani, hol **délután 4 órakor** újból megáldatván, a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Áldott legyen emléke!

Ifj MECHLOVITS TIVADAR
mű- és czimfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körut 55.
TELEFON 66-72

 FRANCOIS
TRANSYLVANIA
SEC

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucza-tonkint 1 10 forintig. Capot-Americaín rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (5 db a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 irtig. Dicsra-övek, egy o mább 2 50 3 , 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegy zék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Az üzlet irányzata ma is teljesen lanyha volt s ennek következtében az árak 5-10 fillérrel csökkentek. A készáruipiaczon mindössze 10.000 m buza kelt el, 5-10 fillérrel olcsóbb árakon, míg a határidőpiazcon az általános kedvezőtlen hangulatra az árak szintén csökkentek.

Az egyes gabonafajok 50 kilónkénti szombati és a mai záró-árfolyamát a következő táblázat mutatja.

	Junius							Különbözet + több - kevesebb
	1-én	3-án	4-én	5-én	6-án	7-én		
októberi buza	10.38	10.21	10.40	10.47	10.37	10.30	-07	
októberi rozs	8.62	8.51	8.63	8.60	8.48	8.44	-04	
októberi zab	6.98	6.83	6.83	6.90	6.84	6.89	+05	
juliusi tengeri	5.96	5.81	5.85	5.85	5.80	5.53	-03	
máj. teng. 1908.	5.98	5.81	5.81	5.83	5.80	5.82	+02	

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80'5 k. 20.90 K, 1000 mm. 80 k. 20.90 K, 100 mm. 80 k. 20.80 K, 200 mm. 80 k. 20.75 K, 100 mm. 80 k. 20.60 K, 100 mm. 80 k. 20.60 K, 800 mm. 80 k. 20.50 K, 100 mm. 80 k. 20.50 K, 120 mm. 77'5 k. 20.30 K, 120 mm. 75 k. 19.30 K.

Fejérmegyei: 1200 mm. 79 k. 20.70 K, 900 mm. 79 k. 20.70 korona.

Pestvidéki: 300 mm. 70 k. 20.20 K, 150 mm. 79 k. 20.— K, 300 mm. 78 k. 20.10 K.

Rozs. 200 mm. 15.50 K kpf. par., 200 mm. 15.20 K, kpf. par., 150 mm. 15.20 korona kpf. par., 100 mm. 15.20 korona kpf. par.

Arpa. 200 mm. 14 K kpf. paritás, 345 mm. 13.20 korona kpf. hajóban,

Zab. 100 mm. 15.65 K kpf.

Tengeri. 100 mm. 12 korona kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 5-től június 6-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	23823	4230
Rozs	621	1382
Arpa	2272	—
Zab	3222	2874
Tengeri	10385	8825
Liszt	535	29251
Korpa	—	3578

A határidőpiazcon kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza októberre 10.38, 10.25, 10.34, 10.30.
Rozs októberre 8.50, 8.45, 8.38, 8.45, 8.43.
Zab októberre 6.84, 6.91.
Tengeri júliusra 5.79, 5.83.
Tengeri 1908. májusra 5.78, 5.76, 5.82.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre — — — — — 10.30—10.31
Rozs októberre — — — — — 8.44—8.45
Zab októberre — — — — — 6.89—6.90
Tengeri júliusra — — — — — 5.83—5.84
Tengeri 1908. májusra — — — — — 5.82—5.83

Délutáni forgalom.

Délután a gyenge irányzat tovább is tartotta magát s az árak további veszteséget szenvedtek.

4 óra 36 percikor záródnak:

októberi buza	10.28	10.29
októberi rozs	8.44	8.45
októberi zab	6.89	6.90
1907. júliusi tengeri	5.82	5.83
1908. májusi tengeri	5.82	5.83.

WIKUS
CSOKOLÁDÉ GÁR
BUDAPEST
IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDE
WIKUS
CACAOBOR

Ertéktőzsde.

Tekintettel arra, hogy Bécsből megnyugtató jelentések érkeztek és a pénzváltóbank alakulását a jövőre nézve kevésbé kedvezőtlenül ítélték meg, a mai tőzsde kezdettől végig barátságos hangulattal folyt le. Bécsi számlára tetemes visszavásárlások történtek, mely vásárlások szintén hozzájárultak az árfolyamok emelkedéséhez. Leginkább kerestek déli vasut és rimamurányi vasmű részvények, az utóbbiak 4.50 koronával javították jegyzésüket. A helyi értékek piacán szintén nagyobb vételkedv jutott kifejezésre, állandóan emelkedő árfolyamok mellett. Előnyben részesültek Magyar Jelzálogbank részvények, melyek 3 koronával magasabb árfolyamon kerültek ki a forgalomból. A soronpón kerestek Drezdai-féle téglát, Salgótarjáni kőszénbánya és Magyar Kereskedelmi részvényeket magasabb árfolyamon. Befektetési értékek élénkebb üzlet mellett lényegesen megszilárdultak. Orosz járadékok 60 fill., magyar koronajáradékok 20 fillérrel emelkedtek.

Előtőzsde.

Az előtőzsde kedvezőbb külföldi jelentésekre barátságosabb volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 656.—6572.5, Magyar hitelbank 757.50—758.75, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 498.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—485.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 132.—133.50, Rimamurányi vasmű 539.—542.—, Magyar koronajáradék 93.25 —, Közúti vasut 547.—547.50, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor zárócnak: Osztrák hitelrészvény 656.50—657 —, Magyar hitelbank 757.75—758.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 497.—498.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.—486.—, Osztrák-magyar államvasut 673.50—674.—, Déli vasut 131.50—132.—, Rimamurányi vasmű 540.—540.50, Magyar koronajáradék 93.25—93.50, Magyar aranyjáradék 111.—111.25, Közúti vasut 547.50—548.—, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kedvező maradt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 655.75—656.50, Magyar hitelbank 757.75—758.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.25—498.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.25—486.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Rimamurányi vasmű 540.—541.50, Magyar koronajáradék 93.25—93.35, Magyar aranyjáradék —, Közúti vasut 548.—, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, Hazai bank 284.75—285.50.

Helyi értékekben kötetett: Salgótarjáni kőszénbánya 572.—573.—, Konvertált sorsjegy —, Kereskedelmi bank —, Magyar agrárbank —, Danubius —, Drasche —, Convertált sorsjegy —, Ujlaki téglagyár —, Budapesti gőzmalom —, Ganz vasgyár —, Felten kábelgyár —, Hazai sorsjegy —, 114.50 Kereskedelmi r-t. —, Weitzer vagon —, Magyar osztrák részv. 195.—, Fővárosi Takarékpénztár 2210.—.

1 óra 30 perczkor zárócnak: Osztrák hitelrészvény 655.50—656.—, Magyar hitelbank 757.50—758.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.50—498.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.50—486.—, Osztrák-magyar államvasut 674.—674.50, Déli vasut 132.50—133.—, Rimamurányi vasmű 541.—541.50, Magyar koronajáradék 93.40—93.45, Közúti vasut 547.—547.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3—4, nyolcz napra 6—8 K. Junius végére 12—24 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde berlini vásárlásokra szilárd volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 655.50—657.—, Magyar hitelbank 757.50—758.25, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II kib. —, Osztr.-m. államvasut 674.—673.50, Déli vasut —, Rimamur. vasmű 541.50—542.50, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közúti vasut —, Városi villamos vill.

3 óra 30 perczkor zárócnak: Osztrák hitelrészvény 656.50—657.—, Magyar hitelbank 757.50—

758.— Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 498.—498.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.50—486.—, Osztrák-magyar államvasut 674.—674.50, Déli vasut 132.50—133.—, Rimamurányi vasmű 542.—542.50, Magyar koronajáradék 93.40—93.40, Magyar aranyjáradék 111.50—112.—, Közúti vasut 547.—547.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 7. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.60—11.10, bánáti 10.25—10.65, tótfelvidéki és csepelszigeti —, marchfeldi —, mosoni és győri 9.70—10.05 K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.30—8.50 K, csepelszigeti 8.25—8.40, pesimegyei 8.35—8.55, különféle magyar —, osztrák — K.

Arpa: tótfelvidéki —, déli vasuti —, tiszavidéki — K.

Magyar jengeri: 6.20—6.40 K, cinquantin — K.

Magyar közepes zab: 8.05—8.30 K, elsőrendű 8.20—8.40, válogatott 8.35—8.70 K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 7. A tegnapi nagy lanyhaság után ma ismét szilárdabb lett az előtőzsde, mert a tőzsdén kívül álló körökben nem történt eladás és a külföldi tőzsdékről érkező hírek is kedvezőbbek voltak. A helyi piacon nagyobb visszavásárlások történtek, különösen alpesi bányarészvényekben és hitelrészvényekben, amely utóbbiak iránt Budapesten is mutatkozott érdeklődés. Az államvasutak és a rimamurányi részvények értéke is emelkedett, ugyancsak emelkedtek a lombardok is. A kedvező hangulat az előtőzsde végéig megmaradt.

11 órakor zárócnak:

Osztrák hitelr. 657.—, Magyar hitel 756.—, Államvasut 674.75, Déli vasut 132.75, Alpesi bányatársulat 582.25, Rimamurányi 541.50, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajár. 93.25, Orosz érték 82.70, Török sorsjegy 182.25, Német márka 117.80, Prágai vasmű —, Unio-bank 557.50, Laenderbank 438.75, Bankverein —, Elbavölgyi —, alpesi bánya —.

A déli tőzsde nyugodt hangulattal nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 656.25, Magyar hitel 757.—, Länderbank 438.75, Unio-bank 556.50, Államvasut 674.75, Anglo-bank 302.—, Bankverein 537.—, Déli vasut 132.75, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 582.25, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajáradék 93.25, Török sorsjegy 181.75, Német márka 117.80, német márka —, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 541.—, Orosz jár. 83.50, Keleti vasutak —, Hitelrészvény 656.25.

Bécs, június 7. (Osztrák értékek zárlata.)
4.2 százalékos papír-járadék 97.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.50, 1860-as sorsjegy 150.75, Osztrák hitelsorsjegy 432.50, Angol osztrák bankrészvény 301.—, Bécsi Bankverein 536.50, Osztrák-magyar bank 1766.—, Déli vasut 131.—, Dunagőzhajózási társaság 1608.—, Dohány részvény 412.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.82, Osztrák Lloyd 466.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.70—40, Osztrák koronajáradék 97.85, 1864-es sorsjegy 251.75, Osztrák hitelintézeti részvény 655.50, Union-Bank 554.50, Osztrák Länderbank 439.—, Osztrák-magyar államvasut 672.50, Elbavölgyi vasut 424.—, Alpesi részvény 580.25, 20 frankos 19.17, Londoni váltóár 240.95, Lipótkóhó 470.—, Töröksorsjegy 181.45, Tartott.

Bécs, június 7. (Magyar értékek zárlata.)
4 százalékos arany-járadék 111.15, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 144, Magyar hitelbank részvény 756.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 542.50, Magyar cukoripar 17.25, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.40—, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 484.—, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 7. (Tőzsdejelentés.) Bár megnyitáskor valamivel nyugodtabb hangulat volt tapasztalható, mint ahogy a tegnap lehangolólag hatott okok nem forogtak fenn, a tőkeeros köröknek az üzlet továbbfejlesztését, főleg ipari értékekét illető bizalmatlansága mégis megakadályozta az áraknak jelentékenyebb javulását. Bankok legnagyobb részét kissé iavultak, szén- és vasártekek csak elvétve emelkedtek jelentéktelenül. Határozott szilárdság volt bécsi jelentések hatása alatt osztrák értékekben észlelhető, különösen déli vasut emelkedett arra a feltevésre, hogy a kormány a vételárak kifizetésére halasztást ad. Orosz kölcson tovább javult. A későbbi folyamatban az árfolyamok részben csökkentek, az üzlet mindazonáltal szilárdan zárult. Bankok fedezésekre magasabb árakkal bírtak. A harmadik tőzsdeidőben a forgalom csendes üzlet mellett tartott. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma csekély üzlet mellett szilárd. Napi pénz 3½, magánleszámítási kamatláb 4½%.

Zárlatok jegyzetük: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, Osztrák hitelrészvény 204.90, Déli vasut 26.80, Orosz bankjegyek 214.60, 4 százalékos orosz kölcson 70.25, Disconto Commandit 168.40, Dinamit-truszt 155.—, Harpeni 205.25, Unifikált török járadék 94.—, 4.2 százalékos ezüst-járadék 91.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-magyar államvasut 14.—4, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék —, All. villamosági Edison 197.—, Gelsenkircheni 192.75, Laurakóhó 223.50, Iavult.

Frankfurt, (Zárlat.) június 7. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.95, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.15, Osztrák hitelintézeti részvény 205.—, Osztrák-magyar államvasut 144.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.37, Bécsi Bankverein 135.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcson 75.40, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.15, Osztrák koronajáradék 97.45, Magyar koronajáradék 92.90, Osztrák-magyar bank 126.60, Déli vasuti részvény 26.60, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.80, Párisi váltóár 813.66, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 293.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) június 7. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.70, Sorsjegy 152.50, Déli vasut 26.70, 4 százalékos Aranyjáradék 98.70, Osztrák hitelrészvény 205.20, Osztrák-magyar államvasut 143.70, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.10, Nyugodt.

London, június 7. Angol consol 83½.

Páris, június 7. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.17, Osztr. aranyjáradék 98.—, Magyar aranyjáradék 94.40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 495.50, 4 százalékos Olasz járadék 103.20, Déli vasut elsőbbségi kötv. 317.—, 5 százalékos Marokkói járadék 592.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 86.84, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 92.95, 4 százalékos spanyol járadék 93.70, 4 százalékos unifikált török jár. —, Török sorsjegy 154.75, Török dohányrészvény —, Osztrák föld-hitelintézet —, Osztr. Länderbank 467.—, Ma-

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű gőzcsepőkészletek, úgyszintén magánjárók (utl-mozdonyok) csepőkészletek, vontatás és szántási eszközök (a mozdony utánakészített egy ölet fogó ekével).

Külön érjegyákok mindennemű gazdasági génekről!

gyar Jel
Banque
vasut —
Keleti va
gépgyár
—, Tula
kőszén 3
Rand —
200.50,
terdamra
(rövid) 1
Belgium
2/16, Va
magánka

A f
sebb té
lyezhető.
az árak
zöldsegi
állandó
Idei méz
Uj burg
lanyhábl

150 K,
hosszan
helybeli
nával 1
szalonn
140 K,
való 1
154—15
(vidéki)
2.00 K,
1.60 K.

gyar Jelzálogbank 514.—, Banque de Paris 1464, Banque Ottomane 707.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 138, Meridionalvasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits 21.68, Hartmann gépgyár 658, Rio Tinto 21.72, Sucerie d'Egypte —, Tula 443, Thomson Houston 126.—, Urikanyi kőszén 34.75, Chartered 162.50, De Beers —, East Rand —, Jagersfontein —, Transvaal Consols 200.50, Transvaal Land Company 52.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz aranyváltó (rövid) 3/16, Váltó Svájcra 7/16, Csek Londonra 251.37, magánkamatláb 3/16, tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1907. június 7.

A forgalom meglehetősen csendes. Spárka kisebb tételekben érkezvén, jó áron volt elhelyezhető. Vajból a hozatalok megnövekedtek, mi az árak megfelelő redukálását idézte elő. Korai zöldségfélék állandóan keresettek. Baromfi (élő) állandó elhelyezésre talál szövetkezeitünk után. Idei mézből is jelentkeznek már az első kínálatok. Új burgonya és egyiptomi hagyma keresett. Tojás lanyhább.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahús hátulja 70—150 K, eleje 60—120 K, vidéki borjú hárban hosszan mérve súlylevonás nélkül 110—120 K, helybeli borjuhús 120—146 K, sertésus szalonával 140—146 K, lehúzott sertés 150—156 K, szalonna friss 120—140 K, szalonna sózott 132—140 K, szalonna füstölt 134—148 K, olvasztani való 120—140 K, hárj 152—156 K, sertészsír 154—156 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.30—1.80 K, hazai sonka 1.50—2.00 K, szalámi 3.60—4.00 K, nyári szalámi 1.40—1.60 K.

Vad: Oz 1.60—1.70 K, szarvas — K, vaddisznó — K kg.-ként egészben, nyul — K, fogoly — K, fácán — K, szalonna — K, vadruca — K darabonként.

Baromfi-félék: Élő rántani való csirke 1.60—2.20 K, sütni való 2.00—2.80 K, kappan — K, kacska fiatal 5.00—6.00 K, liba fiatal 7.00—12.00 K, lud hizott — K, tyuk 3.00—4.00 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50—1.70 K, hizott rucza 1.50—1.70 K, hizott pulyka 1.30—1.50 K, leves-tyuk 1.50—1.70 K kg.-ként. Pulárd 1.50—3.20 Gyöngytyuk — K, darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.30—2.50 K, II. 2.00—2.20 K, főzvaj (köpült) 1.40—1.60 K, tehénturó 10—28 fillér kilogr.-ként. A valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállítatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.00—6.00 K, rózsás 4.00—4.50 K, fehér 4.00—4.50 K, kifli 6.00—8.00 K, sárgarépa — K, petrezselyem — K, vörshagyma makói: 6.00—8.00 K, közönséges hazai 3.00—5.00 K, fokhagyma 20.00—36.00 K, 100 kgként. Fejes saláta fél drb. — K, burgonya, új 40—50 K, kalarábé 6—10 K, spárka solo 1.00—1.30 K, közép 40—80.— K, leves 20—30 K kg.-ként, zöldbab, hüvelyes 80—1.00 K, zöldborsó, hüvelyes 20—30 K, kifejtett 90—1.20 K, uborka, salátának 20—40 fillér drbként, ezetbe 4—10 fillér drbként, 100 darabonként egyiptomi hagyma 50—22 K.

Gyümölcsfélék: Szőlő —, Chasselas —, Passatuti — fillér kg.-ként. Alma változtatott elsőrendű áru (arany parmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb. — K, másodrendű — K. Körte elsőrendű — K, másodrendű — K métermázsánként.

Vegyesáruk: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle áron értékesítünk. Mész 1.10—1.20 K kg.-ként. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Kézművészeti Egyesület vezérképviselője minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcsíz 50 — fill. kgr.-ként, friss 80—1.00 fillér kgként. Lencse (erdélyi) — K, bab apró 16—24 K, nagyszemű 16—24 K 100 kgként. Tojás bácskai 64.—66.— K, erdélyi apróbb áru — eredeti ládáiban (1440 darab).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Endaposi, június 7-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg ne-

héz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 137—139 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi június 5. napján volt készlet 35105 drb., 1907 június hó 6-án felhajtott 434 darab, 1907 június 6. napján elszállított 180 darab, 1907 június 7. napjára maradt készletben 35363 drb. A hizott sertésüzlet iránvzat: üzletelen.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 7. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 442 darab sertés, 54 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1136 darab sertés, 62 darab süldő, — darab malacz, összesen 1578 darab sertés, 116 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1367 darab sertés, 59 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 211 darab sertés, 57 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 104—112 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kg-ig 96—104 fillér, ételsúlylevonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — korona, ételsúlylevonással 134—136 korona, fiatal közép 220 kg-tól — kg-ig — korona, ételsúly levonással 130—140 korona, könnyű 220 kg-ig — korona ételsúlylevonással 130—140 korona. Belföldi süldő 100—112 korona. Horvát süldő 88—112 korona. A vásár iránzata élénk, az árak hanyatlottak.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Table with multiple columns: Buza, Egyéb gabonneműek, Burgonya, Különlődő termények, Államadósság közközlésnök, Zöldségfélék, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Cézvmalmok, Fülönfélék vállalatok. Each section contains detailed price lists for various goods and services.

Baldócz gyógyfürdő a magyar Karlsbad

(háziilag kezelve) a Tatra déli részén.

Lithion, vasas, glambersó, Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet, Oertel-féle terraintúra. Gyógyforrások egyenrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lóbogó fürdő, pezsgőfürdő és mórifürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyegyében. Vasutállomás Szepesváralja. TELEFON 79-02.

Baldóczy Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczon a gyógyfürdő igazgatójánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79-02

Sérvben szenvedők!
A cs. es. kir. szab Keleti-féle sérvkötő, pneumatikus gummi-pelottával, a legrövidebb sérveket a legnagyobb könnyűséggel is visszatartja.
Ára: Egyoldalú — K 12
Kétoldalú — K 24
25 év óta fennálló test-egyenészet (orthopaedia) műintézetben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a legkésőbbi technikai kivitelben készülnek:
Műlábak és műkezek, műfüzők és egyenestartók. Járó és támogatók, háskötők.

HÁZAI IPARI GUMMI görcsérharisnyák stb.
Fontos hölgyeknek: Női kiszolgálás.
Kérje ingyen és bérmentve ezernél több ábrával ellátott képes árjegyzékem.

KELETI J. orvosesztézi műszergyáros, BUDAPEST, Koronaherceg-utca 17a. Gyár: IV., Koronaherceg-u. 18. Alapított 1978.

Városban és falun nélkülözhetetlen a **GUTTMANN-féle** eredeti szab. **Szoba-klozet**

melynek tulajdonságai egyszerű kezelés, kényelem, felismerhetetlenség és teljes avatatlanság, más gyártmányok által ol' nem érhető el. Különböző kivitel. — Eredeti csak akkor, ha a záróedél fenti védjeggyel van ellátva.

GUTTMANN L. klozetgyára
Budapest, Városház-utca 2. Kossuth Lajos-u. sarok. Telefon 18.
Nagy raktár: bidetek, higiénikus öfűzőeszközök és klozetpapír. Klozet és fürdőberendezések, betegápolószerek, betegtolóköcsök, thermophorok, spiritus-tűzők és egyéb kényelmi cikkek.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Raktárak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

17 HUZÁS

van évenként a következő 5 drb sorsjegyre
1 drb Konverzionális Jelzalog sorsjegy
1 " Olasz vörös-kereszt " "
1 " Bazilika " "
1 " Erzsébet-Szanatórium " "
1 " Józsv " "

LEGKÖZELEBBI HUZÁSOK:
Június 25. Konv. Jelzalog. Főnyer. K. 100.000
Július 1. Erzsébet sorsj. " K. 100.000

Évi nyereségek
3,000.000
korona.

Fent felsorolt 5 drb eredeti sorsjegy 40 havi 8 kor. 50 filléres részletfizetésre kapható meg. Egy részletnek vagyis 8 kor. 50 fillérnek postautalványon hozamvaló beiktatása után azonnal megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó részleteket azonnali játékgózzal, mely szerint az összes nyereségek a vevőt illetik. A húzás eredményéről mindenkor értesítést küldök. A teljes behizetés befizetésével ezen 5 értékpapír a vevő korlátlan birtokába megy a aki azokra még 32-50 évig játszik, mely idő alatt minden sorsjegy nyer. Részleteket utánvét ellenében nem küldök.

Beiffeld József bankháza
Budapest, Károly-körut 1. Alapítva 1874.

Legjobb poloskairtó szer a **Watterol**
Egy üveg ára 70 fillér.
Kapható kizárólagosan **WATTERICH A.** droguistánál
Budapest, VII., Dohány-utca 5. szám.

HETI MŰSOR.

Június	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Színkör)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
9 Vasárnap . d. u. este	Nászinduló	—	Vizsgalóadás Bernát	Göze Gabor Budapestön János vitéz	A gyimesi vadvirág A mádi zsidó	A vig özvegy A vig özvegy	Bergner Zsiga Berger Zsiga	A táncz

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 7. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Már Oszkár soproni állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt a temesvári állami főreáliskolához helyezte át, illetőleg ezen tanításhoz rendes tanárrá nevezte ki, Lavass László tanítóképző intézeti megbízott tanárt az iglyői állami tanítóképző intézethez a X. fizetési osztályba segédtanárrá; az igazságügyminiszter Hanker Antal szolnoki törvényszéki díjokot a karcagi járásbíró-sághoz irnokká, Droppa Gyula közjegyzői irnok, beszercebányai lakost a beszercebányai járásbíró-sághoz végrehajtóvá, a honvédelmi miniszter Laposán Árpád végzett joghallgatót díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokká és a fűmpei pénzügyigazgatóság Materljan Arzén díjtalan vámgyakornok jelöltét a fűmpei fővármihatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan vámgyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Wilhelm Vilmos nyitrai lakos saját, valamint József, Aladár, Eszter, Eugénia és Anna nevű kiskoru gyermekei „Veró“-re, Deutsch Béla budapesti lakos „Dobó“-ra, Steidl Ferenc szolnoki lakos „Szántó“-ra, Schwarcz József akasztói lakos saját, valamint kiskoru Margit, Rózsa, László, Ilona és Andor nevű gyermekei „Somogyi“-ra, kiskoru Hauzler Margit kiskörösi lakos „Hunyadi“-ra, kiskoru Sterk Márton szabadszállási lakos „Szabados“-ra, Löwenfeld Sámuel budapesti lakos saját, valamint Julia, Elías és Olga nevű kiskoru gyermekei „Réti“-re, Pollák Sándor budapesti lakos saját, valamint Klára, Borbála és Magdolna nevű kiskoru gyermekei „Pogány“-ra, kiskoru Herzl Antal Dávid budapesti lakos „Hernádi“-ra, kiskoru Auer Margit ungvári lakos „Hegy“-re, kiskoru Grünfeld Henrik nagyváradi lakos „Gárdos“-ra, kiskoru Reberics Gyula és Lajos, Béla pécsi lakos „Imrefi“-re, Schwarcz Miklós hatvani lakos „Szekely“-re, kiskoru Hahn Frigyes csurgói lakos „Vértesi“-re, Fon Mór budapesti lakos „Fodor“-ra, Csulea (Ciula) Demeter mörüli lakos „Bíró“-ra, kiskoru Steiner Andor kaposvári lakos „Szőg“-re, kiskoru Löwinger Jenő győri lakos „Virág“-ra kiskoru Marosán Gyula budapesti lakos „Marosi“-ra, kiskoru Grósz Dezső nagyváradi lakos „Gál“-ra, kiskoru

Lichtmann Béla nagyváradi lakos „Lakatos“-ra, Rosenbaum Pál budapesti lakos „Rajnik“-ra, Tischler József váguj-helyi lakos saját, valamint kiskoru Mária és Lajos nevű gyermekei „Asztalos“-ra, kiskoru Weiss Béla és Weiss Blanka pécsi lakosok „Vajda“-ra, Schwitzer Sándor budapesti lakos saját, valamint László és Ilona nevű kiskoru gyermekei „Timár“-ra, Trafikant Károly budapesti lakos saját, valamint kiskoru Irma és György nevű gyermekei „Török“-re, kiskoru Kornstein Ernő Frigyes temesvári lakos „Kallós“-ra és Fischgrund Mózes és kiskoru Fischgrund Lipót, budapesti lakosok családi nevének „Földes“-re kért átváltoztatását megengedte.

VIZÁLLÁS.

június 6. június 7.		június 6. június 7.	
méter		méter	
Inn	Szárding 2.46 2.85	Tisza	M.-Sziget 0.50 0.70
Duna	Passau 3.85 3.84		Tekelháza 0.80 0.69
	Linz 1.45 1.15		V.-Namény 1.38 1.77
	Bécs 0. — 1.72		Tokaj 1.20 1.42
	Pozsony 3.95 3.62		Tiszafüred 1.40 1.56
	Komárom 5.03 4.96		Szolnok 1.66 1.66
	Budapest 4.94 4.89		Csongrád 2.03 2.03
	Paks 4.89 4.70		Szeged 3.09 2.94
	Mohács 5.85 5.81		T.-Bécs 3.49 3.42
	Gombos 0.26 0.24		Titell 5.20 5.17
	Ljvidék 5.92 5.62	Ondava	Hód 0.50 0.83
	Pancsova 5.31 5.79	Tapoly	Bartfa 0.60 0.44
	Orsova 5.28 5.18	Bodroz	Ladmócz 1.40 1.28
Merva	Morvaifalu 1.08 1.06		Zsolca 1.94 1.86
Vag	Zsolna 1.20 0.96	Hernád	H.-Németi 0.48 0.40
	Trencsén 0.96 0. —	Berettyó	Margitta 0.88 0.45
	Szered 1.54 1.28		B.-Újtutu 0.68 0.40
Rába	Szt.-Goltthárd 0.04 0.08	Körös	Csucs 0.50 0. —
	Sárvár 0.41 0.34		N.-Várud 0.84 0.57
	Győr 4.34 4.20		Befényes 0.68 0.59
Dráva	Vasad 2.28 2.20		Fenke 0.76 0.59
	Zalkány 1.08 0.96		Gurahonc 0.48 0.47
	Bárcs 2.22 2.05		Boroslenő 0.00 0. —
	Fuzék 3.93 3.91		Békés 1.69 1.24
Mura	M.-Szerdau 1.76 1.62		Gyoma 2.08 2.71
Száva	Zágráb 0.46 0.40	Maros	Gy.-Fehérvár 0.50 0.75
	Szilczek 2.43 2.23		Branyicska 1.06 1.02
	Mitrovicza 5.69 5.54		Soborsiu 0. — 0. —
Szamos	Décs 0.71 0.59		A-ad 0.40 0.28
	Szatmár 1.65 1.66		Makó 0.80 0.52
Kraszna	N.-Majtény 0.90 0.70		K.-Kostély 0.94 0.92
Latorca	Munkács 0.28 0.20		Kiszető 0.88 0.87
Laboreza	Homonna 0.30 0.34		Temesvár 0.96 0.66
Ung	Ferencesny 0.14 0.10		Hesekrék 1.23 1.19

Időjárás.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 7-én reggel 7 órakor.
Az elmúlt nap időjárásának átnézete:
Hazánkban többnyire csak csekély mennyiségű csapadék szórvaosan az ország keleti felén, meg a Tengerparton fordult el. A hőmérséklet kissé emelkedett és maximuma: Kecskeméten 25 C°, minimuma: Árvaváralján 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára.
Változatlan felhős idő várható lényegtelen hő-változással és elvtve — leginkább Keleten — esővel.

Állomás	Levegőmagasság 100 m	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és sebesség	Felhőzet	Csapadék mm		46m-esek jel
					max.	min.	
A.-Szlatina	55.9	+15.0	W	2	4	—	21 18
Ungvár	55.9	+17.2	NW	1	4	—	21 14
Keszmarék	57.8	+12.2	N	1	1	—	17 10
Losoncz	57.2	+17.0	NW	2	0	—	20 10
Ógyalla	58.2	+14.6	NW	1	3	—	22 10
Budapest	57.3	+16.7	NW	1	0	—	21 10
Herény	59.3	+15.0	—	0	4	—	21 10
Keszthely	59.2	+15.0	NW	1	3	—	21 10
Pécs	58.7	+15.8	NW	3	1	—	22 10
Zágráb	59.4	+19.7	NW	1	4	—	21 10
Étame	58.8	+15.8	N	1	4	10	22 10
Szeged	57.2	+19.0	NR	1	4	—	19 14
Femesvár	57.2	+19.7	NW	1	4	—	19 14
Nagyvárad	57.7	+16.8	W	0	4	—	21 10
Kolozsvár	56.0	+15.1	N	2	4	—	22 10
Nagyszombat	55.2	+14.0	NW	1	4	3	18 12
Szatmár	—	+16.4	E	1	4	ny	21 12
Eger	—	+15.2	SW	3	4	3	19 10
Árvaváralja	—	+17.4	—	0	—	—	15 10
Seimeczbánya	—	+13.0	N	4	0	—	19 10
Komárom	—	+15.0	NW	2	2	—	21 0
Sopron	—	+16.9	NW	2	4	—	19 10
Magyar-Ovár	—	+14.8	NW	2	4	—	19 10
Sopron	—	+15.0	NW	1	0	—	22 10
Eszék	—	+17.8	—	0	4	2	21 10
Cirkvenica	—	+16.2	—	0	4	1	21 14
Debreczen	—	+16.2	—	0	4	1	21 14
Kecskemét	—	+15.0	N	2	3	—	25 12
Oroszhaza	—	+15.4	NW	2	4	—	20 14
Árad	—	+16.7	W	2	3	—	19 14
Zsomholya	—	+18.3	NW	1	2	1	20 14
Verecz	—	—	—	0	—	—	—
Drenkova	—	—	—	0	—	—	—

Szombat
KÜ
Ünn
Ejje
Lob
Sok
Szé
Kor
És
Neg
Eln
Az
Hog
Sze
Kor
Éd
Ó a
Tör
És
Urít
Kie
(Az áran
hogy mily n
áram a Niaga
des árrakkal
telepek esete
tén szokásos
elektromos a
(5 cent) ki
dig a Niaga
1 1/2 fillért sz
gyarazza az
vizesés kika
ama mozgá
czélja lenne
elektromos a
oly sok vize
jelenté.
Különb
hadügymini

De in
szándéka?
nyugtalanít
Szegé
időhöz ka
akkor, am
Gyorsan f
különös t
aztán —
szívében.
Alkalm
levél tart
már az ut
a lépésere
akarta és
Aggóc
alázatos pi
lefe gyverez
Elvett
megmonda
azzal az ig
eljön.
Egysz
szor elmar
És m
dennek.
Szegé
De ig
lett tenni
szélyt, me
Hiszen ig
ezideig m
láka után
végződtek
Nap
férje haza
eddig Lou
megbizott

KÜLÖNFÉLÉK.

Jubileumra.

Ünnepel az egész ország,
Eljeneznek szerzetesét;
Lobbantja a szalmalángot
Sok betanult díszbeszéd.

Számlálgatjuk, hány év óta
Kormányoz a bölcs király
És megállunk nagy örömmel
Negyven év határinál.

Elmondjuk, hogy a népjólét
Az ő lábnymán terem,
Hogy hű magyar népe iránt
Szeretete végtelen;

Kormányzói bölcsesége
Eddig példa nélkül áll —
Ő a legalkotmányosabb
Törvénytisztelő király. . .

És az agg uralkodóra
Üritjük a poharat
. . . És a mult idők ködéből
Kiemelkedik — Arad.

Nagy Lajos.

(Az áram olcsósága a Niagara-vizesésnél.) Érdekes, hogy mily nagy mértékben olcsóbb az elektromos áram a Niagara-vizesésnél, összehasonlítva a rendes árával, melyek a nagy elektromos központi telepek esetében az amerikai nagy városok területén szokásosak. Míg ugyanis a szokásos ára az elektromos áramnak a nagy városokban 25 fillér (5 cent) kilowattóránként, világítási célokra, addig a Niagara-vizesésnél ugyanezen áramért csak 1 $\frac{1}{2}$ fillért számítanak. Ezen körülmény megmagyarázza azon nagy tevékenységet, mely a Niagara vizesés kikasználása terén észlelhető, ami viszont ama mozgalom megindítására vezetett, melynek célja lenne törvényhozásilag odahatni, hogy az elektromos áramfejlesztő-telepek ne használjanak oly sok vizet, mely a Niagara-vizesés pusztulását jelentené.

Különböztetve Taft Vilmos, Az Egyesült-Államok hadügyminisztere, kinek az ügyköréhez tartozik a

Niagara vizesés természeti szépségének megóvása, újabban ismét nagyobb mennyiségű elektromos áramfejlesztésre adott engedélyt a vizesésnek mind az amerikai, mind pedig a kanadai oldalán. Az amerikai oldalon megengedte, hogy a Niagara Falls Hydraulic Power and Manufacturing Co. másodpercenként 6000 köbláb (körülbelül 200 köbméter) vizet használjon áramfejlesztés céljára. A kanadai oldalon engedélyt adott három különböző társaságnak összesen 160.000 lóerőnyi áramfejlesztéséhez szükséges víz használatára. Különböztetve ezen 160.000 lóerőnyi elektromos áramnak a teljes összegét a Niagara vizesés amerikai oldalán fogják használni.

(A delirium tremens.) Az iszákosságnak gyakori következménye a delirium tremens, ez a szörnyű betegség. Az iszákos kezdetben csontjaiban érez fájdalmat, majd látási képessége gyöngül, annyira, hogy a színeket sem tudja megkülönböztetni egymástól és maga előtt legyeket, vagy más kisebb állatokat vél röpködni, mik pedig valójában nincsenek előtte. Keveset tud aludni és rémes dolgokról álmodik; az eledeleltől irtózik. Majd reszketést érez testében, mit erős képzelődés követ; így pl. egyik milliommósok képzeletét, a másik állandóan rablókat vél maga körül, kik őt üldözik. Mások pedig vadállatoktól körülveve gondolja magát a részegeskedés szerencsétlen áldozata; mik ellen felborzolt hajjal, csikorgó fogakkal és ökölbe szorított kézzel küzd. Ez az állapot igen könnyen teljes örületbe csap át. Az elmeegyógyintézet lakóinak nagy száma éppen alkoholisták soraiból kerül ki.

(Alkoholista állatok.) El sem hinnők, ha példák nem bizonyítanák, hogy az állatok is mennyire szeretik az alkoholt. Az elefánt, medve, ló, kutya és némely emlős állat szenvedélyesen szereti az alkoholt; a medve és a majom sörivásban bátran kiállja a versenyt egy német diákkal. A tyukok nagyon szeretik a pálinkát és egymást törlik a pálinkás meggyért, amit pajkos fiuk vetnek oda nekik, hogy gyönyörködjenek a részeg tyukok játékaiban. Állatseregletek tulajdonosai és állatkereskedői is beszélik, hogy az elefánt akárhányszor ügyes fufanghoz folyamodik, csak hogy egy kis itókára szert tehesen; mikor már semmi sem segít, egyszerűen betegséget szimulál, csak hogy alkoholtartalmu orvosságot adjanak neki. A majmot is éppen enné a gyöngéjénél fogva ejtik rabságba az afrikai benszülöttek; egy egész népes majomcsalád elfogását elvégzi egyetlenegy ember. Egy pálinkával telt edényt állít az erdő szélére; a majmok alig hogy megpillantják az

edényt, csapatostul rárohannak és hamarosan úgy berugnak, hogy az embert is pajtásnak vélik. A vadász ekkor egy majmot karjánál fogva elkap és megindul vele a falu felé; a többi majom nemcsak hogy nem fut el, talán nem is tudna futni, hanem követvén a vadász példáját, egymás karjába kapaszkodva megindulnak csapatostól a falu felé. Ott aztán elbánnak velük. A papagályok is nagy alkoholisták és sokan berugatják őket, csak hogy mulatságos viselkedésükben gyönyörködhesenek. Egy természetbuvár még a pillangóról is azt híreszteli, hogy részeges és néha holtrészegen fetreng. De mit szóljunk a newyorki sörgyárak lovaírói, melyek a sörivást úgy megszokták, hogy a sárga földig leiszszák magukat s akárhány a delirium tremens tipikus jelei között adja ki párját.

(Világkiállítások.) A mult évszázad második felét bátran lehet a világkiállítások korszakának nevezni. Újabban kezdik belátni az államok, hogy a világkiállítás rendezése nem éri meg a reá fordított költséget. Az első világkiállítást Londonban rendezték 1851-ben. A szó szigorú értelmében vett, igazi világkiállítás volt eddig Párisban 1855, 67, 78, 89 és 1900 évben rendezett, továbbá a bécsi 1873-iki, a Filadelfiában 1876-ban, Chikágóban 1893-ban és Saint-Louisban 1903-ban rendezett. Németországban még eddig nem rendeztek világkiállítást és Anglia sem rendezett a londoni óta lefolyt fél évszázad alatt. A 70-es években három nagy világkiállítás járt igen kedvezőtlen eredménnyel. Bécsben 1873-ban 45 millió korona volt a deficit, Filadelfiában 1876-ban 20 milliónál többre rugott és Párisban 1878-ban 30 millió volt a deficit.

(A bécsi Burg evőeszközei.) A Burg evőeszközei aranyból és ezüsből valók, a tányérok és tálak pedig aranyból, ezüsből és porcellánból. A porcellán remek, nagybecsű, ó-bécsi porcellán, mely azonban ritkán hagyja el az edényszoba szekrényeit. Rendszeren a nehéz, vert ezüsből készült terítéket használják. Legértékesebb az aranyteríték, melyet csak nagyon ritka alkalmakkor szednek elő. Eddig csak nyolcvan személyre való készlet volt, és ha mégis több személyre kellett teríteni, a hiányt porcellánnal pótolták. Hogy az asztal képe egyöntetű legyen: az udvarmesteri hivatal újabban még száz arany tányért csináltatott, melynek teljesen hasonlítanak a régiekhez. Egy-egy tányérhoz egy kilogramm aranyt használtak föl s darabja négyezernégyszáz koronába került. Ilyesmit valóban csakis fejedelmi háztartás engedhet meg magának.

INEZ.

-- Regény. --

31

Irt: Skram Amália.

De hol volt tegnap és ma? Vajjon mi a szándéka? Folyvást ez járt a fejében és ez nyugtalanította egész idő alatt.

Szegény, szegény Artur! Tegnap, a lunch időhöz kaphatta meg a levelet. Talán éppen akkor, amikor az ablaknál állt és ötlet várta. Gyorsan feltépte és elolvasta, mialatt a betűk különös táncot jártak a szeme előtt — és aztán — ennél a gondolatnál szurást érzett a szívében.

Alkalmasint villámcsapásként érthette őt a levél tartalma, ámbar rajta volt, hogy a fiut már az utolsó találkozásukkor előkészítse erre a lépésére. De Flemming nem értette. Nem akarta és merte érteni.

Aggódva, kérőn, szinte elviselhetetlenül alázatos pillantással nézte őt és ez a pillantás léfegvverezte.

Elvette minden erejét, nem bírta neki megmondani, hogy utóljára jött hozzá — sőt azzal az igérettel távozott, hogy másnap újból eljön.

Egyszer még eljött utána, de már másodsor elmaradt.

És megírta, hogy már örökre vége mindennek.

Szegény, kedves Artur!

De igazán nem tehetett másképp. Így kellett tennie, így kellett elhárítania a nagy veszélyt, még mielőtt minden késő lett volna! Hiszen igazán szerencsése, hogy még mind-ezideig megmenekült, annyi kirándulás és találka után, melyek mind a Smirna-utczában végződtek!

Napról-napra ellopódzott hazulról és csak férje hazatérése előtt jött ő is haza. Ezt mind-éddig Lous nem vette észre, ez a férje által megbízott kém, — no igazán szerencsés!

És a svéd tiszteknek adott estélyen is! Minden gyerek észrevette az ő elfelejtkezett arc és szemjatekából, milyen bolondul szerelmes!

Ha csak egy kissé tudott volna uralkodni magán, vagy tudott volna tettetni! Csak egy keveskét! De nem; úgy viselkedett, mintha elment volna az esze, csak őt nézte egyedül, mindenüvé követte és csak vele akart táncolni, mint azon a bálon is, melyet a korvett fedélzetén adtak.

Örökké hálás lesz a madonnának, hogy így megoldalmazta és mindjárt holnap egy nagy összeg pénzt ad az irgalmas testvéreknek a szent Mária-kórház számára.

És aztán folytatja újból a régi életet. Lassan-lassan majd elfelejti. Most még fáj a szíve utána.

Mióta szakított vele, olyan ürességet érzett és nélkülözést. Az együtt töltött édes, boldog órákra való visszaemlékezés valami édesen bánatos érzést ébresztett benne, mely hasonlatos volt a vágyakozáshoz és mely minduntalan könnyesé tette a szemét.

De azért egy pillanatig sem jutott eszébe, hogy elhatározását megmátsa. Már csak azért is, hogy Arthurnak enyhítse szívfájdalmát. Mert azt tudta, hogy nagyon-nagyon fog szenvedni ezen elhatározása folytán.

Csak legalább bátorsága lett volna megvallani az igazságot neki! Hiszen az nem fájna a fiúnak olyan nagyon!

Vajjon mit gondolt felőle? Oda adni magát teljesen úgy, amint ő tette és aztán néhány hét múlva ellökni magát, mint ahogy valami megunt játékszert eldobunk!

Az arca égett a szégyentől, amikor ezeket elgondolta.

De nem tudta volna és nem is akarta megmondani az igazat. Ezt a szomorú titkot, — hogy ő ilyen a természettől elhanyagolt teremés.

Ezt a titkot magával viszi majd a sirba. Most már semmi kétsége sem volt többet.

Oh Istenem, oh Istenem! Ez a megfejthetetlen rejtély! Ez a válaszfal az ébren álmodozás és a valóság érzése között!

A vére hevesen lüktetett, forró volt, a fantázia mindenféle érzéki képeket varázsolt lelki szemei elé. Ha este ágyában feküdt és lehunyta szemét, érezni vélte Artur forró csókjait és így álmodozott ő a szerelmi boldogságról, melyet valójában soha, soha egy pillanatig nem érzett.

Fáradt, levert és zavart volt folytonosan és önmagától undorodott. Ha a templomban imádkozott és áhitatosan függesztette szemét az oltárra, az az érzése támadt, hogy a Madonna elfordul tőle. A gyónás után sem érzett megnyugvást.

Pedig ő mindent meggyónt a szent atyának.

Egyszerre Inez felriadt gondolataiból és tekintete az átellenes páholyra esett, ekkor szakította fel egyszerre Averding a Ruderék páholyának ajtaját. Egy heves mozdulattal előre hajolt, miközben megfogódzott a páholy felső rácsozatába és megérintette Ruder vállát, az hirtelen megfordult és Averdinggel együtt elhagyták a páholyt. Abban a pillanatban legördült a függöny, a közönség tapsolt, lármázott, mig Inez halotthalványan, valami sejtélemről üzve, gyorsan felemelkedett és kilopódzott a páholyból, végig suhant a folyosón és az előcsarnokon át a másik oldalra szaladt, hol éppen Ruder gyorsan a ruháit kérte.

Bizonyyal az az asszony van a játékban, hallotta Inez Ruder hangját. — Nincs itt kiszolgálás, az ördögbe is! Hangosan, türelmetlenül kopogott a botjával az asztalon. Aztán újból Averdinghez szólt: A feleségem együtt látta őket az utcán menni és én magam is láttam itt a színházban, hogy mit műveltek!

— Hová mész, az ördögbe is! kiáltott Ribbing Inezre, ki néhány lépésnyire állt a ruhatártól.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1907. június 8-án.

Nemzeti Színház

Uj bolanulással
A király házasodik.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta Tóth Kálmán.

Róbert Károlyné Jászai
Fia, I. Lajos Odry
Mária hercegnő T. Vizvári
Magnificus Gabányi
Doktissimus Guido Gál
Kont Miklós Szacsavay
Jatván bán Bartos
Keresébet leánya Török I.
Kopjai Imre Rózsahegyí
Kezdeté fél 8 óraker.

M. kir Operaház

Királyhimnusz.

Utána
Nemo.
Opera 3 felvonásban és 1 elő-
játékban. Irta és zenéjét szer-
ezte gróf Zichy Géza.
Badinyi Klára Krammer
Rákóczy Ferenc Takáts
Nemo Arányi
Beresényi Miklós Beck
Laczkó Payer M.
Dessaleurs Pichler
Andrássy Kárpát
Jozsef, bég Szendrői
Kezdeté fél 8 óraker

Vígshízház

Déryné iflazzsöny.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta Her-
ceg Ferencz.

Gróf Szepessy Fenyvesi
A grófné T. Halmy M
Thureczky Hegedűs
Etelka felesége Haraszthy
Gabi gráfnő Bardi
Déryné Varsányi I.
Szentpétery Zeiga Balassa
Szentpétery Zsuzsika Bíró I.
Kilényi Vendel
Luby Sarkadi
Lubyné Kiss J.
Imláng Szercsiny
Utána

SALOME.

Színmű 1 felvonásban. Irta:
Wilde Oszkár, Ford.: Szini Gy
Herodes Fenyvesi
Heródiás Haraszthy II
Jochanan Góth
Salome G. Kertész E
Első szidó Szerényi
Első katoná Balassa
Második katoná Hányi
Első nazarénus György
Második nazarénus Sarkadi
Apród Komlóssy I.
Kezdeté fél 8 óraker

Uránia Színház

Zárva

Királyszínház

Göre Gábor Budapesiön.

Látványos fővárosi életkép, ének-
kel és táncszal, 9 képben. Irta
Vörö György.

Göre Gábor Németh
Lependi Lidike Fedák S.
Tseh Árpád Szirmai
Bütyök Elvira Tárnoki L.
Stancsi Szentgyörgy
Francsi Szegedi E.
Kássa cigány Császár
A szantórium igazgatója Papp
Sárogyás Vágó
Rudi Rákai
Hangszerjaváros Körmendí
A listeris bohóc Z. Molnár
A cilindros bohóc Tarnai
Kezdeté 8 óraker

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irák
Leon és Stein. Zenéjét szerzette
Lehár Ferencz.

Személyek.
Zéta Papp
Zalócienne Balizsári
Danilovics gróf Ráthonyi
Glavari Hanna Killy
Rosillon Cemil Bálint B.
Bogdanovics Abonyi
Sylviane Tallian A.
Práskovia Orley F.
Kromow Köváry
Olga a felesége Szentgyörgyi
Raul de St Bricho Bezerédj
Kezdeté fél 8 óraker

Föv. Nyári Színház

A századik menyasszony.
Operette 3 felvonásban. Irák
Mercey Adolf és Vágó Géza.
Kezdeté fél 8 óraker

Városligeti Ny. Színház

Délután fél 4 óraker
Berger Zsiga.

Este fél 8 óraker
Pesti asszonyok.
Operette 3 felvonásban. Zenéjét
szerzette Lehár Ferencz.

Apollo színház

(Népszínház. 1-9)
Élet Észak-Amerikában. Ceylon
szigete. Szökés a ruhaköteleken
át. Cabaret éjszaka a "Vanderille
Theatre"-ban.

A hamis barát.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma, szombaton, június 8-án este 7/8 óraker.
a koronázási jubileum alkalmával

Ünnepi Jótékonyági Disz-Előadás.

A tiszta jövedelem részben a székesfővárosi sze-
gények segélyezésére fog fordítani. (Disz-műsor!)

Fővárosi Orfeum

WALDMANN IMRE, igazgató. o o o
VI., Nagymező-utca 17. szám

Parisiana estély.

Két ujdonság:

Grizettek cabaretje

(Grizetten-cabaret.)

MATTCHE

Továbbá:

A 69-es szám. Az elrontott est.

— Előleges jelentés —
Kedden, június 11-én, jótékonyági előadás a
BUDAPESTI ÚJSÁGÍRÓK EGYESÜLETE
segélyaiapja javára.

Rendes helyárok.

Jegyelvétel a nappali pénztárnál elővétel díj nélkül délután
10-11-ig és délután 5-8 óra között.
A feltételek szerint a színház Városligeti előadóteremében
foglalhatóak.

Aki találmányára

SZABADALMAT

akar szerzeni, az forduljon

TÖRÖK LÁSZLÓ okl. gépészmérnök

hítes szabadalmi ügyvivőhöz

Budapest, VII., Kerepest-ut 30. Telefon 87-0

Zongorák és

PIANINOK

a világ első gyárfából, va-
lamint saját közkedvelt
gyártmányok, legszolidab-
ban vásárolhatók és bérel-
hetők

Keresztély

hírneves

zongoratermében

Budapest, Váci-körut 21. sz.

Grammofonokat,

fonográfó-
kat leg-
jobb és leg-
újabb kiví-
telben,
gyári árba-
n előnyös rész-
vételtől rész-
szállít

Waldmann
Gyula

hangszerosztálya
Budapest, Rákóczi-ut 45 N.
Fonográfok 7K.-tól 150 K.-ig
Grammofonok 40 . 800 .

Képes árjegyzék ingyen.
Legutóbb felvettelt lemezek és
hengerek nagy választékban. Javít-
ások elfogadtnak.

HUNGARIA

FÉNYKÉPESZETI TÁRSASÁG

KÁROLY-KORUT 24.

Splendid-kávéház fölött és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt 1.30
12 cab.-kép frt 2.90

vétel és kölcsön, új és egyezzer használt

gabona- Zsák kazal-
burgonya- ropce-
faszón- behordási-
gyapju- waggon-
Ponyva

Kotelek, zsák-zsinogek, lópokrócok.

«HUNGARIA» kettős kézi kővekötelek favéggel.

NAGEL ADOLY

BUDAPEST, Arany János-utca 10.

Sürgőzcsím: NAGELA Budapest. Vidéki telefon: 85-92

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- frtérti mér-
ték után is megrendelhető
Redlich J. Lipót
uri és női-divat áruházában
VI., Andrassy-ut 58.
Zephir mintákat vidékre
bérmentve küldök.

Ki akar takarítani !!

Daczára a folytonos áremelkedésnek.

a nagy választékban felhalmozódott árukészletünkkel a követ-
kező cikkeket
női divat kolmeket asztalneműeket
vászonszöveteket szőnyeg és függönyöket
o o o és jó mosó szifonok és délaneket o o o
leszállított árakban árusítjuk.

ROSENBERG ES QUITT

BUDAPEST, VI., kerület, Királyuter 32. szám.
Al-pittatott 1895. Telefon 533.
Orléai vasútszék. Olcsó árak.

BLAUNER VICTOR

műbutor-asztalok
Epest, Teréz-körut 28-
Saját készítményű modern stíli butorok a legújtanosabb árákban
és szolid kivitelben kaphatók.

Butorok saját tervezetek után készíttetnek.

Konkolyozók (trieurók)

minden gabonában osztályozására

Graepel Hugó
gőgyárosnái
BUDAPEST,
V., Kútsó Váci-ut 46.
Mintegy 10 kgr. gabona-
minta beküldése esetén
kíméletesen trieur készí-
tetik. 4893

Vászon kosztümök

K 26.- K 32.- K 52.-

Utazó köpenyegek

K 28.- K 32.- K 40.-

Bluzok

K 4.- K 10.- K 18.-

HOLZER cs. és kir. udv.

szállító divatházában Buda-
pest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

ÖS-BUDAVÁRA

Friedmann Adoif igazgató.

Ma szombaton, június 8-án.

az Országos Gyermekvédő Liga gyermekvédő alapja
javára nagy

Koronázási jubileumi emlék-ünnepély.

Szántó Lili urhély a m. kir. Opera tagja, Nyárai
Aniál V. Molnár László és Tarnai ur és egy 10-
városi dalárda szives közreműködésével.

A koronázási díszmenetben, amelyben 100 hölgy,
300 férfi, továbbá díszfogatok és 50 lovasbanderista
vesz részt, képviselve lesz a világ minden nemzete.

A díszmenet este 9 óraker kezdődik.

Óriási hódoló tüzijáték. Fontaine lumineuse souvenir.

A belépésnél minden látogató zárt borítékot kap,
amelyben vagy értékes ajándéktárgyra való utal-
vány, vagy valamely mulatóhelyre szóló belépő-
jegy lesz.

Belépődíj 1 korona.

Jegyek a tőzsdékben és az omnibuszokon kaphatók.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett).
Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek
— Női kiszolgálás! — Kellemes szeparek! — Az éjjeli
világ találkozó helye!

SCHMIDT M

szígyártó, nyerges és bőrdobos
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz.
Aranlja saját gyártmányú kocsizó- és
lovaglő - szerzőmált. Mindennemű
utazó és kézi bőröndök, pénz, szivar,
cigaretták stb. tárczáit. — Árjegyzék be-
szerezhető.

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSÁBAN **MOST JELENT MEG.**

ENDRÓDI SÁNDOR **Kurucz Nótái**-nak egykoronás kiadása =

Endrődi KURUCZ NÓTÁI minden történeti munkánál és minden tanulmányánál jobban megértetik Rákóczi korának hangulatát, egész gondolat- és érzélemvilágát.

A kuruczvilág öröme, bánata, elcsüggedő méla búja, kitörő lelkesedése, naiv hite és fájdalmas humora meghatározó hűséggel ösendül ki Endrődi gyönyörű zenegősi verseiből.

Megrendelhető minden hazai könyvtárszobában és a kiadónál (Athenaeum r.-t. VII. ker., Kerpesi-ut 54. sz.)

VADASZFEGYVEREK

Elsőrangú

Amerikai * Lüttichi * Suhli * Weiperti gyártmányok.

KÉPESFEGYVERÁRJEGYZEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, Rákóczi-ut 30. szám.

HAVI

részletfizetésre.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

ezek pénzszekrénygyártalmak és trezoroktól északi és magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél. BUDAPEST, VI. Földmész, 4.

Képviselek minden városban kereskednek. ARANYZÉK ÉS TÁRNYEK DÍJMENTESEN. Régi szekrényeket szakszerűen átvizsgálják.

Hol keressük a LEGJOBB POUDERT?

Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUJZA (baró építvány) szimfonikus legkiválóbb arizipora. Valamennyi arizon legelőnyösebb egy nappalra, mint estére, tekintélyek által megvizsgálva, tisztán és tökéletesen állatannak találtatt. Mint piperecskék elkülöníthetők, az ariziporok a leggyönyörűbb fehérséget, illékori üdöséget, csapóságot és rozsári köleséget.

Egy doboz ára 60 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összeköttetésen folytán sikerült a világűr és földje hatáson „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erejében összehajlítani. Ez ezen szer, melylyel a híres neves Pompadur asszony egész egy korág fenn tudta tartani csodaszépét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna. E kitűnő szer jóval fölülmű minden eddigi enemi gyártmányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazatik, arcot és kezet pedörzölve aztán egy kissé behinteni a „Poudert de Serail”-jal.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.

ez és kir. udvari illatszere és pipere-szappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!

- Divatos, könnyű, angol belés-nélküli sacco-öltöny 50,40,
- 36-os K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra „ 6.—
- Mosóöltöny 10.—
- Fehér nadrág. 6.—
- Tennis-nadrág 9.—
- „Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 em széles táskában 21.—

csakis

8109

KOCH

Testvéreknél, Budapest, legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruháza Károly-körut 26.

Butor

banknál fizetendő 2 kezes mellett minden részjegy jegyzés nélkül kapható, törlesztésre 600 kor. után havonta 10 kor. 800 kor. után havonta 15 kor., 1000 kor. után 20 korona havonta. Csakis első minőségű izléses és szolid kivitelben. Nagy képes album 80 fill. ellenében. Bővebbet Gara János hitelfőnök, Vármegyevetca 17. 2652

Singer és Wolner kiadása Tátrakalauz

(1905) Utmutató a Magas-Tátrába s a Tátravidéki Földökhöz. A Magyarországi Kárpátgyesület közreműködésével szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. tanácsos. A szerző halála után átnézte Dr. Jármay László. Térképpel. 3. kiadás. Ára köve 3 kor. A Kassa-oderbergi-vasút személyszállító vonataink zsebménetrendje Rövid útmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ára 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, egyszintén minden könyvtárszobában.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén 1. évi június hó 9-én, azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

irulás Budapest—	Petőfiteről	8:00 órakor délelőtt és	2:30 órakor délután
„	—Batthyánytéről	8:05 „	2:35 „
„	—Obudáról	8:20 „	2:50 „
Erkezés Vácra	10:00 „	4:30 „	„
„ Nagymarosra	11:00 „	5:30 „	„
irulás vissza Nagymarosról	11:30 „	8:00 „	este
„ Vácra	12:15 „	délben	8:45 „
Erkezés Budapest Obudára	1:10 „	délután	9:40 „
„ Batthyánytérre	1:25 „	„	9:55 „
„ Petőfiterre	1:30 „	„	10:00 „

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjjal a következők:
 Budapest—Vácra vagy megfordítva I. hely —40 fillér, II. hely —30 fillér.
 „ Nagymarosra „ „ I. „ 1.— „ II. „ —70 „
 Vácra „ „ I. „ —60 „ II. „ —40 „

Négy és tíz év közötti gyermekek félárón, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon félárón, katona (legénység) II. osztályon félárón; a magy. kir. állam és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére véső tekintettel olcsó menet- és bérletjegyek adtnak ki:

Es pedig: Budapest—Nagymarosra és vissza I. hely 1,50 fill. II. hely 1,20 fill. Vácra— „ „ I. „ —90 „ II. „ —75 „

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden ényelemmel ellátot, természetes gőzös közlekedik, melyen a közönség első elől is védve van. A hajón jó vendéglő van, polgári árákkal s ponos kiszolgálással. Nagymaros és Visehrad között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajókikötő helye felett van. Ha a járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzétenni.

Budapest, 1907. május hó.

a forgalmi igazgatóság.

E hirdelési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdelési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengefetérségű
gyermeknek nála szakértői oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérré. 25721szó.

Teljes biztosíték
mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalkozóknak. Ajánlatok K. I. jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Májusi csemegé-juturót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve. Utazók % mellet dolgozhatnak. Felső-magyarországi hegyi juturógyár Nagy-Szabolcs Gó mörm

Polgári iskolai
reálisiskolai és gimnázium vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít "Tanár" Budapest, Csömöri-ut S. I. em. 3. 26332

Üzletek, ingatlanok
eladását-vételét biztos eredményre irányuló közvetítői a "Varázstűző" kiadóhivatala, Budapest, Nagy János-utca 5. sz. Ertekezés naponta 3-5 (Válaszbélyeg)

Zöldsejféleket,
főket, karalábét, czukorkaborsót, kelkáposztát, ugorakat, postakosaraként, vegyesen 3 koronáért szállít Szabó könyvkereskedés Csongrádról. 5361

Ropogós,
csongorádi cseresznye, első rendű, befőzésre és csemegének, nagyszeműek, különböző színieket. postakosaraként 3 koronáért szállít Szabó gyümölcskivite Csongrádról. 5361

Balaton-Lelle
fürdőtelep. A Balaton somogyi partjának, egyik legkedvesebb családi jellegű fürdőtelepe, kényelmes közlekedés, jó és olcsó élelmiszer, Lakások, különálló villák a nyári szezonra, egy parti nyaralótelepen, mint a faluban kibérelhetők. Fővilágosítást díjtalanul ad a Fürdőegyesület Balaton-Lellén. Válaszbélyeg tessenek mellékelni. 61417

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Fülöp B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalba.

Pénz-kölcsönt
kiszakozunk 61 évtől 80 évig köztisztviselőknél, katonatisztoknál és nyugdíjasoknál a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kiszakozunk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyénnek 1-2 kezesel. Ertekezéskor, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 0.9%-áig folyósítottunk kölcsönöket. Hővebb felvilágosítást levélben válaszbeléggel, ellenében díjtalanul nyújtunk. **Órók Testvérek,** törvényeskedő bejegyzett hitelvitelalata, Budapest, Kereszt-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérré kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre névbe tájékoztató foglaltatik. 25122

107 hold
föld eladó, épülettel és kuttal Nagyváradtól egy óra járásnyira, mű-uton Ertekezni lehet Markó Péter tulajdonosnál, Hm-Vásárhely II. k. Fehérvári-ut 2. szám.

Egy szép
mahagoni, politurok ebédlő olcsó áron sürgősen eladó Sz. P. VII. Oriás-u. 38. sz. 5335

Használja mindenki
a világon egyedül álló Marton-féle higiénikus fogvájót. Viszontelárusítók kerestetnek. Czim Marton Ernő Erzsébetfalva.

Magas
honorániumot annak, ki ügyvédnek megfelelő állást szerez. Ajánlat kérésit "Magas" jelleggel Budapest főposta restanté.

Egy teljesen
jó karban lévő Hecker féle magas nyomású 16 ló óros gőzgep eladó. Megtekinthető üzemb. Aradi-utca 8.

Állást.
mellékfoglalkozást keresőknek jövedelmező kereset kínálkozik egy előkelő, népszerű, lukratív kézviselő átvele által. Ajánlatok Postafiók 151. s. Budapest alatt czimzendők.

Perfekt
könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.

Egy Bösendorfer féle
rövid zongora, egy hosszabható ebédlőasztal, egy üzleti pult márványlapra és több más butordarab költséghaladás miatt azonnal eladó. Kmetty-u. 18. II. 19.

Fülbetegek
lők hülzugásban szenvednek és nehezen hallanak, kérjenek prospektust a legújabb elektromos fülbetegekről (a fülbet alig látható) kapható kizárólag Német Mórniál Nagyváradon, Nagyvásár-tér 14. I. 2654

Zálogszedulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint újonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Ki a YES-OUI-SI
czimű lapot megrendeli, jászva minden megérkeztetés nélkül és anélkül az
angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

Pénzkölcsön
házakra, telkekre, földirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, **személyhiittel**
katonatisztok, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500
Kreditor bankiroda
Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Kauczióképes
vidéki 45 éves, nős, gyermektelen, nyugdíjas vasuti alizst, a fővárosban házfelügyelői állást keres. Esetleg vidéken gazdaságban vagy szövetkezetnél mint raktárnok vagy üzleti elárusító; csak olyan helyen, ahol állandóan maradhat. Czime a kiadóhivatalban megtekinthető. 5364

Zálogszedulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint újonnan kerültek. SINGER IAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Gőzcséplőgépek
lokomobilok, szalmakazalók, benzimotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletezésre kaphatók. Cseresznye körtelnek, Seifried Hugo, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészítő Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeg tessenek. 25465

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevékeny tevékenységre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody-építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

Cseresznye
nagyszemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaraként úgy befőzésre, mint csemegének 3 koronáért, pózmetéket 2 koronáért szállít Rotmann és Keller szállítótelepe Kiskunhalas.

Aki pályáján
boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. GOITELN KÁLMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszesz és villanyos csillárak, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók
Basch Soma
butoraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Urasági
butorokat, szőnyegeket, csillárakat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesznek és eladnak. Nagy Endre, VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legújabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, ural szoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bürgeritúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárakban gáz, villamos stb.-hez. 26597

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók. Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 59. szám.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá ural szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgeritúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

Valódi Magyar Szakácskönyv,
Irta Zilahy Agnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részrel bővült kiadás. Ara szép bekötésben 3.60 kor.

Modern Konyha, Irta Kovacs Mátyas, 484 finom, különleges étel receptjeit tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ara finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner
kiadása Budapeston, VI., Andrássy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Információk
hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhető Horvát Márkus magántudakozó intézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. - Vidéken kitűnően szervezett levelezői kar. - Jutányos árak. Az összes szakmában kitűnően bevezetve. Elsőrangú referenciák. - Szolid, coulans kiszolgálás. - Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Bőrszékikar
bőrszajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

15 korona
3 maradék férfiruha szövet.
szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méterese 3 férfiruhára elegendő, szétküldi utánvétellel.
Az Orsz. Posztókv. Áruház.
Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Minták nem küldetnek.

INGYENI GUMMI-I-
és különféle óvszer-árjegyzékünket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük
"NAKIRA" törv. védte férfi gumi különleges, tucatja 12.- kor. 3 tucatból 20% engedmény
Uterus-Spray legújabb higiénikus női szer 14.- kor.
GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja Mintagyűjtemény 12 darab 4.- korona.
PESSAR OCLUS. dróba 8-8 kor.-ig. Irritator 8 kor, és feljebb. Bidee vasállványon 8 kor.
MAGYAR ORVOSI MUSZERTAR Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-körházal szemben). Pontos címre és a vörög keresetre figyeljen

Gyorsírás!! Gépirás
Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás, Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógépre szerelken. - A tanfolyamok vizsgalatai a parlamenti gyorsiroda főnökének elnökléte alatt, parlamenti gyorsírotanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közértevényességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az "Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

BUTOR
új és használt modern háló-, ebédlő-, ural szoba és szalonberendezéseket, perzsa szőnyegeket veszünk és eladunk.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2.
Az orsz. zeneakadémiaival szembe.
TELEFON 14-09

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első lecke től fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítók, vagy infektivel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközölhetnek. 133

MOST JELENT MEG
Endrődi Sándor
KURUCZ NÓTÁI-NAK
EGYKORONÁS KIADÁSA.
Endrődi KURUCZ NÓTÁI minden történelmi munkájával és minden tanulmányával jobban megértetik Rákóczi korának hangulatát, egész gondolat- és érzelemvilágát. A kuruczvilág öröme, bánata, elcsüggedő méla bűja, kitérő lelkesedése, naiv hité és fájdalmas humor megérthető hűségrel csendül ki Endrődi gyönyörű zongorá vörseiből.
ARA 1 KOR
Megrendelhető minden katal könyvkereskedésben és a kiadó nál (Athenaeum-r. t. Budapest, VII. ker. Kerepest-ut 64. sz.)

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár“ név, az silány utánzat.